

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153—079.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Hegyvidéki őrsök.

A trianoni ítélet eddigi jóvátételi eseményeivel visszakerült területrészek, magukon viselték a magyarság üldöztetésének súlyos nyomait politikai, gazdasági, kulturális és minden más vonatkozásban. A visszatért gazda alig talált valamit, amiből az ujjáépítéshez kezdhett. Világos, hogy mindazok, akik a két évtizedes cáltudatosan elvesztésre törekvő politikája után hivatva voltak új sorsot, új jövődőt építeni, munkájukban minduntalan kénytelenek voltak érezni a szellem, a munka és az erkölcs eltiportságát, ugyanakkor azonban azt is, hogy csak áldozatos, a magasabbrendűség érzetével telített, kemény harc hozhatja meg mielőbb a szükséges eredményt.

A munkában résztvevett a csendőr is, mert természetesen, hogy a nyugodt termelésnek, alkotásnak, életnek az alapfeltétele a rend és a béke. Amíg ez nincsen megalapozva, addig minden beteg és hiába akar nélküle élet fakadni. A csendőr volt e részeken is az első rohamcsapat azzal a munkaszeretettel, amely mindenki tulajdonává válik, amint a testület tagja lesz. Olyan ez a jó csendőrnél, mint a halálos betegség: a sírig viszi magával és nem tud attól szabadulni. Ez a munkaszeretet termelte ki magából aztán azt a légkört, amely alkalmas volt az ujjáteremtés magvai részére.

A csendőr munkaterülete azonban nemcsak az emberektől függő viszonylatokban volt mostoha a visszakerült területeken, hanem az volt a természet-től és az most is. Ezekről itt nem adunk részleteket, viszont a mostohaság néhány megmutatása elől még sem térhetünk ki. A ruhát az erdők eszik, a csizmát a sziklák vássák, a minden percben leszakadó esők elől nincs menekvés, mint a szegedi homokon vagy a zalai dombok között, a hó tovább él, mélyebb és ismeretlenebb, a víz sok és erős . . . egyiket sem kerül el a csendőr. Megállani vagy csak kevesebbet portvázni, egyenlő volna a rend feladásával. Nem lehet takarékoskodni ezzel vagy azzal, mert a régi közmondás teljesedik: Amit nyerek a réven, elvesztem a vámon.

Igy következik aztán, hogy több ruha mellett a tömegátalány fogy. Mindezekre figyelemmel intézkedett a belügyminiszter úr úgy, hogy a hegyvidéki

őrsökön szolgálatot teljesítő bajtársak tömegátalányát január 1-től visszamenőleg felemelte.

Egyedül ez az intézkedés is nagyjelentőségű, de más gondoskodás is társul vele. Az, hogy — amint értesülünk, — a belügyminiszter úr ugyancsak a hegyvidékek nehezebb viszonyai között élő sokgyermekes csendőr-családokon is segíteni szándékozik azzal, hogy azok gyermekeinek tanítási terheit segélyek odaítélésével, nyújtásával könnyíti meg.

Az iskola kérdésének vonatkozásaiban is szintén csak általános képet adunk azoknak, akiknek nem volt alkalmuk még hegyvidéken szolgálatot teljesíteni vagy családotól ott élni. Nem kell hozzá nagy képzelőerő, hogy a csendőrgyermekeknek mit kell küzdeniök egy — mondjuk — kárpátaljai vagy nassódmegyei iskolaszegény vidéken, amíg megtanulja az elemi ismereteket és hogy ezzel szemben mily könnyen jut mindehhez egy — mondjuk — dunántúli család gyermeke. Egyszerű számítás megmutatja, mit jelent a szomszéd városban elhelyezve vagy oda naponta vonattal járatva, gyermeket neveltetni mellett, hogy odahaza a többi gyermek sem maradhat el az iskoláztatástól.

Ezen segíteni éppen ma kell, amikor egyéni és közösségi törekvésnek arra kell irányulnia, hogy mielőbb elfoglalja a magyar a kereskedelmi, a gazdasági és ipari életben a maga helyét és úgy álljon ott meg, hogy onnan semmi soha ki ne vesse. Éppen az volt a magyarság tragikus tévedése vagy — nevezhetjük rövidlátásnak is, — hogy nem ismerte fel ennek döntő jelentőségét abban az időben, amikor alkalmát, hatalmát és helyét lett volna ennek a rendeltetésnek a betöltésére. Ehhez ad most segítséget a belügyminiszter úr, amikor a tanítási lehetőségektől megfosztott, munkahelyükön jól és becsületesen álló, nagycsaládú bajtársak anyagi terheit könnyíteni szándékozik. A csendőrgyermekek a környezeti és családi hatásokkal eleve arra vannak hivatva, hogy egészséges szülőktől örökölt képességeiket, a bennük talán öntudatlanul is élő fegyver és munkaszeretettel párosítva, kivigyék az új magyar élet porondjára és megalkossák a keresztény társadalomnak nemcsak középső, hanem vezetőrétegét is a gazdasági, kereskedelmi, ipari életben.

Azt kell látnunk ebben a kérdésben, hogy egyszer majd ezek a gyermekek is elindulnak azokra a mostoha helyekre, ahol most a csendőrapák töltik be hivatásukat a magyarság szolgálatában, a visszakerült hegyvidékekre. Bizonyosság az is, hogy a gyermekek nem fognak kevesebbet tenni, mint az anák. Ez nem feltevés, ez bizonyosság, annak kell lennie; a magunkban való hit visz csak előre.

Csendőrerények.

Írta: CSEPI BÉLA alezredes.

(Befejező közlemény.)

Ő az, aki ellenségesen érez a közösséggel szemben és szinte sajnálja, hogy az ember tudatos lény, mert a közösség és a tudatosság akadályozza meg abban, hogy minden fék, szabály, rend nélkül élhesse önző életét.

Mondjunk néhány példát arra, miként él az ilyen ember! Az alább leírt viselkedések és cselekedetek jellemzik. Nem jár a templomba, mert abból semmi anyagi haszna nincsen. Bár nem istentagadó, a vallással szemben közönyös. Annál többet jár üzletekbe, korcsmába, piacra, vásárokbá, mert itt jó alkalom nyílik haszonra szert tenni. A jó üzleteket, a jó vásárt erős szakos, követelő módon elhalássza mások elől. Felkutatja a hiszékeny, gyenge, megszorult embereket és kiforgatja meglévő vagyonukból. Arra persze vigyáz, hogy a törvénnyel ellenkezésbe ne kerüljön, de ha úgy látja, hogy a felfedezés, a kiderítés lehetetlen, akkor a törvény megszegése árán is. — Cselédjével szemben kíméletlen s azzal megfizetteti még az első eltörött tányért is. Olyan ételt ad neki, amit már amúgy is el kellene dobni, vagy a kutyáknak adni. Munkája sohasem jó, vagy elég, — tőle a kiválót követeli meg s bírsággal bünteti, ha nem ilyen munkát végez. A hatóságoknál állandóan panaszkodik és követelődzik, jobban ismeri és tudja a maga jogát, mint egy bíró és hajszálnyit sem enged belőle. Az adóját sem fizeti, csak az

utolsó percben, viszont a maga részére mindennap késedelemért kamatot számít fel. Nem törődik a bajba jutott adósával, nem nézi annak kínlását az étellel, szigorúan végrehajtja. Nem segít, nem adakozik a szegények részére, nem társul emberbaráti intézmények felállításához. Nem ismer a magáén kívül semmiféle érdeket. Viszont az élet nyújtotta lehetőségeket kihasználja. Télen ő jár legmelegebb ruhában s tiz ruhája közül sem adna egyet is a mellette didergő rongyos, mezítelen embertársának. Kamrája tele van, pincéje gazdag, lakása, butorzata, felszerelése s kényelmi berendezései a legkiválóbbak. Egy pillanatra sem gondolkodik, ha a sors egy szegény lányt kerget a karjai közé. Akit pedig megkíván, pénzével megveszi. Nincs mulatság, szórakozás, élvezet, amit elmulasztana, vagy elszalasztana. Nem dolgozik, csak éppen a haszonért.

Ha tisztviselő, akkor a hivatala csak kiváló eszköz arra, hogy a fentiek szerint harácsoljon és a sápból élvezze az életet.

Ha volna ember, ha volna csendőr ilyen erkölcsi felfogással, akkor az bizony sok kellemetlenséggel megkárulna, mert ilyen felfogásban lépten-nyomon összeütközne embertársaival. Bizony leszoktatták az ilyen életről azok, akik maguk is így szerettek volna élni. Ha én azt képzelem, hogy magam körül forog a világ, akkor van más is, aki ugyanezt képzele magáról. Két ember körül pedig nem foroghat a világ s ha meg is kísérelnék így élni, bizony összeütköznének. Ha meg aztán meggondoljuk, hogy hány ember kénytelen egy-

Csákó hadnagy temetése.

Írta: TARKÓ JENŐ.

Valójában nem hadnagy volt, csak községi rendőr. Lóháton járó, nyeregben élő, kemény kötésű, régi módi ember, aki magyarságát a kiskunsági rónán olyan tekintéllyel viselte, mintha Árpád apánk vitézei közül fajtánk Istene készakarva felejtette volna itt számunkra példaképül.

Kardját, pisztolyát még sem igen használta, leginkább csak lovagló szíjpálcájával őrizgette a rendet. Kivált a kóborló cigányság között. Hadnagyi rangját a nép adományozta neki szeretetből. De már rendetlenkedhetnek, akik akarnak. Csákó hadnagy betöltötte hivatását, mint „az évszázados tölgy, vagy az egy napos rovar”. Teljes már példája előttünk békességre is, harcra is. Céljához érkezett. Azonban még most, itt ravatalán is, ráillik háborús kitüntetései a szép rendőruha és ahhoz hatalmi fölszerelése. Újdonság rajta mindössze csupán annyi, hogy kihült szemének héját most, őshazai szokás szerint, egy-egy ércpénzdarab fődí...

Végtestességére gyászos hajlékba eljöttek hiánytalanul a kintvaló népek. Asszonyok, férfiak, fiatalok s vének. Búsán körülállják s hümmögdelve nézik. Végső hódolatul dicsőbb cselekedeteit föl is sorolgtatják. Mert Csákó hadnagy dicső ember volt. Hatalomra vágyó pesti urak még követnek, törvényhozónak is el akarták egyszerű csábítani. Fölkeresték gyerekei s unokái serege között s szemtől szembe magasztalgatták:

— De gyönyörű magyar ember! Maga voltaképpen kiscsákó! —

Csákó tréfálódzón büszkélkedett:

— Kicsi?! — Nagy vótam én eddig! De — paraszt!

— Ó, hahaha! — élvezgette tréfáját mohón a vi-

dám pesti had. Mink úgy értjük, hogy maga — östermelő!

— Nem! — sodorintott kevélyen bajsza szárnyán egyet Csákó s végig futtatta tekintetét ivadécai sokadalmán. Az én őseimet — mások termelték! Neköm mán csak — ivadéktermelés jutott!

— Ez a legszebb hivatás! — kacarásztak, lelkendeztek szaván a politikusok. Maga ezzel már is — pártunkon van! Ilyen magyar kell az ország palotájába miközénk! Nem akarna közöttünk — képviselő lenni?!

— Nem! — komolyodott el végül szerényen Csákó. Annyi vagyonom neköm nincs, hogy mindönkinek adjak! Másokébul mög én nem tudok — igérni!

— Ezön múltott a képviselősége! — bólogat fölötté szánakozón egy hozzá hasonló öreg harcos. De most mán ü — maga sincs. Testi valójában itt fekszik ugyan még előttünk. Van is még: szöme, füle, orra, szája, keze, lába, mindön része. Mint nekünk. Várható is, hogy ránk kajált: tilos a csoportosulás, oszlojatok. De: mégsem szól. Még sem intézködik. Nem az mán, aki vót. Nem hadnagy. Nem is — embör! Mert aki embör vót benne, az — elköltöztött. Visszaröndölte magához a Mindönható az — örökéletbe...

— Óh, de kár! Jaaj de kár! — sipákol bele a bölcsekedésbe hátráról egy tanyai szüle. Életömbe most rívkok — másodszor... Elsőbbet akkor könyvedzöttem így, amikor a lovunkat mönyecske koromba mögverte a jóféle uram. Új lovunk vót az, nem üsmerte szögény odakint a járást. Elkódorgott. De Csákó — mögkereste! Valahun messzi a cigányok kezin akadrt rá. Kaptak is tüle a bitangok a képükre kancsukával olyan emlékö, hogy azuta sincs odakint — lopás! Óh, teremő Jézusom! Mi lösz most mán ezöntúl? Mi lösz odkint?! Járatlan jószág még akad, cigány is kerülközik, de Csákó hadnagyunk nem lösz mán minékünk — soha többet!

más mellett élni, akkor már tudjuk is, hogy nem marad más hátra, mint kiegyezni.

Újból ismétlem: ha volnának ilyen emberek, éppen a fenti okok miatt társulniok kellene. És bölcsen társultak is. Minden társulásnak azonban meg vannak a maga szabályai, amelyet be kell tartani akarva-akaratlan, hogy kellemetlenség, kár ne származzék az önzés miatt. A szabályok már valami rendet hoznak létre, amelyhez az önző embernek is igazodnia kell. Éppen a maga érdekei és gyönyörei kedvéért, saját személye fölött és előtt kell ismernie másokat is, aköz, a társadalmat. El kell ismernie egy közös rendet, amelyben már csak úgy élhet és azt teheti, ami másoknak nincs kárára, hátrányára.

Felfedeztük tehát a már valamivel jobb erkölcsi felfogású embert, aki igaz, hogy kénytelenségből lett jobbá és nem saját elhatározásából és nem lelki fel-emelkedettségéből. De hát már jobb és egyelőre eléged-jünk meg ezzel.

Nézzük meg azonban közelebről ezt az embert. Miként él, miként viselkedik embertársaival szemben és milyen elgondolásai vannak arról, hogy miért is van ő a világon. Tegyük pedig ezt most már azért, hogy összehasonlítsuk magunkat vele és jöjjünk egy kicsikét tisztába magunkkal, a mi jobb erkölcsi felfogásunkkal.

Nézzük el neki, hogy kényszerből lett jobb és ismerjük el, hogy ráeszmélt már arra, hogy közöttünk csak akkor élhet, ha megtanul egyről-másról lemondani, ha most másokat is tekintetbe vesz, hogy „Nem-

csak őerte halt meg Krisztus a keresztfán“. Írjuk a javára, hogy a világon már nemcsak azt ismeri, ami van, hanem tudja már azt is, ami kell. Tudja már, hogy nemcsak jogai, hanem kötelességei is vannak.

Na azért ne örüljünk ennek a megjavított embernek, mert bizony silány erkölcsű ember még ez! Ez még mindég abban a felfogásban él, amellyel folyton csak azt keresi, hogy az érzéki-anyagi világból mit szerezhet meg. Még mindég azt keresi, miként juthat neki több hatalom, több élvezet, több szerelem és nagyobb jóllakottság. Persze most már betartja a rendet és ügyel rá, hogy senkivel ne legyen összeütközése. Még mindég azt hiszi, hogy azért van a világon, hogy azt minél jobban kiélvezze, de még így is mindég csak nyerni szeretne. Alapjában megmaradt önzőnek, csak most már ügyel rá, hogy ne zavarja meg mások önzését.

Ez az ember még mindég megmaradt magának és nem törődik másokkal. Ha így zavartalanul élhet, akkor nyugodtan ül babérjain és nem törődik azzal, hogy annak egyes leveleit mások juttatták el neki, olyan emberek, akik nem a maguk javát, hanem mások, tehát a köznek a javát is szolgálják. Bár a közösségbe emberünk is beletartozik és élvezi annak javát, az nem zökkenti ki, nem indítja meg lelkét más életfelfogásra.

Lehet-e azt az embert emelkedettebb lelkűnek, emelkedettebb erkölcsi felfogásúnak jellemezni? Kövessük-e ezt az embert, amikor életének célját abban látja és azt tartja a legkívánatosabb értéknek, amelyet

Kár pedig életében a könnyeit másodszor hullatni. Rég állandó lakhelyhez köti már a törvény a cigányokat is. Letelepítésüket több helység határán legerősebb kézzel Csákó végezte. Nyugalomban élhet hát tanyai népünk odakint. Megfékezőjüknek végtisztességére különben itt vannak, eljöttek, ide vándoroltak messzi tájakról a cigányok is. Az utcán, a kitárt kapu előtt, nyüzsgőnek borzongva s hitetlenkedve könyökölgetik egymást:

— Halljatok mán oda! Hát ez igaz?! Csákó hadnagy nincs mán?! Nem kancsukáz tebbet, a jó lélek?! Táncha se rikolytgatja mán, amiért kedvetlen a paraszt, hogy „Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs“?! Bírt vele a pusztulat?! Hát — ez is lehet?! Óh, Devla, Devla!

Egyikőjüket hirtelen ötlettel maguk elé penderítik:

— Eriggy be, Kokalo! Tekintsd fel! Katona vótá te a — veres sapkások alatt!

Néhány sikerültebb taszítással be is juttatják az udvarra és amikor látják, hogy az ott, — hiába kórságoskodik, — nem éri baj, mindnyájan besompolyognak hozzá s tovább unszolják:

— Eriggy mán beljebb! Akasztott embert is láttál tel Kokalo, a veresek büszkesége, még beljebb óvakodik erre, közelébe is furakodik a tömegben át a bús ravatalnak, de visszaizkol fakó képpel társai közé hamar.

— Láttam!... Sijjedjek el! Itt helybe sijjedjek el. ha nem igaz!

— De... mit láttál?! Mi van odabe?! Mitil kerekedik a szemed gubója?!

— Pszt! cs-cs-cs... Ármányosság készül! Ott van vele, a keze igyibe, kardja is, kancsukája is! A szemin meg, ajajaj, egy-egy likas újmódi — húszfilléres! Hogy — láthasson benninket!

— Hát... él?! Nem bír vele a pusztulat?! — Óh,

jajaj! Továbbra sincs: malacka, tyúkocska, degecske...! Jajajajaj!

— Pszt! cs-cs-cs... Ha gyin pap: elfeldelik... Ha nem gyin: csálétek az egész! Akkor upre more, iszkiri, amerre tágasabb! Mert akkor megint lesz — tyúkocska helyett — kancsuka!

De komoly az eset. Itt van már a szertartást végző pap, fölcsendül a búcsúztató, leszögelik a koporsó fedelét, ima kíséri a lelket az égbe, szerteszálldos a tömjénfüst s hamarosan útnak indul a tetemmel a gyászmenet a temető felé.

Sír az egész gyülekezet. Szívből zokog a cigányság is: komolyan temetik Csákó hadnagyot. Kardostul, kancsukástul. Még a likas két húszfilléres is vele marad.

De amikor a cigánysághoz az udvarra egyre távolodóban szüremlik a sirató ének vissza, szertartásosan leguggol valamennyi more, karját a föld felé hálálkodón ölelésre tárja s fölszabadult boldogsággal vitézkedik:

— No, Csákó! Na, most — kancsukázz! Na, most! Na, most!

Diadaluk örömnépe azonban nem tart soká.

— Ajajáaj! — csérogna össze rémületesen s torukon akad minden további szó.

Kakastollas csendőrök nyomakodnak be az udvarra és szuronyok közé kerekítik a telephelyükről engedelelem nélkül elillant kóbor hadat.

Csupán Kokalo, a veresek bátorságának képviselője motyog révetegen maga elé, mint aki fölött átok teljesedik:

— Mégis csak — csiny ez az egész...! Hogy malac helyett továbbra is zabálhassunk: nyers répát, retket, kalarábét...! Mint a várasbéli — úri nagyságák! Hogy nekink is legyen divatos — nagy szemink, vékony nyakunk, hegyes ilepünk!... Csákó helyett itt a — csendérkalap!!!

el akar élni? ... Nem rossz ez az ember. Betartja a rendet, szorgalmas, figyelmes, türelmes, tartózkodó és önmérsékelt, csak éppen mindezeket a maga érdekében teszi, és másikért meg két szál gyufát sem tesz keresztbe.

Mi csendőrök, gondolkodás nélkül felelhetünk: ez az ember nem a mi eszményünk, ezt az embert nem követjük. Ha éltünk is így a természeti ember ösztöne alapján valamikor, már azóta megtanultuk a magasabb célokat szolgálni, amikor a közbiztonság katonái lettünk. Életünk nem az egyéni önző élet.

Keressük tehát az ennél is jobb embert! Ahogy azon gondolkodom, hogy a sok közül melyik jobb embert példázam bajtársaim elé, több megtörtént eset is eszembe jut. Egyszer éjszakai járőrt mentem ellenőrizni. A község utcáit járva, egy helyen szinte beleütköztem egy subás emberbe. Kértem, hogy kicsoda? ... Tót Vencel... feleli — Mit keres itt? ... Kérem engem kihajtottak?... Kihajtották?... Miért és ki hajtotta ki?... Hát a községi bíró! Őrizni a falut.

Éjjeli őr volt a jámbor. Úgy mondta, hogy kihajtották. Mintha bizony állat lett volna. Megértettem ebből a feleletből, hogy ha nem kényszerítették volna, bizony ő is az igazak álmát aludná a többiekkel együtt.

Egy más alkalommal az őrsön egy új próbacsendőrt találtam. Kérdeztem tőle mindent. Hogy hívják, mikor szerelt fel, hol szolgált a honvédségben, milyen rendfokozatban volt, hová való, hányan vannak testvérek, élnek-e a szülei és sok minden mást. Azután váratlanul azt a kérdést adtam fel neki, hogy miért jött a csendőrséghez szolgálni, hogy jutott az eszébe, hogy csendőr legyen?! ... A felelet a megszokott volt: „Nagyon megtetszett a csendőri élet“. Megkérdeztem tőle, hogy honnan ismeri a csendőri életet, kiderült, hogy a falujában csak az utcán látta még csupán a csendőröket, de még nem is beszélt velük, sohasem volt csendőrkézen s laktanyát sem látott még belülről. El is gondolkoztam rajta, ugyan mi tetszett meg a csendőri életből ennek az ifjúnak. Tovább faggattam hát, hogy ugyan mi tetszett meg. Azt felelte, hogy az, amikor a falun végigmennek olyan szépek és az, hogy a csendőrök mindenkinek parancsolnak. Látszott is az arcán, hogy meg van elégedve feleletével, mert szentül hitte, hogy bizonyosan tetszett a százados úrnak a büszke felelet. Nahát egyelőre tényleg eleget is tudtam és meghagytam a kezdetnek jó, de egyébként együgyű felfogásában.

Gondolkozzunk csak a két példán, hányjuk-vessük meg, ugyan mire jutunk majd. Az éjjeli őr azért állt kint, mert kihajtották, a próbacsendőr azért választotta a csendőri pályát, mert megtetszett neki szemre, külsőségre.

Miféle ember az egyik, miféle a másik, miben egyeznek meg, miben különböznek.

Az éjjeli őrt azt hiszem mindnyájan hamar elintézzük. Semmi ember ez, mert még annyi önbecsülése sincs, hogy valahogy különbséget tegyen a saját személyével kapcsolatosan abban, ahogyan az emberekkel vagy az állatokkal bántani szoktak. Ha őneki jó az, hogy hajtják, hát legyen azon a soron. Arról ne is beszéljünk, hogy nem érte fel ésszel azt a feladatot, amivel a község együttessége arra az éjszakára megbízta. Ennek az embernek hiányzott a tudata arról, hogy miért is van a világon. Bizony ez nem az az ember,

akit az Isten a saját képére és hasonlatosságára teremtetett.

A próbacsendőr rátartisága, szándékai és céljai már szépek, de innen is hiányzik a feladatvállalás tudatossága. Nem tudta, hogy az a feladat, az a hivatás, amit vállalt, mit jelent. Mennyivel szebb, értékeesebb lett volna a felelet, ha pl. azt mondja: „Én azért léptem be a csendőrséghez, mert a falumban is tapasztaltam, de a környéken is hallottam, hogy milyen sok a tolvaj, meg a csaló, verekedő ember és láttam, hogy a csendőrök mennyit jönnek-mennek, fáradoznak, dolgoznak, hogy megszüntessék ezt a betyárságot. Éreztem, hogy én is jó nyomozó csendőr lennék. Elhatároztam, hogy beállok, segítek nekik, hogy a békesség és nyugalom, meg a rend helyreálljon.“

Miben hasonlítanak egymásra az éjjeli őr és a próbacsendőr?... A feladatban. Az egyik is, a másik is a közösség, a társadalom szolgálatában áll vagy legalább is, ha helyesen fogják fel feladatukat, abban kellene állaniok. Különböznek ebben a hivatásukban azért, mert az éjjeli őr tudatlanul, értetlenül, kényszerből állt be a feladat megkezdésébe, — a próbacsendőr pedig önként. Igaz, hogy ő sem látja a feladatot, a hivatást és a célt, de ő legalább ösztönösen a jobb útra kanyarodott.

Ha mármost az önző ember erkölcsi felfogásánál jobb, nemesebb célú embert keresünk, akkor feltétlenül abban az emberben találjuk meg ezt a személyt, aki ráeszmélt arra, hogy nemcsak azért van a világon, hogy állandóan kapjon tőle valamit, hanem adjon is. Ez az ember a feladatok erkölcsét érzi, látja és tudja jobbnak, mint az önzés által irányított anyagi erkölcs világát. Ez az ember helyesen fogta fel, hogy nem önmagáért van, hanem beletartozik egy egészbe: a társadalomba és megértette, hogy élete nem a növények és állatok élete, amelyeknek sorsa az, ahogyan bánnak velük, melyeknek nincs életcéljuk, akik nem tudják felfogni azt, ami van és azt sem, aminek lennie kellene. A magasabb erkölcsi felfogású ember a testi-anyagi élet helyett a feladatok, kötelességek, a „kell“ világát éli és szolgálja. Hiszen ebben különbözik az állattól. Mint egy élő szervezetnek része, tudja, hogy létének értelme az egésznek, a társadalomnak szolgálata.

Majd mondunk erre is példákat, egyelőre azonban ne szomorodjunk el próbacsendőrünk indulásának hamis képén és azon sem, ha összehasonlítva a magunk életpályájának megindulására készítő okait, hasonló tudatlanságot fedezünk fel. Az élet célját és nemes értelmét igen ritka ember fogja fel helyesen, akkor, amikor úgynevezett életpályát választ magának, vagy választanak helyette szülei. Rendszerint a társadalmi állás, az anyagi helyzet határozza el, hogy ki, miként helyezkedjék el a közösségben. Rendszerint az elhelyezkedés a cél. Nem azért helyezkedik el valahová, mert ott sok, nagy feladatot akar elvégezni, hanem pusztán csak az elhelyezkedés előnyeért. Pl. orvosnak azért megy el, mert az orvosi pályán jól lehet keresni. Kereskedő azért lesz, mert ott a gyors meggazdagodásnak lehetősége van. Közigazgatási pályát azért választott, mert egyik rokona ott vezető állásban van és így előmenetelre van kilátása. Katonának azért áll be, mert önmagára semmi gondja, és tetszik az egyenruha. Nemcsak neki, hanem a nőknek is. Csendőrnek azonszintén. A szegény ember gyermeke meg olyan foglalkozásra kényszerül, amelyen éppen akad. Nála a

Kitüntetett bajtársaink

Szigethy Lajos
szv. alhdgy.
Magyar ezüst é. é.

Fülöp Lajos
alhdgy.
Magyar bronz é. k.

Szabó Miklós
alhdgy.
Magyar bronz é. é.

Csordás József
tthts.
Magyar bronz é. é.

hivatást egyelőre a pusztta lét fenntartása határozza meg.

Ezzel szemben kevés az olyan orvos, akit meghatott az emberiségben pusztító betegség, járvány és gyógyíthatatlanság. Élete céljának kitűzte a segítséget, azért képezte magát, dolgozott és anyagiakat áldozott, talán nélkülözött is, hogy képes legyen a segítségre. A közigazgatáshoz azért ment, mert látta, hogy az ország érdeke, akarata, előrehaladása a vezetés elégtelenségén nem jut érvényre. Látta a sok megoldatlan kérdést, amelyből a közre és egyesekre sok kár, hátrány származik és értékek mennek veszendőbe. Katonának ezért állt be, mert a történelemből, a mai időkből megértette, hogy valamely ország népe csak úgy haladhat a nyugodt békés munka útján a jobb, szebb és tökéletesebb jövő felé, ha erős és képzett hadserege van. A hadsereg erősítését, képzettségét tűzte ki élete céljává és ennek a hősi erkölcsnek szolgálatát jelölte meg feladatául. Kevés az olyan csendőr is, aki látta, érezte, tapasztalta még polgári életében, hogy az ország rendje, belső biztonsága állandóan veszélyeztetve van az ezernyi indítóokból keletkezett rendetlenség és az elkövetett bűncselekmények által. Látta, érezte, meggyőződésévé vált, hogy ezen segíteni kell és lehet is. Ebből az eszményi felfogásból született meg a vágy lelkében e téren alkotni, azért kívánt magának teret szerezni a közbiztonsági szolgálatban. Élete célja a közösség szolgálata lett, életét nem önmagának, hanem a feladat elvégzésének szentelte.

És így van, így kell lenni minden embernél, aki tudatos lénynek tartja magát és erkölcsi felfogásában emelkedett. Csak az olyan ember gondolta el jól, hogy miért van a világon, aki megértette, hogy a nemes élet, az erkölcsi élet, a kötelességek végtelen hosszú láncából áll és senki sem a magáé, hanem a kötelességei. Mindég a feladat áll előtte és nem számít az, hogy teljesítése gyönyört vagy fájdalmat okoz-e. Ezeket megveti.

Erényei: az áldozatkészség, hűség, bátorság, nagylelkűség, engedelmesség, a becsvágy és a jóság. Feltétlenül kerüli a nagyravágyást, a hiúságot, az anyagi javak halmozását, az önzést, a törtetést, az erőszakosságot, az élvezetet, mert tudja, hogy ezek csak megakadályozzák abban a törekvésében, hogy egészen odaadhassa magát egy nagy közösségnek, amelynek ő csak

egy része, de amelyet feltétlenül többnek és értékeesebbnek tart magánál.

Ez az ember az emelkedettebb felfogású. Ilyenekké kell lennünk, hogy elérhessük azt a legnagyobb értéket, amely számunkra a legkívánatosabb.

Ne szomorodjunk el azonban a mi próbacsendőrünk helytelen elindulásán, és ne higgyük azt, hogy bárki is, aki belépett a közösségbe feladat-tudat nélkül, az már elrontotta életét és nem lehet emelkedett erkölcsi felfogású ember. A feladat akkor is feladat lesz, ha akkor ébredünk rá, amikor már a közösség részei vagyunk, csak az fontos, hogy a most megismert feladatot akarjuk is őszintén odaadással szolgálni. Rendszerint úgy is van, hogy a benneélés nyitja fel szemünket, akkor értjük meg a lényegét, az értéket. Nincs tehát semmi akadály a hátránya annak, hogy valaki akár törzsőrmester korában is tegye magáévá ezeket az életeszmenyeket. Az egész feladatot amúgy sem egy csendőr végzi és a részek helyes elvégzéséhez pedig sohasem késő hozzáfogni az emelkedettebb erkölcsi felfogás törvényei szerint. Legfeljebb azokat a bajtársainkat sajnáljuk, akik kiszóródtak közülünk éppen a megértés hiánya miatt, akiknek nem adatott meg az, hogy megértsék az élet igazi célját és így boldogtalanok maradnak.

Nem fejezhetem be fejtegetéseimet anélkül, hogy rá ne mutassak arra, hogy az ilyen élet nehéz. Ilyen eszményi magasságokban állandóan élni csak ritka ember tud. Sőt azt is hiheti valaki, hogy arra akarom rábírni bajtársaimat, hogy tagadjanak meg magukban mindent, ami ösztön, ami a testnek szerepe az ember életében. Kétségtelen, hogy ez volna a tisztaerkölcsű élet, csakhogy ezt még a keresztény egyház tanítása sem követeli meg. Nem kívánja senki sem, így az erkölcs sem, hogy szentek legyünk. Az ösztön sem szégyenletes valami, ha rendeltetése szerint engedünk neki tevékenységet életünkben. A testnek is megvan a maga szerepe, amelyet eljátszthat. Ezek csak szolgálai az életnek, a bűn és rossz csak ott következik el, amikor uralkodni akarnak felettünk.

Csendőri hivatásunkban az emelkedettebb erkölcsi felfogás felé vezető útnak egyes állomásai a következők:

1. Mindenekelőtt tisztában kell lennünk azzal, hogy

életünk célja nem önmagunk szolgálata, hanem mint a közösség, a társadalom arra hivatott tagjának a közbiztonság, a rend és béke fenntartása.

2. Evégből egész életünk a feladatok elfogadásából, vállalásából és új feladatok kereséséből telljék ki.

3. A józan mértéken túl ne engedjünk a vágyak és érdekek követelődzésének és hallgattassuk el szavukat még akkor is, ha fáj megtagadni őket.

4. Műveljük ki lelkünkben a becsvágyat, az áldozatkésztséget, a hűséget és bátorságot, a nagylelkűséget és a jóságot.

5. Magánéletünkbe is vigyük be ezeket az életsemményeket, hogy kiegyensúlyozottan járassunk az ott-hon és a laktanya között.

Így élve lelkünk felemelkedik a porból, az alantosságból, — erőnket megacélozzuk és nagy teljesítményekre leszünk képesek. Ha nagy erőfeszítést is követel tőlünk, vállaljuk bátran meggondolván, hogy jutalmunk nemcsak az elismerés és kiváltság lesz, hanem lelkünknek boldogsága is, amelynek elérésére oly sokan hiábavalóan küzdenek.

Örvezetőből hadvezér...

Alig ért véget a lengyelországi hadjárat, már mindenki beszélt, hogy a hadjárat terve Hitler Vezér és kancellár elgondolása, aki nem azért tartózkodik a hadszíntéren, hogy katonáinak jó példát mutasson, hanem mert valójában is ő vezeti a hadműveleteket a lengyelek ellen. Igen sokan elcsodálkoztak ezen, hiszen eddig a Vezért csak mint államférfit ismerték, de nem tudták róla, hogy ért a haditudományokhoz is. A kávéházi bölcsek szerint: a politikus, a népvezér, még nem katonal... Az események aztán mást igazoltak.

Hamarosan megtudta a világ, hogy Hitler **valójában** vezére a német hadseregnek, személyesen irányítja az eseményeket. 1938 február 4-én lett a Vezér a német véderő legfelsőbb hadura, ekkor a Németbirodalom érdekei azt kívánták, hogy **egy** ember kezében fusson össze a legelső hatalom: minden téren. 1941 december 19-én azután Hitler személyesen is átvette a hadsereg főparancsnokságát, a világnak nyíltan is bejelentette, hogy a német hadsereg hadvezére: **saját maga!**...

Sokan nem vallották be önmaguknak, mégis feltették a kérdést lelkük mélyén:

— Miként lett a politikusból hadvezér? Lehet ilyen? Hiszen Hitler mikor katona volt, csupán az örvezetői rangot viselte! Lehet az örvezetőből hadvezér?!...

Hitler államférfiúi kiválóságát még legádázabb ellenségei is elismerik, hadvezéri kiválóságát pedig a napnál fényesebben igazolják elért eredményei. De mikor lett hadvezérre? Ezt a tudományt nem lehet máról-holnapra elsajátítani, a hadvezér éppen olyan művész, istenáldotta tehetség, mint a hangszer, vagy az ecset mestere! Ahogy ezekben a művészetekben is vannak próbálkozók, tehetségtelen akarnokok, ugyanúgy megvannak a hadvezetésnek is a műkedvelő kísérletezői. De amíg az előbbieket próbálkozásai baj és veszély nélkül, szinte önmagukban megsemmisülnek, addig a „műkedvelő“ hadvezér honfitársai vérével kísérletezik, ok nélküli szenvedésbe és akár végső pusztulásba dönthet egész nemzeteket.

Bizony, nem mindegy az, hogy ki a hadvezér!

Ahogy minden fajta művészetnek megvan a maga **mesterségbeli** része, alapfogalmai, ugyanúgy megvan ez a haditudományoknál is. Ezt a mesterségbeli részt hosszú, alapos munkával kell elsajátítani, részletekbe menő tanulmányozásokkal, lelkiismeretes tanulással. Sokáig tart, amíg a tehetséges vezetőből valóban **hadvezér** válik!...

Sok embernek már gondot okoz tíz-húsz bajtársa elvezetése is, előképzettség nélkül senki sem lehet felelős parancsnok. A szabóra hiába bíznának gőzmalom vezetéssel: tanácstalanul és tehetetlenül állna az előtte ismeretlen titkok előtt. A szakasparancsnok is ugyancsak törné a fejét, a máról-holnapra egész kerületet kellene vezetnie! Hiába a jószándék, ha nincs meg az áttekintés, a tárgyi tudás, a szakismeret: tehetetlenül áll a legjobb akaratú, vagy legbecsvágóbb ember is. Hát még milyen nehéz egész hadsereget, milliók tömegét vezetni! Gondolni kell mindenre: szárazföldi, tengeri- és légi hadműveletekre egyaránt. Mi legyen a legyőzött országokkal? Folyjon a hadianyaggyártás, a kiképzés, az utánpótlás, a hírverés. Se szeri, se száma annak a rengeteg feladatnak, amit a vezetőnek intézni és irányítani kell. Meg vannak ugyan mindenre a szakközegek, de azok parancsra várnak, a döntő elhatározás a hadvezér agyában születik meg, a többi részletmunka. Ezt a rengeteg tényezőt aztán helyes összhangba hozni, kellő időben és helyen működtetni: csak a zseni tudja, aki több, mint az átlagember! A hadvezér szelleme láthatatlan, csak az eseményekből érzékelhető valami. Egy ceruzavonás a térképen esetleg száz-ezres embertömeget irányít előre, hátra, az általa leírt szám esetleg megváltoztatja az egész termelési rendet. Utasításai nyomán új életlehetőségek fakadnak és tömegek pusztulnak... Nagy felelősség!

A világtörténelem nagy vezérei között nem találunk arra példát, hogy valaki máról-holnapra hadvezérré lett volna. Aki ilyennel kísérletezett, az mind csúfosan megbukott. A legnagyobb hadvezérek rendszerint már gyermekkoruktól fogva katonáskodtak és únszólván az anyatejjel szívták magukba a haditudományokat.

A híres **Nagy Sándor**, a római **Julius Cézár** már gyermekkoruktól katonák, **Napoleon** katonaiskolába járt és hivatásos tűzértiszt volt.

Híres katonabölcseink és hadvezérünk: **Zrinyi Miklós** is azt mondja, hogy „jól ki kell tanulni a hadifortélyokat, enélkül senki sem lehet jó kapitány!...“ A szabadságharcunk legendás vezére: **Görgény Artúr** utász hadapród iskolát végzett. Ma már nem titok, hogy nem mindig egyezett véleménye Kossuth Lajossal. De miért? Mert Kossuth kiváló államférfiú volt, de a hadvezetést, annak mesterségbeli részét nem ismerte, vagy csak felületesen!...

Nem elég tehát, hogy valaki „jó helyre“ születessen, nem elég sem a szerencse, sem a kínálkozó alkalom: **tanulni** is kell annak, aki hadvezér akar lenni!

A Németbirodalom Vezérének élete nyitott könyv. Szinte a szemünk előtt pergett le népe felemelkedése az első világháború utáni elesettségéből. De arról kevesen hallottak, hogyan lett az örvezetőből: hadvezér?

Hitler ausztriai származású ember, ahol nem olyan élénk a polgárság katonaszeretete, mint például a poroszoknál. Itt, Ausztriában a katonai hagyományok

Hitler Vezér megbeszélést tart a német főhadiszálláson.

mányokat inkább a főnemesség és a katonák évszázadokon keresztül adó katona-családok képviselték. Bécs — ahol a fiatal Hitler Adolf bolyongott — nem adott katonaeszményt neki, itt inkább kedélyesen éldegélő, sörözgető, vagy csendesen politizáló nyárs-polgárokat talált. Itt tehát nem lehetett katonává...

Az első világháború kitörésekor — önként jelentkezés folytán — a német hadseregbe kerül, mint közkatona. Itt találkozott először az igazi katona-szellemmel! A világhírű porosz katona-uralkodó: Nagy Frigyes hagyományai virágoznak ebben a hadseregben, amelynek a tagja lesz Hitler Adolf! Az itt talált kemény fegyelem, lelkiismeretes munka, feltétlen engedelmesség, határozott parancsok: nagy visszhangot keltenek lelkében és valósággal a hadsereg fiának érzi magát — ahogy emlékirataiban írja. Nagy lelkesedéssel vett részt a háborúban. Kétszer súlyosan megsebesült, majdnem meg is vakult... A haditudományok alapismereteit ott sajátította el a legelső vonalban, tapasztalhatta, hogy mire képes a lelkes katona, de azt sem felejtette el sohasem, hogy melyek az arcvonalban küzdő katonának a kívánságai, szükségletei!

Az első világháború utáni forradalom idején még katona. Az ellenforradalmi érületű tiszti-előljárói hamarosan észreveszik a benne szunnyadó szónoki képességeket. Tudják, hogy élénk észjárású, megbízható, derék ember, hát propaganda-szónoknak nevezik ki. Feladata a leszerelő bajtársak között az

ellenforradalom eszméit hirdetni, akik ezt szívesebben hallgatták legénységi állományú bajtársuktól, mintha valamelyik előljárójuk beszélt volna nekik, így sokkal közvetlenebb volt az érintkezés. Hamarosan a polgárok is ellenforradalomba szervezkednek. Hitler, miután leszerelt, közéjük megy és csakhamar feltűnik kiváló szónoki képességeivel még a hivatásos propaganda-emberek között is. Éles hangja, erélyes mozdulatai, belső tűzben égő szemei mindenkire nagy hatással vannak. Mikor leszerel, maga is belekerül a politikába. **Bajorország** volt a süllyedő germánság hajója, ide kerül Hitler is. Politikai kezdeményezéseit porosz **katonatisztek** befolyásolták, de Hitler már kezdettől fogva nem handabandázó, sörözgető „politizálást” akart, hanem kemény, katonás alapon szervezett mozgalmat, ahol **fegyveresen** készülnek a győzelem kivívására.

Politikai szervezetében rohamosztagokat alakít, ezeknek élére **katonatisztek** kerülnek, akik már látják Hitlerben a magasabbrendű vezért! A mozgalom élére Göring Hermann, a világháború egyik legvittezebb repülőtisztje kerül, mozgalma, szervezése valószínűs hadseregszervezés... Megalakítja a fegyveres SS. alakulatokat, rohamosztagokat, a gépesített páncsapatokat, repülő-különítményeket. A választási körútján valószínűs haditerv szerint dolgozik már! Minden tette és elképzelése katonai alapokból indul ki, egész gondolkodására rányomja bélyegét a katona-eszmény!...

Az elmúlt világháború egyik legkiválóbb hadvezére volt **Ludendorff**, a porosz tábornok. Münchenben kerül össze az egykori őrzetű és tábornok. Megbeszéléseik eleinte politikai jellegűek, de Ludendorff — Hitler kívánságára — tanítani kezdi őt a haditudományokra. Ez a rökéletesen képzett vezérkari tiszt a hajnalokba nyúló tanulással, vitákkal, magyarázatokkal valóságos kiképezte Hitlert. Az egykori őrzetű szinte ugyanolyan értékű tanulást végzett, mintha vezérkari-akadémia nagytudású vezérkari tanárait hallgatta volna! Sorra elővették a hadászat örökérvényű tőteit, melyeket Ludendorff boncolgatott, magyarázott és megismertette Hitlerrel azt, hogy a hadászat a szerteágazó tudományok valóságos kincsbányája. Mennyi mindennek mérlegelése, tudása kell addig, amíg a hadvezér valamire elhatározza magát! Mennyire nem szabad kívülről, hozzá nem értő embernek bírálgatni, lecsepülni a magasabb vezetést akkor, mikor nem ért hozzá! Milyen rengeteg sok minden kell ahhoz, hogy a hadsereg valóban ütőképes legyen! Micsoda hatalmas szervezés kell ahhoz az egyszerű, pusztá tényhez, hogy minden menjen...

Az akkori, baloldali érzelmű hadseregben is nagy rokonszenznek örvend az egykori őrzetű, mert mindenki a saját fajtáját: a **katonát** látja benne. Lépésről-lépésre növekedik Hitler hatalma, még a helytelen beállítottságú katonák is tolják a szekerét. A katonabarát Hitler saját magát is katonának érzi és sohasem mulasztja el annak hangoztatását, hogy **ő katonából lett azzá, amivé lett!**...

Legjobb barátai katonák, köztük érzi magát a legjobban. Szereti a katonás, nyílt, sokszor talán nyersnek látszó, de mindig férfias, szókimondó bajtársakat, az ő tiszta, becsületes, nem kertelő modoruk, őszinte kedélyük áll legközelebb hozzá. Mert ilyen ő maga is...

*

A hitleri hadvezetést már most sokan bírálják. Hozzáértők és — még többen — a hozzá nem értők. Ma még erről beszélni, vitázni nem célszerű. Még nagyon is közel vannak hozzánk az események, annál is inkább, hiszen mi is tevőleges résztvevői vagyunk azoknak. Csak legyinteni kell, mikor — az éavébként igen tiszteletreméltó vélemények elhangzanak azok szájából, akik nagyon messze estek attól, hogy véleménynyilvánításra joguk lenne!

A háborús államban rendszerint két vezető van: egy államférfi és egy katona. Ha ez a kettő **egy személy**: akkor az a legnagyobb szerencse. A háborúban erőszak, valószínűség és véletlen egymást követi. A hadvezérnek leginkább a **valószínűséggel** kell dolgozni, ennek helyes leszűrése és kiértékelése a legnehezebb feladat. Ezt pedig Hitler, úgylátszik, jól teszi, mert a sikerek őt igazolják.

„A nép gazdagsága a munkájában rejlik!” — mondotta Hitler és megszűntette a munkanélküliséget, hogy a henyélők tömegét a **hadianyaggyártásra** állítsa be. Ez már a hadvezér előrelátása az eszközök megteremtésére!

A hadászat alaptételei döntően érvényesek ma is. Változhatnak a formák, az eszközök, de ezekhez rugékonnyan alkalmazkodni is kell. A németek ellenfeleinek legtöbbje ósdi, elavult formákhoz ragaszkodik és nem veszi észre, hogy mellettük és rajtuk már az új villámháború száguld át! Hitler hadvezetésében

nincs bonyolultság, egyszerűen és tisztán vezet. Ez pedig a siker titka...

Már 1935. március 16-án bevezeti a Vezér az általános védkötelezettséget az eddigi zsoldos hadseregben. Jó előre megteremtette magának félelmetes hírű eszközét, mert alaposan megtanulta Ludendorfftól, hogy csak így lehet háborút nyerni. Hadserget pedig máról-holnapra nem lehet teremteni, annak felszereléséhez, kiképzéséhez, csatába-indításához idő kell. Hitler nem keres új hadászati elveket, mert az ő vezetése olyan, mint a régi, úgynevezett klasszikus-hadászat, amilyen hosszú idők óta alakult ki. Ez egyaránt érvényes kis egységek és hadseregek vezetésére.

Melyek ezek? Jó tudni!

A döntő összecsapást — kellőleg felkészülve — **keresni** kell. Igyekezni kell minél **erősebbnek** lenni, de ott, ahol döntést akarunk kicsikarni: **különösen** erősnek kell lennünk! Meglepetésszerűen ragadjuk magunkhoz a **kezdet**! Nem az a lényeges, hogy mindig és mindenütt támadjunk, **de ha egyszer** megindult a támadás, akkor legyen az mindent elsöprő erejű és törekedjünk az ellenség megsemmisítésére! Ne mindent sajátmagunk végezzünk, legyen a beosztott alparancsnokainknak a részletekben szabad keze. Mondjuk meg, hoav **mit** akarunk, a „hogyan”-t bízzuk a szakemberekre. Kitűnő felszerelés és fegyverzet sem pótolhatja az **erkölcsi erőt**, a katonaszellem rámenős harcikedvét, de megjárja, aki **játékpuskával** meggy medvevadászatra!...

Hitler önmaga teremtette meg villámkentsújtó eszközét: a német hadsereget. Páncélosainak rohanásában, repülői dűbörgésében Hitler lelke, az ő lángelméje szárnyal! Életelveit beleplántálta az egész német népbe, csak mosolyoghatunk azon, hogy ezt a hatalmas erkölcsi tőkét igyekszik kikezdeni valamilyen ellenséges hírverés. A német nép és velük a szövetséges hatalmak: egyaránt bíznak az ő céltudatos, biztos katonai vezetésében. De az egyes **időpontok** meghatározását bízzuk csak rá, Ő tudja, mikor, mit tegyen!

Mikor őrzetű korában tizedessé akarták előléptetni, századparancsnoka érezve, hogy Hitler lobogó, erős egyénisége és elhivatottságának, belső tudatának érzése miatt nem való kis kötelékek vezetésére — ezt írta előléptetési beadványára:

— „**Katonai összegyénisége nem való altiszti állás betöltésére...**”

Ebben igaza is volt. De Hitlernél nagyobb **hadvezért**, keveset ismer az emberiség...

Akik őt nagyrabecsülik, azok április 20.-án ünnepezték 53. születésnapját.

T. L.

Szervezeti és szolgálati utasítás (Szut.) 2 P 20 fillér.

Csendőrségi Zsebkönyv 1942. évről. 2.50 P.

Próbacsendőrök tankönyve 4 P.

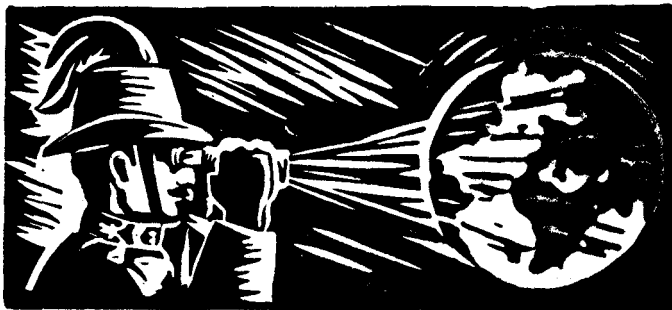
Csendőrségi Lapok könyvtára 11. kötete 3 P.

Csendőrségi asztali naptár 1942. évre 70 fillér.

Csendőrség elhelyezési térképe 30 fillér.

Kaphatók — kizárólag — a szerkesztőségben.

A megrendelés csak a **Csendőrségi Lapok 25.342. számkiszámlájára** történő befizetéssel eszközölhető, postautalványra rendelést nem fogadunk el.

PORTYÁZÁS

Amerikában hetenként negyedkilógramm cukrot kap mindenki. Angliában már rég túlvannak az adagolás kezdő lépésein s hovatovább azon tűnődnek, holnap egyáltalán lesz-e mit adagolni. A németekről tudjuk, hogy a lemondásokban már a háború legelejétől fogva példát mutatnak. A világ minden része és népe megfeszíti minden izmát és akaratát, többszörös munkát vállal és csak kis részét kapja érte annak, amihez eddig hozzászokott. Az amerikaiak igazán nem azt álmodták még félévvel ezelőtt sem, hogy nem tudnak gépkocsit tartani, szűkre kell szorítani a cukrozást és felhajtással nem szabad nadrágot hordani. Ők eddig dús jólétben fürödtek s most benne vannak a nélkülözésben, amit soha meg nem kóstoltak.

Mondjuk meg őszintén, hogy mi magyarok a háború harmadik évének a derekán sem érezzük még igazán azt, hogy háború van. Mindenki emlékezik olyan trianoni évekre, amikor nagyobb volt a szűkölködés, mint most. Akkoriban nem volt munka, százezrek télenkedtek kényszerűségből, egész községeket kellett közigazgatási és jóléti intézkedésekkel megmenteni az éhenhalástól s a mi közgazdálkodásaink is sok gyermeket láttak állandó vendégül asztaluk mellett. Akkor a szomszédok még fojtogattak bennünket s hogy ebbe nem fulladtunk bele, azt csak szívósságunknak köszönhetjük.

Kibirtunk keserves éveket akkor, amikor egész Európa s az egész világ jólétben duskált. Bennünket akkor kizártak a közös jóból, mert így akartak megtörni. Akkoriban volt az, hogy földműves emberek végső szorultságukban feljöttek a fővárosba és ami talán soha meg nem történt, amikor látnunk kellett: ezek a falubeli magyar emberek kinyitották tenyerüket az utcán és kenyérre kértek filléreket. Az ország egyik fele koldus, másik fele adakozó volt, de az adakozók sem voltak sokkal gazdagabbak a koldusoknál. Nem kell többet mondani róla, mindenki emlékezik rá, aki akar emlékezni, de sokan nem akarnak. Sokan terhesebbnek érzik a mai kisebb lemondást, mint a tegnapi rongyoskodás szegénységét és nyomorát. Akkoriban minden valamirevaló magyar úgy érezte, hogy nem lehet tovább bírni s ha más nincs, hát kaszával, doronggal megyünk neki a kínzóinknak, most pedig ugyanazok morognak, ha a kereskedőnél nincs tojás és fogytán a zsír a kamrában. Sokan vannak, akik úgy elfelejtették a trianoni évtizedeket, mintha soha szükségben nem éltünk volna, hanem mindig tejben és vajban fürdött volna az ország apraja-nagyja.

Mi magyarok sok nagyszerű dolgot csináltunk már a történelemben, de ahhoz is mindig értettünk, hogy az egységes, következetes és a végsőkig szívós kitartást

elégedetlenkedéssel, széthúzással, elernyedéssel éppen a döntő időszakban felrobbantsuk. Nálunk a kertek alján mindig voltak, most is vannak bujtogatók, az okosnál is okosabbak, rémlátók, hamis próféták és hitványok. Hányszor kellett ezért véres, nagy árat fizetnie a nemzetnek, hányszor botlottunk meg ezen a szalmaszálon és hányszor fogadtuk meg, hogy csak még egyszer adja kezünkbe a sors a szerencse üstökét, majd megmarkoljuk jobban.

Most megint itt van a pillanat. Mindent megnyerhetünk, ha kitartunk. Nem elég, hogy katonáink bátrak, itthon is ki kell tartani. Lemondás nélkül nem lehet háborút nyerni. A mi kamránk sem lehet gazdag, amikor az egész világon dekázzák a kenyeret. Szórakozásnak, ruházkodásnak, gondtalanságnak nálunk is határa kell legyen, amikor az egész világban élethalálharc folyik a holnapért.

*

Ugyanazok az emberek, akik néhány évvel ezelőtt felnőtt fiaikat otthon tartották, mert nem tudtak számukra állást, munkát találni, ma a fiúk kezében ott látják a biztos kenyeret, de most meg az a baj, hogy nem kapnak karmonádlit a mészárosnál. Fegyelmetlenek és meggondolatlanok vagyunk, azaz vannak közöttünk túlságosan is sokan. Pénzért dolgozó izgatóknak hálás talaj.

És azután, tegyük csak a kezünket a szívünkre: nem komorabb egy árnyalattal a mi arcunk is, amikor a képzelt töltőtökáposzta helyett valami mást találunk az ebédloasztalon és ha siránkozik otthon a feleség, hogy már megint lyukas a gyerekek cipője s honnan vegyen rá talpat? Különösen az asszonyok között alig esik másról szó, mint ezekről és hasonlókról. Némelyik olyan keservesen panaszkodik, mintha az ördög nyuzná, pedig csak az a hiba, hogy nem tud hájastésztát sütni, amit a kisebbik gyerek nagyon szeret. Kiszolgáltatjuk magunkat a mindennapok apró keserűségeinek, nem látunk tovább a szomszéd fűszeresnél, meg a piacnál, mintha nem is háború tépné a földet.

Tegyük szemünkre a történelmi idők komolyabb szemüvegét, azon mindjárt nagyobbra látjuk a kenyérporciót, meg a cukoradagot. Aki nem vállalja a lemondást szóltanul, nem érdemli meg a győzelmet. Azt pedig nem kell magyarázni senkinek, hogy a győzelem mit fog számunkra jelenteni és mit jelentene a — vereség!

*

Az udvarias kalauzokat megjutalmazták a németek. Még erre is gondolnak, erre is van idejük és idejük. Tudják, hogy nehéz időkben az udvariasság aranynál többet ér. Mosolyogva könnyebb a közös küzdelem és főleg közelebb a küzdelem, mint mogorván.

Nálunk nem tűztek ki erre jutalmat, de meg lehet tenni anélkül is. A barátságos, tréfás szó nem kerül sem pénzbe, sem megerőltetésbe, haszna viszont sok.

Mi is megtehetjük, mert a hivatásunkkal nincs semmiféle ellentétben, sőt hozzátartozik ahhoz. Kezdjük otthon az őrsön, egymásközt. Az udvarias szó olyan, mint a napsugár. Megtöri a kedvetlenséget, az unalmat és ingerültséget, néha még a komolyabb gondot is. Hatása gyógyító és erősítő és egyetlen udvarias szóból olyan kalász terem, mint a búzából. Kamatja sokszoros.

*

A szép magyar beszédre kiírt pályázatot egy székelly diák nyerte meg. Dálnoki fiú, aki az iskolában kénytelen volt megtanulni a román nyelvet is.

Hogy mégsem vitték el előle a szép-magyar-szó díját, minek tulajdonítsuk? Hiszen Erdélyben született akkor, amikor a románok voltak ott az urak s a magyar nyelvből a románok ugyan nem rendeztek versenyeket.

Nem is a dálnoki fiú, hanem egész Erdély győzött ezen a pályázaton, Trianont győzte itt le Erdély. Kisebbségi sorsban élő családok az anyanyelvet meg szokták tartani, de hogy ilyen kristályosan tiszta maradjon az anyanyelv, az már székelly dolog. Őket ugyan törhették évtizedekig, mégis tisztán hozták haza hozzánk a nyelvüket, olyan tisztán, hogy a budapesti tudósok sem találhattak benne hibát.

Székelly dolog, szép dolog és minden magyar hiba mentségére örök magyar dolog. Mi is gratulálunk Kicsi Sándor dálnoki diáknak, akit megtömték odaát román, francia és német nyelvtudással, de a lelke mégis egyedül magyarul tud szólni szépen és igazán.

*

Ha jól emlékszünk, Vogelhut a neve, nyelvtanár, rajtafogták valutázáson. Családfáján nem találunk sem katolikus, sem protestáns ágat. Ezek után semmi különös nincs benne, hogy valutázott, ellenben meglepő az, hogy amikor eléjetergették a sok dobozból, táskából kikotort kincseket s megkérdezték tőle, hogy mennyi benne a dollár, mennyi a font, mennyi ez és az a pénz-nem, akkor azt válaszolta, hogy nem tudja, mennyi a dollárja. Csak annyit tud, hogy az évek során gyűlt a pénze, mindig több lett.

Ha egy nyelvtanárnőhöz ilyen állhatatosan tolaszanak a dollárok, hogyan tud ellenük védekezni egy másik Vogelhut, aki bankigazgató, vagy vezérigazgató? Mágnes van ezekben az emberekben, hogy hozzájuk tapad a pénz, ami pedig tőlünk egyre kitartóbban és sikeresebben fut? Akármikor olvashatjuk, hogy ez és az az ügynök, kiskereskedő, kiskocsmáros, sőt állástalan Vogelhut itt húsz kilogramm aranyat, ott annyi kilogramm, sőt mázsá aranyat, meg fontokat, dollárokat, mindenféle kincseket és pénzeket kofferszámba dugdosott a lakásán vagy akart átcsempészni a határon. Egyszerű, kicsi emberkék ezek, közigazgatási szerepük és jelentőségük nulla és mégis mázsaszám szedik össze a kincseket, hát mi ennek a titka?

A titkot majd ennek a háborúnak a végén fogjuk tisztán látni. Egyelőre csak megjegyezzük, hogy a Vogelhutok nem tudják, mennyi a dollárjuk, ami egymagában még nem lenne fontos, de az már lényeges dolog, hogy a Vogelhutok így aztán érthetően körömszakadtig ragaszkodnak a világnak ama berendezéséhez és állapothoz, amely lehetővé tette számukra számlálatlan dollárok szüntelen özönlését. Ezért lesik éjjel-nappal a londoni híreket, ezért üvöltönek történelmi diadalt, ha egy német járőr orosz aknára téved, ezért terjesztenek rémhíreket, ezért sutognak és izgatnak minden ellen, ami német, ami igazán magyar, egyáltalán minden ellen, ami — nem Vogelhut.

Hogy ezért mi lesz majd a mi köszönetünk, azt miniszterelnökünk éppen mostanában már megmondotta. Illendő és hasznos nekünk is megjegyezni, amit mondott, mert vogelhutos ferdítéssel, suttogással, rágalommal, izgatással nekünk gyakran dolgunk akad.

Vasúti és közlekedési őrsaink szolgálatáról.

Írta: SZABÓ LAJOS V. tiszthelyettes,
Budapest, közl. őrs.
(Folytatás.)

II.

... Kezdetben vala néhány motorkerékpáros csendőr...

Abban az időben a gyóni beton helyett, hepehupás, gidres-gödörös makadám rázta a rajtaülő veséjét, agyát.... Elindult a közlekedési szempontok szerint is rendetlen úton az úttörő, kakastollas magyar csendőr, hogy végre rendet csináljon. A felügyelet nélkül hagyott, szabálytalanul haladó, keresztbe fordult, gazdátlanul ballagó, kivilágítatlan kocsik, rendetlen gyalogosok, az úton fekvő részek, duha-kodó suhancok, követdobáló gye-rekek, gőzölgő fejű sofőrök stb., stb. között kellett rendet teremteni, mert ártatlan emberek életét ontották ki anélkül, hogy gyilkos szándékuk lett volna. Megközelítőleg sem történt annyi halál, gyilkosság, szándékos emberölés által, mint közúti balesetek folytán. Elsősorban ennek lehető megakadályozása, illetőleg csökkentése érdekében született meg a jelenleg már fejlődésben lévő, s igen eredményesen működő közlekedési csendőrség.

*

Szép májusi napsütés volt, mikor az egyik úttörő kakastollas járőr Soroksáron áthaladva, kiért az igen rossz állapotban volt makadám-útra. Utánuk felcsapott a porfelhő. Lassan haladtak, óvatosak voltak, különben rövid út után villatörést szenvednek. Sokan előzték őket, a porfelhőt vágta a két csendőr szemébe-szájába... Kénytelenek voltak gépüket megállítani és megvárni, amíg a porfelhő felszállt, különben — életüket kockáztatják...

De útjukat baj nélkül mégsem folytathatták sokáig, mert az út porában patkó- és kerékabroncs-szegek rejtőzködtek... Tömlőikből a levegő elpárolgott. Hangos — lövésszerű — pukkanással... Szerelni kellett. Ott volt a pótkerék. Aztán... tovább hajtottak.

Így volt velem is... Az egyik községet elhagyva, eltűnik a májusi nap, éjszaka lesz, felgyullad a motorkerékpár fényszórója. Fékcsikorgás. A motor megállott. A vezető valamit észlelt az út mellett. Leszállás. Az út mellett elhúzódozó 4 méter mély árokban, két szerencsétlen sötétpej lovat a szerszámokba összekeveredve, egy falusi szekeret pedig felborulva, kerekeivel az ég felé, találnak.

Baleset történt. A kocsi gazdáját keresik a fényszóró fényében. Sehol senki. Mielőtt a lovakat a bajból kiszabadítják, a két csendőr a kocsit — hó-rukk! — kerekeire állítja. A felborított kocsi alatt csak szalma-töredéket találnak. A szalmát felkavarják, miközben megdöbbenve észlelik, hogy a szalma alatt egy kb. 30 év körüli férfi fekszik. A jó csendőr, mint egy orvos, rögtön megvizsgálja a halottnak látszó embert: szívverése rendes, sérülés rajta nem látszik. Fibresztgetik. Hiába. Az egyik csendőr az elalélt száját megszagolja, majdnem elájult. Most már tiszta a kép. A két markos csendőr most már nem této-vázik, hanem a legjobb álmát alvó bácsit talpra állítja és kétoldaltól megtámasztja. Lelket lehelnek belé. A halottnak hitt, borgőztől telített feiű ember végre megszólalt: Miért zavarták fel őt álmából, mikor oly jól aludt?

Amint a helyszínből és a nyomozás során megállapítást nyert, a balesetet az idézte elő, hogy a kocsis az útszéli csárdában lerészegedett és kivilágítatlan kocsi-val indult útnak tovább. Közben az álmoság utolérte és elaludt. Amint a lovak vezetés nélkül ballagtak az út szélén, egy szembe menő teherautó reflektorfényétől a lovak nem látták az utat és szép csendesen beleballagtak a már fentebb említett árokba, mire a kocsi felborult, a szalmában alvó részeg kocsis pedig — anélkül, hogy felébredt volna — nyugodtan aludta legnyugodtabb álmát tovább.

De sok ilyen esetet láttunk és látunk, intézünk el s ennek a munkának mindössze annyi látszatja van, — papíron — hogy egy kihágással többet jegyzünk a statisztikába...

*

Az indítókar megmozdul, a motor dübörögve elindul az éjszakában, hogy vigye az életmentő motoroscsendőröket tovább. Közben akad elég dolguk.

Az egyik községben, úgy 23 óra tájban, az úton, garázdálkodó suhancok motorjuk elé állnak, hogy azt szokásuk szerint, mint más gépeket, megállítsák. A fék csikorog, a motor megáll, a lámpa fénye pedig kialszik. A suhancok a sötétben nem veszik észre, hogy a motoron csendőrök vannak!... De egy perc múlva már rohannak szerteszét... Az egyik suhanc, — mert a sötétben nem látott, — az út melletti vízzel telt árokba rohan és ott keres biztos menedéket...

*

A sötétség felszakad, az égen napsugarak bújkálnak. A járőr már ekkor visszafelé portyáz. X községtől 4—5 km-re az úton, egy nagy, 6 személyes személygépkocsi áll, körülötte néhány falusi suhanc ingujjban, egy idősebb úr a nejével, fiú és igen csinosan öltözött bájos leány gyermekei. A suhancok egy autókereket néhány szerelő-vassal gyilkolnak, az idősebb úr pedig izzadt homlokát törölgetve sóhajtozik, mondván, hogy már négy órája vannak azon a helyen, mert a gumi felmondta a szolgálatot, szeget kapott és a levegőt nem állhatja... Napszámos emberekért volt gyalog a közeli, 4 km-re levő faluban, hogy azok majd megragasztják és beszerelik a gumit, mert sem ő, sem fia nem értenek hozzá. A falusi — autót is alig látott — földműves suhancok nekigyürkőzve, minden erejüket beadják a gumi ragasztásába és szerelésbe, de mégsem megy az. Az öreg úr már-már mosolyogni kezdett, mikor látta, hogy a köpeny az abroncon van, eltűnt verejték arcáról és boldogan mondta családjának: „Mindjárt mehetünk gyerekek tovább.”

A kócoshajú falusi suhancok előveszik a pumpát, nyomják azt minden erejükből addig, amíg csak ki nem merülnek, végül a köpenyt nyomkodják, de abban — hiába volt az erőfeszítés — levegő mégsem szorult. A két csendőr — bár nem akarja a pénztkereső napszámos suhancokat kenyerüktől megfosztani, — a tehetatlenségüket nem nézheti tovább. Előveszik szerelő-vasikat, a köpenyt az abroncsról ledobva, a belsőt kiemelik, látják, hogy a földműves suhancok nem gumit ragasztottak, hanem megtanulták, hogyan kell gumiból rostát készíteni, mert a gumit beszereléskor a szerelővasakkal nem több mint húsz helyen kicsípték. Az öreg úr ezt látja, kétségbeesve mondja, hogy már foltnakvalója is kevés van. pótkerekét pedig lakásán hagyta. A csendőrök erre előveszik ragasztó-cszközöket és rövid idő után már vígan, derűs arccal robog az öreg úr autójával, mondván: „Nem felejttem el önöket soha.” A

kislány az örömtől szólni sem tud, csak kezével intget, amíg a segítséget nyújtó csendőröket látja...

Hasonló és sok más esettel kellett az úttörő közlekedési járőrnek a kezdet kezdetén megbirkózni, hogy megmutassa a köznek, kicsoda is ő és miért is van?

*

Mint minden, a közlekedési csendőrség is fejlődésnek van alávetve. A gyakorlatban a motorkerékpár nem vált be, helyettük kis gépkocsikat szereztek be. Ezek üzembehelyezésével eltűntek a feketetollas kalapok a közlekedési csendőrök fejről. Hideg volt, alkalmatlan, de szükségtelen is. A kis tollforgós tábori sapka került helyére. Sok más változás is történt a közlekedési csendőrség szervezetében a felállítás óta, de azokat itt felsorolni nem tartom szükségesnek.

*

Most azonban rátérek egy éjjeli szolgálatra. A közlekedési utasítás szerint — célszerűségi okokból — a közlekedési járőrnek az állófigyelő szolgálatban lehetőleg rejtve (gépkocsit is) kell felállni úgy, hogy a járőr tagjai egymással jelek útján érintkezni tudjanak. Így történt a közelmúlt egyik éjjelén is.

Úgy 23 óra körül Pilisvörösvár községben, az útkanyarban, az egyik lombos fa alatt foglaltam álló figyelő szolgálatot. Közben figyelmes lettem az egyik korcsma előtt az út szélén villanyfénynél munkálkodó két honvédre és egy porköpenyben lévő személyre, kinek a fején pilóta bőrfejtő és azon motoros szemüveg volt. Utóbbi egy szóló motorkerékpár mellett ült, háttal felém. Így nem tudtam felismerni, hogy tulajdonképpen ki is az illető, férfi-e, vagy nő. Jelenlétemet nem akartam felfedni, mert figyelésemet így eredményesebbnek gondoltam. A homályos villanyfény mellett nem lehetett jól kivenni, hogy mit csinálnak tulajdonképpen a katonák. Már-már ejtőernyősökre (!) gondoltam, de azért vártam a fejleményeket tovább. Közben egy kivilágítatlan egylovas társzeker érkezett a korcsma elé. A kocsis a szekeret az úttest közepén hagyva, betért a fent említett korcsmába. Ennek láttára nem maradhatam figyelő helyemen tovább, mert a szekér forgalmi akadályt képezett az úttest közepén és egyébként is izgatott a másik csoport. Odamentem a kocsihoz, a ló kantárát megfogva, levezettem a lovat az úttest szélére, hogy az ne legyen forgalmi akadály és az esetleges balesetet ezzel megakadályozzam. A nagy munkában lévő katonák ezen ténykedésemre felfigyeltek, tisztelegtek és az egyik jelentette, hogy a porköpenyes nőnek segítségre, mert motorkerékpárgumija több helyen kilyukadt és nem tudja folytatni útját. Jelentette még, hogy este 18 óra óta ragasztják a gumit, de mikor azt felfűjják, ismét kimegy belőle a levegő. Kiderült, hogy az ejtőernyősnek hitt egyén egy szőregi lakos nő, ki a bácskai terület visszazszerzése óta került Újvidékről Szőregre. Igazoltatása után megállapítottam, hogy motorkerékpár vezetésére jogosító vezetői igazolvánnyal el van látva. Előadta, hogy Győrben volt egy beteg rokonának meglátogatása céljából, majd kezeit mutatta, melyek úgy néztek ki, mint egy motorszerelőé. A nő elmondta, hogy amíg a két katona segítségére nem ment, egyedül ragasztotta a motorkerékpár gumiját, de most már befáradt és azért ült le az út szélén. Leszereltem a kerékköpenyt, azt a katonáktól átvettem, kifordítva tenyeremmel körülsímogattam, mire a tenyerem egy hegyes szegben megakadt. Ezt megmutattam a katonának és a női motorosnak, megmondván, így egy hétig is ragaszthatják a gumit, mégis lyuk lesz rajta. Vala-

mennyien csodálkoztak azon, hogy ők ezt miért is nem nézték meg, különösen a női motoros okolta saját magát, mert ha az első szereléskor — amit még egyedül végzett — kivette volna a köpenyből a szeget, úgy már odahaza lehetne. A szegkivétel és az újbóli ragasztás megtörtént és néhány perc után már üzemkész állapotban biztosan robogott Budapest felé a nő által vezetett motorkerékpár. A motoros nő búcsúzásul annyit mondott, hogy amíg Szerbiában lakott, nem hitte volna, hogy a magyar katona és csendőr, — bár ő is magyar anyanyelvű és származású — ennyire becsületes legyen egy védtelen nővel szemben a sötét éjszakában.

Közben a katonák is szállásba mentek, én pedig néhány percig vártam, mire a társzekér kocsisa is kijött a korcsmából és meglepődve látta, hogy kocsija nem az úttest közepén, hanem a szélén áll és már nem felügyelet nélkül, hanem a csendőrök felügyelete alatt. Személyadatainak bemondása után lámpát gyújtott és azt mondta: „Ez a fröccs is drága lesz nekem”, majd csendesen elballagott.

Mindez csak csekély töredéke annak, amivel az úttörő közlekedési csendőrnek szembe kellett és kell ma is néznie. A maiaknak most is sok dolga van, van még most is baleset, szabálytalanság, csavargók, részegek, kődobáló suhancok stb., mert... minden úton és azok minden pontján, minden időben, nem lehet állandóan közlekedési csendőr sem jelen.

Ne bízzuk tehát közutaink rendtartását csupán a közlekedési csendőrségre, mert hiszen a gyalogos és lovas járőr is elég gyakran rálép arra. Az út nem kimondottan a közlekedési járőröké, hanem elsősorban a területileg illetékes őrsé. Segítsük és könnyítsük meg tehát a közlekedési csendőrök nehéz munkáját és ne menjünk el szó nélkül az úton észlelt szabálytalanság mellett azzal, hogy majd jön a közlekedési csendőrrjárőr: hanem csendőreréllyel lépünk közbe és szüntessük a szabálytalanságokat addig, amíg egy csekély kihágásból sorozatos, emberéletet kioltó baleset nem származik.

Teremtünk megfelelő rendet közutainkon és egyszer csak a nagyközönség azt veszi észre, hogy nincs semmi baj az utakon! Ehhez az is szükséges azonban, hogy magunk is tartsuk be a közlekedésrendszet szabályait, Juliskákkal és Mariskákkal ne a beton közepén sétáljunk. Menjünk el velük egy zeg-zugos kis utcába, mutassunk jó példát a betonon sétáló közönségnek. Ha ezt meg tesszük, akkor teljes eréllyel léphetünk fel, megszüntethetjük a betonon és forgalmas utainkon már-már megszokott sétálást. Mert ez rengeteg bajt okoz!

(Folytatjuk.)

Arany és ezüst a tenger vizében. Kevesen tudják, hogy a tenger vizében arany és ezüst található. Az idevágó vizsgálatok megállapították, hogy a tengervíz tonnánként 4.5 milligramm aranyat tartalmaz. Ez a csekély mennyiség azonban hatalmas tömeggé növekedik ha a tengerek víztartalmát tekintjük.

A világtengerek víztömege 1.200.000.000 köbkilométerre tehető, az ebben foglalt arany mennyiség 5.4 milliárd tonna, ami a föld aranytermelés évi átlagának 7.500.000-szerese.

A tenger vizében levő ezüsttartalmat 20 milliárd tonnára becsülik.

A tengerben található e két értékes és nemes fém azonban — sajnos, hála Istennek — egyelőre nem értékesíthető, mert kitermelése — ma még — lehetetlen.

EMLEKEZZÜNK!

Hetesy Ferenc bicskei őrsbeli csendőr a szári erdőben 1885 április 30-án orvvadászokkal vívott tűzharcban halálos sebet kapott és május 1-én Budapesten meghalt.

Pongrácz Pál őrmester, az ölbői őrs parancsnoka, a szerb harctéren szerzett betegségében 1916 május 1-én Cattaróban meghalt.

Sztankovics Sándor 2. oszt. őrmestert, a cibakházai őrs parancsnokát, **Tornai Lajos** cibakházai őrsbeli alőrmestert és **Uzsváth Péter** cibakházai őrsbeli csendőrt 1919 május 3-án a szolnoki laktanyában vörösök meggyilkolták.

Tibil János kassai kerületbeli csendőr, címz. őrmester Szerbiában, Lovci mellett komitácsik üldözése közben 1916 május 4-én elesett.

Korbea Lázár feketehalmi őrsbeli csendőr az oroszokkal harcolva, 1916 május 4-én Kol.-Malin mellett elesett.

Benedek János és Demény Lajos alőrmestereket ellenforradalmi tevékenységük miatt a vörösök 1919 május 4-én Szolnokon meggyilkolták.

Trupulai János 2. oszt. őrmestert, a tápióbicskei őrs parancsnokát és **Domonkos Imre** tápióbicskei őrsbeli alőrmestert ellenforradalmi tevékenységük miatt 1919 május 4-én Tápióbicskén vörös katonák meggyilkolták.

Megyeri Antal 2. oszt. őrmestert, a tiszavárkonyi őrs parancsnokát, ellenforradalmi tevékenysége miatt a vörösök 1919 május 4-én Tiszavárkonyban meggyilkolták.

Vén András 2. oszt. őrmestert, az oláhbrettyei őrs parancsnokát, vörös terroristák Kecskeméten, 1919 május 5-én meggyilkolták.

Domby Sándor százados, az újvidéki szárny parancsnoka, 1915 május 7-én az oroszokkal vívott harcban Laborcfnél elesett.

Bürger Mátyás őrsvezető, címz. őrmester, szalkszentmártoni őrsparancsnokot Szalkszentmártonban 1914 május 8-án egy fegyveres gonosztevő orvul agyonlőtte.

István János nagykárolyi őrsbeli csendőr 1915 május 9-én sebesülten orosz fogságba esett és odaveszett.

Roos Károly zászlós, a topánfalvai szakasz parancsnoka, az orosz harctéren szerzett betegségében 1915 május 10-én Ungváron meghalt.

Tompa Károly alsópéli őrsbeli csendőr 1916 május 10-én Kol.-Malin mellett orosz golyótól találva, elesett.

Réti Flórián balatonföldvári őrsbeli tiszthelyettest két elfogott büntetett Balatonzamárdi határában 1929 május 10-én meggyilkolta.

Máthé Lajos balázsfalvai őrsbeli csendőrt tettenért betörők, akikkel szemben szolgálatilag fellépett, 1915 május 14-én Balázsfalván meggyilkolták.

Sipka Antal rozgonyi őrsbeli csendőr, címz. őrmestert és **Olajos Károly** orsovai szárnybeli csendőrt a Javoróv melletti Szczavinka magaslaton felrobbant orosz akna 1915 május 14-én megölte.

Az én asszonyom.

(Pályázatunk anyagából. 1942/6. Cs. L.)

Nem abban van a lényege az alább következő dolgozatoknak, hogy íróik leírják valamit az életükből, élettársukról szeretetteljes hangon, hanem a meggyőződésben, amely a sorokból kisugárzik s amely azt vetíti minden csendőr elé: a jó csendőrasszony, a szerény, dolgozó élettárs, áldás és békesség, a legnehezebb szolgálatnak, a csendőri életnek a napos oldala, öröme. Minél több ilyen csendőrasszony, annál teljesebb a csendőrmunka! A most közölt dolgozatok szerzői közül egyik 3 éves, a másik 21 éves házasember, a harmadik pedig nyomozó. Ezeket szándékosan választottuk így egymás mellé, hiszen mindegyik másként látja a világot... Másként?... Nézzük csak meg!

I.

Szerzője: „ANCSURKA“.

Gyönyörű hivatás csendőrnek lenni. Felemelő érzés kiterjedt jogokkal felruházva nemzetünk jóléte és biztonsága felett őrködni és névtelenül elvégezni azokat a nagy feladatokat, amelyek minden időben, de különösen a mai háborús viszonyok között, a csendőrré hárulnak.

A csendőrhivatás egész embert kíván. Küzdeni tudó, ernyedetlen szorgalmú, bátor, hazáját szerető embernek kell a csendőrnek lenni.

Istenben való hit és megelégedett, őszinte családi élet szükséges, hogy munkánkat kifogástalanul elvégezhessük. Ehhez szükségünk van egy olyan asszonyra, aki a férjével boldog és azzal fárad, azzal örül és azzal akar, azzal — szerény, türelmes és dolgozó, a templom és az otthon mindene. A csendőrasszony csodákat tud művelni. Bizakodása, szerető, biztató szava új erőt ad a további munkához. Az ilyen asszony megingathatatlan bajtársként áll férje mellett.

1939. évben mint tiszthelyettes őrsparancsnok vettem feleségül asszonyomat. Falusi gazdálkodó leánya. Egy nővére szintén csendőr felesége, egy öccse pedig csendőr. 16 éves korában találkoztam vele először. Utána 7 évig nem láttam. Ekkor véletlenül találkoztunk ismét, de többé nem váltunk el.

... Jöttek a hétköznapiak. Asztalomra mindig ízletes, jó ételek kerültek. A lakás ragyogott a tisztaságban. Láttam, hogy feleségem megnyugvással illeszkedik bele a csendőrasszonyok sorsába. Feleségemet sohasem találtam elhanyagolt külsővel. A községben egy barátnője volt: a törzsőrmester felesége. Boldog voltam, hogy feleségem csak a csendőrasszonyokat kedveli és nem vágyakozik más hangzatos nevű vagy állású barátnők után. Ha éjszakánként vonultam be szolgálatból sárosan, ruhám és lábbelím délre már tiszta volt. Sohasem láttam, hogy feleségem mikor végezte a tisztogatást ruháimon. Természetesen, ha időm volt, ezt magam végeztem. Amióta két gyermekünk van, annak nevelése és gondozása igen sok munkát ad feleségemnek.

Fizetésemet minden elsején nyugodtan adom át feleségemnek, mert tudom, hogy a gazdálkodáshoz nálam jobban ért. Sohasem tudom, hogy mennyi pénz van a háznál, de mindenre van mindig. Ha pénzre van szükségem, sohasem kérdezi meg, hogy mire kell, csak azt, hogy mennyit adjon.

Szabadidőben csak együtt megyünk. Megtörtént, hogy feleségem a nagyobbik gyermekkel sétálni volt. Útközben női ismerőseivel találkozott, akik közül az

egyik lakásukra hívta. Feleségem eleget tett kérésének, de később, mert szolgálatból való bevonulását várta, arra hivatkozással, hogy vacsorát kell részemre készíteni, eltávozott. Az ismerős hölgyek összemosolyogtak. Később azonban a vendéglátó hölgy férje gratulált a feleségem viselkedéséhez. Azt mondta, hogy ha ő hazamegy hivatalából és vacsorát kér, felesége csak annyit mond: „Ha vacsorázni akarsz, keress valamit és egyél“.

Megnyugvással teljesítem külső szolgálatomat. Hazaérkezésemkor minden esetben tisztelettel köszöntöm asszonyomat, ő szeretettel jön elélem. Látom, hogy gyermekeink is örömmel néznek anyjukra, aki — de ez ne legyen dicséret! — a „Zöldkereszt“-ben szolgálatot teljesítő orvostól, a gyermekek neveléséért már számtalan dicséretet kapott.

Soha nem felejttem el, hogy amikor az egyik szolgálatom után a gyermekekhez akartam menni, feleségem nem engedett be a szobába. Amikor aztán beléptem a szobába, 12 hónapos kislányom a szoba közepén állt és elkiáltotta magát: „Apu!“ és kitárt karokkal hozzám szaladt. Ez volt az első szó, amit megtanult és első fogadtatás, amit kislányomtól kaptam. Mint később kiderült, feleségem órákon keresztül tanította, hogy hogyan kell fogadni „Aput“, ha hazajön. Boldogságomban szemem könnyes lett s titkon büszke voltam asszonyomra, hogy folyton rám gondol, amikor távol vagyok családomtól.

Ma már minden hazaérkezésemkor újabb és újabb meglepetéssel jön feleségem: milyen szavakat tud már, amit én még nem hallottam kislányomtól, hogyan tud táncolni, hogyan kell a lakásban elrakodni, hogyan kell törölgetni és a többi. Meg kell mondania, ha fenytést kapott, mindig feleségemnek van igaza. Feleségemmel még az első gyermekünk születése után megegyeztünk, hogy sohasem vesszük pártfogásba a gyermeket, ha valamelyikünk megfenyíti.

Második gyermekünk még alig két hetes. Koraszülés volt.

E szülést követő napon szemlét vártam. A szülés után 2—3 óra múlva, feleségem engem próbált megnyugtani, hogy nincs semmi baj, végezzem a dolgomat, hogy a szemle sikerüljön. Kimentem a szobából olyan helyre, ahol nem látott senki. Ő súlyos betegen fekszik, koraszülés, a gyermek megmaradása kétséges és ő az én szemlélmre gondol. Ezt nem lehet elfelejteni!...

Ha elmúlt egy szemle és ha hazamegyek vagy bevonulok egy nyomozó szolgálatból, ő mindig megérzi, hogy sikerült-e. Figyeli az arcomat és ha siker van, ő a legboldogabb, ha nem sikerült valami, biztat, hogy én azt sikerre tudom vinni, ne legyek kedvetlen, aludjak rá egyet és kezdjem elején újra.

Előző őrsállomásom az orvvadászokról híres. A téli hónapokban különösen az éjjeli fácánvadászás volt szokásos. Éjjelenként feleségem több ízben felkeltem és közölte velem, hogy a község közelében levő erdő felől puskalövéseket hallott. Felkeltem és intézkedtem. Több esetben sikerült az orvvadászokat körülkeríteni és elfogni. Biztosan tudom, hogy feleségem ilyen kiruccanások alkalmával féltően gondolt rám, hiszen tudja jól, hogy orvvadászokkal való harcban már több csendőr elesett...

Feleségemet meg kellett tanítanom a pisztoly és a puskánk kezelésére, tudja mi a csapott célgömb. Képessé tartom, hogyha veszélybe kerül, fegyvert fog és nem adja gyáván életét.

Nem szomszédos, de nem járja az őrsöt sem. A

jelenlegi örsömön 7 hónapja vagyok, de az örsöt egy esetben nézte meg, amikor a csendőröknek bemutattam. A csendőrök ügyei nem érdeklik, de tiszteli mindegyiket egyformán.

*

Leírásom tartalma nem hivatkozás, mert tudom, hogy sok ilyen csendőrsasszony, bajtársasszony van a testületünkben, akik ugyanúgy megállják helyüket csendőr férjük mellett, mint az én asszonyom, de jóleső érzés beszélni névtelenül sajátmagunkról, különösen akkor, amikor a Csendőrségi Lapok szerkesztősége erre felszólított bennünket.

Sokszor eszembe jutnak a nősülési ügyemet másodszor vizsgáló volt szárnyparancsnokom szavai. Amikor a kivizsgálás után a községi bírótól elbúcsúzott, azt mondta:

„Minden községnek ilyen bírót és minden csendőrnek ilyen menyasszonyt adjon a jó Isten!”

II.

Szerzője: PATAKI JÓZSEF tiszthelyettes (Túrkeve).

Az én asszonyom a legjobb asszony a világon. 1941 december 20-án elmúlt 21 éve, hogy egymásnak örök hűséget esküdünk s azóta a legjobb megértésben élünk. Még soha össze nem vesztünk, ami talán hihetetlen, de hála a jó Istennek, ez így van. Amikor összekerültünk, én 30, ő 18 éves volt, tehát fiatalon szárnyára lett eresztve. Leánykorában soha nem volt a szüleitől távol.

Esküvőnk után 11 hónapra született egy kisleányunk, akiért mindketten éltünk és haltunk, annyira szerettük. Igen sok bajjal sikerült felnevelni, mert 7 hónapra született és mint ilyen, igen gyenge volt. Itt rátértek arra is, hogy miért született 7 hónapra. A feleségem terhes állapotban egyedül fogott a lakásunk kifestéséhez. Munkaközben le s föl járt a székre, amelyről a munkát végezte. Munka után rosszul lett és orvosi tanácsra vagy a szülészeti klinikára, vagy a szüleihez kellett szállítani. Mindketten az utóbbit választottuk és azonnal hazaszállítottattam a szüleihez, ahol — mint azt az orvos megjósolta — 3 nap múlva megszületett a koraszülött. Hogy koraszülött volt, ezt könnyű volt megállapítani, mert még a körmei sem voltak kinőve és mindenki azt mondta reá, hogy nem fog megmaradni. Ezt a bajt tetézte még az is, hogy mesterséges táplálással kellett hozzáfogni a leányka neveléséhez. Drága jó feleségem által kifejtett kettőzött szorongalom mellett sikerült is felnevelni a leányt, bár mindenki azt mondta, hogy „soha nem lesz belőle menyasszony”. 1941-ben jelesen érettségizett... Boldogok vagyunk, amikor látjuk, hogy mielőtt reggel hivatalba megy, rendet csinál, ebédután szó nélkül elmosogat, minden szabadidejét olvasásra és kézimunkakészítésre szenteli, soha nem kívánczik még moziba sem, ha én vagy az édesanyja nem hívná moziba, talán soha nem kéredezkedne. Hogy leányunk ilyen szerény és dolgoz, a feleségem jó nevelésének köszönhetően.

Mikor a leányunk 15 hónapos volt, született egy fiúnk. Dacára, hogy ezt is mesterséges táplálással nevelte a feleségem, olyan rohamosan fejlődött, hogy 6 hónapos korában a saját erejéből felült. Boldogok voltunk végtelenül. De amikor a fiú a 6 hónapot betöltötte, bélhurut betegségbe esett és éppen 6 hónapig volt benne. Már lemondott róla az orvos is. Amikor egy alkalommal kikísértem az orvost, igen óvatosan hozta

tudomásomra, hogy nyugodjunk bele e rettenetes csapásba, mert bizony a fiúnkból nem lesz katona. Nagyon kért, hogy a feleségemnek egyáltalán ne mondjam meg, hogy mit mondott, de nekem meg meri mondani, hogy a fiú még esetleg 3 napig bírja az életet. Végtelenül le-sújtott az orvosnak ez a jóslata és nem mertem a feleségemnek megmondani. Feleségem, aki már maga is látta a betegség súlyosságát, éjjel-nappal sírt. Én tartottam magamat, mint katona és csak ott sírtam, ahol nem látott senki és kértem a jó Istent, hogy ne vegye el a gyermekemet.

A feleségem valahol meghallotta, hogy Kecskeméten egy híres gyermektanár van. Elhatározta, hogy elviszi a fiút ahhoz, hátha az segít rajta. Bár én az orvos véleménye alapján abban a biztos tudatban voltam, hogy viheti már azt akármilyen tanárhoz, azon ügysem segít senki, mégis belenyugodtam, hogy elvigye. Mikor visszajött a tanártól, meglátszott rajta, hogy az megvizsgálta.

Dicsekvőleg mondta a feleségem, hogy a tanár megígérte, hogy meggyógyul a fiú, de nem ő gyógyítja meg, hanem az édesanyja, ha pontosan betartja a kezelésére kapott tanácsot. Kétoldalas géppelírott utasítást hozott a feleségem a gyermek kezelésére vonatkozólag. Amikor elolvastam, azt mondtam, hogy azokat betartani szinte lehetetlen. Drága feleségem azt mondta, hogy a fiáért mindenre képes, ha soha nem alszik, akkor is betartja a tanár utasítását, mert a gyermeke többet ér mindennél. Be is tartotta úgy, hogy 2 hétig éjjel-nappal fent volt, kezelte a gyermeket és folyton készítette az orvoságot a számára. És a fiúnk, hála Istennek, jobban lett, katona lesz, az V. gimnáziumból átmert a felső fémipariba és repülő lesz. Bár az édesanyja tiltakozik ellene mint anya, de bízunk a jövőben én is, meg a fiam is, hogy akkorra meg fogjuk őt győzni és ő is bele fog nyugodni.

Hogy az én drága feleségem szerény, jóra való háziasszony, azt bizonyítja az, hogy mindkét gyermekünket az állomáshelyemtől mindig távol taníttattam, tehát sokba kerültek és mégis a szerény fizetésemből ingatlant is szereztünk.

Feleségemnek minden öröme a házvezetésben van, gazdálkodik, takarékoskodik és folyton gyarapszik. Nem nagyozol, nem visel festett körmöket és manikűrözött kezét.

Előfordult, hogy az egyik őrmester felesége éppen akkor jött hozzá látogatóba, amikor a malacokat etette és amikor az meglátta, hogy feleségem kézzel belenyúlt a sertések eleségébe, megszólította, hogy miért tetszik ilyen paraszti munkát végezni? Miért nem lakkozza ki a körmeit? Milyen lesz a keze, ha a sertések ennivalóját kézzel kavarja?

Az én drága jó feleségem azt felelte neki, hogy a körmeit azért nem lakkozza, mert téstát is szokott gyúrni, meg dagasztani is szokott és nem akarja, hogy az ura körömlakkos téstát egyék. A sertések ennivalóját meg azért kavarja meg kézzel, hogy az ne legyen forró, mert úgy megárt.

Panaszt nem hallok az én asszonyomtól soha, ellenben vigasztalást, azt kapok eleget. Például a közelmúltban beszélgetés közben rátértem arra, hogy az árak emelkedése folytán sok nehézségünk lesz. Erre azt mondta az én drága jó feleségem, gondoljunk arra, hogy mennyi sokan vannak nálunk rosszabb sorsban. Nagyon jól tudjuk, hogy sok az olyan család, ahol még betévfő

falat sincs. Mi még ne panaszkodjunk. Ez részemre megelégedettséget és örömet okozott. ... Mások a férjüket a divatos kalap és új divatú ruháért zaklatják, ő pedig a férjét vigasztalja...

III.

Szerzője: „SZERÉNY“.

Talán senkinek másnak nincs annyira szüksége jó és megbízható támaszra, jó asszonyra, mint nekünk, csendőröknek s ezek között is nekünk, nyomozóknak! Tudom, hiszem, hogy igen sok bajtársam osztozik fel-fogásomban.

Feleségem kisiparos gyermeke, most 2 éve, hogy az Isten házában örök hűséget fogadtunk egymásnak.

Az esküvőnk után 2 hónapra áthelyeztek községből városba. Persze, ez meglepte asszonyomat, de felvilágosítottam újból, — amint esküvőnk előtt is — hogy nálunk a szolgálat határoz meg mindent! Megmondtam, hogy ilyesmi bármikor előfordulhat. Nagyon sajnálta — az igaz, — mert a kertet elvetette, baromfit ültetett, virágos udvart teremtett, ahol eddig gaz burjánzott és mindezt az első két hónap alatt. Sajnáltuk, az természetes, de asszonyom végül is azt mondta: Nem baj, ha a testület és a haza érdeke így követeli, megyünk, ahová parancsolják.

Átköltözködtünk. Mikor átköltözködési szabadságról bevonultam, már több ügydarab várt és másnap szolgálatba indultam. Bizony, csak 27 nap múlva, éjjel érkeztem haza!

Lakásomban világosságot láttam, azt is láttam, hogy asszonyom olvas, vár, vár...

Másnap reggel a háziasszonyunk jól megmosta a fejemet, azt mondva, rossz vagyok, mert ilyen hosszú időn át távol vagyok. (Ha tudná, hogy a nyomozó maga sem tudja sokszor, legtöbbször, hogy a kapott feladata hány napi „eltávozás“-t követel!...)

Összetett kézzel könyörög, hogy ily hosszú időre ne hagyjam egyedül feleségemet, mert elhervad a lakásban. Állandóan varr és köt (kézimunkázik), hol eszik, hol nem, állandóan sír, pedig állapotos nőnek ez nem lesz hasznára.

Erre csak annyit feleltem, hogy nagyon örülök, hogy sokat dolgozik, azonban a távollétemet majd idővel megszokja, mint a jó katona a fegyelmet. Mi nem ismerünk szórakozást, szabadnapot. No, de azért néhány nap csak idehaza lesz? — kérdezte a háziasszony. Valószínű — feleltem s ezt őszintén szerettem volna is.

Másnap a laktanyában csak egy nyomozó volt, mint napos. Öt 13 órakor én váltottam fel. Ezért 12 órakor lakásomra mentem, ebédelni. Persze, ebéd még nem volt. Asszonyom restelkedett, de miért? ... Később ebbe is belenyugodott...

Délután 3 távmondattal érkezett, különböző őrsökről. Betörték, gyújtogattak és loptak. Az egyik irodai altiszt átvette tőlem a napos szolgálatot és én a legközelebbi vonattal ismét elhagytam otthonomat.

A viszontlátás csak 23 nap múlva következett be... Asszonyom ez idő alatt szőnyeget készített, ruháimat kifordította, sőt egyik régi kabátból újat csinált... és boldogan mutatta az így megtakarított pénzét!

Elsőszülött gyermekünk 9 hónapos, egészséges, nagyon édes, már magától áll és beszélget. Ez a gyermek a mindenünk — és — mikor egy éves lesz... arra az öcsike születése is várható. Úgy érzem, hogy öcsikével még több nap és meleg fog áradni — négyünkre...

Nem találok szavakat, amelyekkel a Mindenhatónak megköszönhetném, hogy olyan élettársat adott, aki nem ad okot arra, hogy a pénzt magamnál hordjam, hogy szolgálatomban anyagi gondjaimmal legyen terhelve...

Tudom és hiszem, hogy nagyon sok hasonló boldog bajtársam van, de azt kívánom az Istentől, hogy mind-egyik nőülendő bajtársam állásához illő nőt vegyen feleségül és ne olyat, aki a polgármesternéhez méri öltözködését és elfelejt, hogy nemcsak a fizetése más, de a hivatása is...

Pillanatképek a háborús Európából.

Közli: TOLNAY LAJOS vkb. százados.

A közelmúlt hetekben — szolgálati utazás keretében — alkalmam volt végigutazni Németországon, Franciaországon, miközben átutaztam Hollandia és Belgium egy részén is. A teljes utinanlóm ismertetése egyrészt meghaladná szándékolt rövid beszámolóim kereteit, másrészt a látottakból nem minden hozható a nyilvánosság elé. „Pillanatképekben“ szeretnék most néhány érdekes megfigyelésről beszámolni.

*

Tagadhatatlan, hogy egész Németországra rányomja bélyegét a háború, rengeteg a katona, a vonatok zsúfoltak, de mindenki töretlen bizakodással várja a végső győzelmet. Éhezésről szó sincs, csak csökkentek az adagok. Igazságos jegy- és pontrendszer alapján mindenki megkapja szükségleteit, persze nincs olyan szabad választás, mint háború előtt. Minden német kirakatban ott van a figyelmeztető tábla: „Háborúban állunk!“ — azaz: senki se elégedetlenkedjék!

*

Nagy érték a **cigaretta**. Naponta öt cigaretta, vagy egy szivar a járandóság, de ehhez minden dohányos hozzá is jut. A legnagyobb udvariasság jele, ha valakit cigarettával kínálnak. Sokan önként abba is hagyták a dohányzást. A forgalomba kerülő cigaretta igen jó, a német katonák kedvelik a zsákmányolt angol és amerikai cigarettákat is. Különösen az előbbiekből volt sok a francia katonai raktárakban.

*

A reggeli **kávézás** olyan formában, mint nálunk van: ismeretlen valami. A kávé valóban kávé, tej legfeljebb egy kanálnyi van benne. Az „egytálételes“ napot szigorúan betartják, de az az „egy“ tál kiadós és ízletes. Időnként megjelenik kordéjával egy-egy virslíarus: nagy sikere van. Jegy nélkül árulhat ugyanis...

*

A vonatokon fiatal lányok látják el a **kalauz** teendőket. Komolyan és ügyesen végzik szolgálatukat, meg is van a tekintélyük. Nadrágban járnak, fekete zubbonyban és katonai tábori sapkában. Minden vonaton ott utazik a vasúti-rendőr, intézkedésére alig van szükség, mert az utasok pontosan és lelkiismeretesen teljesítik a rendelkezéseket. A Rajnahidakon csak csukott ablakkal mehet át a vonat. Figyelmeztető táblák hirdetik, hogy erre gondosan ügyelni kell, mert a hídőrség figyelmeztetés nélkül fegyverét használja az ez ellen vétőkkel szemben!

Minden nagyobb állomáson a német **vöröskeresztes** nők végigjárják a vonatot. Hosszabb úton lévő katonák, sebesültek, kis gyermekkel utazók ingyen kapnak teát, meleg levest, vagy kávét.

*

A vasúti fülkékben tábla van, mely szerint az ülőhelyek a német anyáké és gyermekeké. Kívánságukra mindenki köteles a helyét nékik átadni. Ennek a rendelkezésnek érvényt is szereznek, mert a vasúti rendőrség, illetve a pályaudvarparancsnokságok közegei ezt ellen is őrzik. Ők segítenek általában a terhes anyáknak, aggoknak a csomagot vinni — minden ellenszolgáltatás nélkül — mert hordár nincs. Senki sem hal bele, hogy maga viszi a csomagját. Az elsötétítést a vonaton is igen komolyan veszik, minden ablakra függőnyt szereltek, melyet a sötétség beálltával le kell húzni. A lakások elsötétítése szinte tökéletes, igen szigorúan büntetik a felületes elsötétítést. A távolabb eső területeken csak 23 órakor áll be a teljes sötétség az utcákon. Ellenséges repülőgépen lovagló halált ábrázoló plakátok figyelmeztetnek mindenkit ennek a kérdésnek komoly kezelésére.

*

Hollandiában igen csendes az élet, csak a kötőkben és nagyobb városokban van élénkség. Rend, tisztaság és a mi fogalmainkat meghaladó gazdag élet nyomai vannak még a legkisebb falvakban is. A legszegényebb embernek is olyan a háza, mint nálunk a módos gazdának. Igen érdekes, hogy a nagyobb házakon általában annyi utcai bejárat van, ahány lakás van az épületben. Nem ritka az olyan ház, amelybe az utcáról öt, vagy nyolc ajtón lehet bemenni. Egyik — nyilvánvalóan — bérházon: **tizenöt ajtót** számoltam meg.

Az ablakokat rendkívül ízléses csipkék, függönyök takarják. De csak félig. A párkánytól felfelé jóformán minden ablakon át be lehet a szobába látni. A híres hollandiai tulipánok ott pompáznak majd minden ablakban.

*

Sok német tiszttel találkoztunk, akik a legkalandosabb módon **értek haza** Németországba **külföldről**. Mikor a lengyel hadjárat megkezdődött, illetőleg az előtte lévő feszültség idejében: felhívás nélkül indultak haza a német tartalékos tisztek és leénység. Dél-Amerikából, Japánból, Ausztráliából, Indiából jöttek haza ezek a derék férfiak. Nem egy közülök családot, vagyont, gyárat, földbirtokot hagyott „odaát”, hogy idehaza szolgálhassa hazáját. Egyik bajtársi összeövetelen megismertünk két német tartalékos tisztet, akik **Peruban** — nemrégiben még — egymás ellen harcoltak a perui hadseregben, mikor ott katonai lázadás volt. Ott tartalékos **törzstisztek** voltak mindketten és tudtuk nélkül szembenállottak egymással, itthon **hadnagyok** és a legjobb barátok... „Katonasors!” — mondták mosolyogva, mikor egymás egészségére ittak.

*

Érdekes katonaszokás van a német hadseregben a „**koccintásra**”. Rendszerint az idősebb — poharát felemelve — névszerint megszólítja azt, kinek egészségére inni akar. Ha kettőjük között nagy a rend-

fokozatkülönbség: a megszólított feláll, egyébként ülve marad. Poharát felemeli és a zubbonya harmadik gombja magasságába emelve, fejét meghajtja a „meghívó” felé. Egyszerre isznak, egyszerre hagyják abba: ezt a fiatalabb figyeli. Utána ugyanígy megemelik poharukat, felhajtás és a fiatalabb helyet foglal. Ha nem nagy a rendfokozatkülönbség kettőjük között, akkor a fiatalabb ugyanígy „visszahívja” az őt meghívót, ha nagy a rendfokozatkülönbség, akkor erre előzetesen engedélyt kér.

Érdekes, hogy a német bajtársak a borozás végén, befejezésül: **sört** isznak...

*

Belgiumot erősen megviselte a háború. Igen kevés a gyerek, de az utcákon felnőttet is alig látni. A legnaivabb városokat kivéve, igen csendes az élet. Szomorú, megtört, halk emberek járnak itt-ott, igen sok a gyászruha. Brüsszelben — Belgium fővárosában — igen sok a katonai emlékmű. Legszebb talán a belga gyalogos katona emlékműve, melyet eredeti módon díszít a szobor egyik oldalán a kőbe faragott, málházott hátbőrönd... Magyar egyenruhánkat a jó belgák **spanyolnak** gondolták, kevés embernek látszott a szemén, hogy valóban tudja is, hogy kik a magyarok, mikor felvilágosítottuk őket kislétünkről. Ezt még ma sem értem, hogy miért van így?...

*

Sok érdekes beosztású német tiszttel találkoztam, a „legkülönlegesebb” úr tartalékos őrnagy volt és híradó ezredparancsnoki beosztásban működött. Civilben **evangélikus pap**...

*

Nemcsak Németországban, hanem a megszállt területen mindenütt tilos a **tánc**. Nyilvánosan csakúgy, mint a magánlakásokban. Ezt nagyon szigorúan ellenőrzik a megszállt területeken. Németországban erre nincs szükség, a német nép érzi, hogy a háborús erőfeszítések tetején nem illő a tánc idehaza. Több helyen láttam a hadsereg sebesültjei részére gyűjtőperselyt kitéve, különösen szórakozóhelyeken és éttermekben. A persely felett ott a plakát, sebesült német katona, alatta felirat: „A te adományod?...“

*

Belgiumban több helyen mesélték, hogy a visszavonuló angolok milyen vandalizmussal **pusztítottak**. Nemcsak a hidakat, alagutakat, útkeresztezéseket, gyárakat, ipartelepeket tették tönkre, hanem vak dűhükben felégették többek között a világhírű löweni egyetemi könyvtárat is.

*

„Soldatenheim”-nak, „**Katonaotthonnak**” hívják a németek minden állomáshelyükön azt a helyiséget, melyet kaszinó és étkezde célra jelölnek ki. Ennek a vezetője általában idősebb tiszthelyettes, aki a polgári életben rendszerint szállodai ember. Ő aztán megfelelő előleget kap és abból szabadon gazdálkodik. Láttunk olyan Soldatenheim-et, ahol a gondnok — amellet, hogy kiadós és olcsó étkezést biztosított — a kezdő tőkáját **megszázaszorozta!** Mikor ennek titkairól faggattuk, csak annyit mondott: „Szervezési kérdés az egész...”

Franciaországban aránylag élénk az élet. Sokan visszatértek és német segítséggel építik már a rombdőlt házukat. Bizony a német előnyomulás útjain még most is sok rom van, különösen a Stukák, a zuhanóbombázók pusztítása félelmetes. **Dünkirchenben**, ahol a visszavonuló angolok kísérelték meg a hajóraszálást: különösen nagy a pusztulás. Nem túlzás, hogy jóformán a jelenlegi kikötőparancsnokság az **egyetlen** ép ház az egész városban... A kikötőben még látszanak a félig elsüllyedt angol hajóroncsok. Egyszerű emlékmű hirdeti — a németek állították, — hogy itt sok angol férfi áldozta életét hazájáért. Általában mindenütt azt láttam, hogy a németek megbecsülik a hősihalott ellenfelet, minden hősiemlékművet meghagytak és nem egyet maguk emeltek a volt ellenfél megbecsüléséül.

*

„Blitz-Medel“-nek, „**Villámkisasszonynak**“ nevezik a németek azokat a fiatal lányokat, akik önkéntes jelentkezés alapján a véderő kisegítő tagjai és távbeszélőközponti, irodai, légoltalmi szolgálatot látnak el. Szürke egyenruhájukon német felségjelvény, tábori katonasapka büszkén hirdeti a fegyveres erőhöz való tartozásukat. Ezt csak aláhúzza az a körülmény, hogy rendszerint kettesével járnak. Vagy két „Villámkisasszony“, vagy egy „Villámkisasszony“ és egy német katona...

*

A francia **gyermek**ek meglehetősen satnyák, vérszegények. Sok a kolduló. Némelyik vidéken több **félvért** láttunk, ez már a néger beszivárgás eredménye, most már nem nagyon örülnek neki a franciák. Általában hideg volt Franciaországban, kevés a fűtőanyag. Van olyan szálloda, amelyiket egész télen nem fűtöttek, mégis tele volt mindig.

*

A **sebesült német katonák** részére üdülőhelyül a legelőkelőbb szállodákat és gyógyfürdőket jelölték ki. Kényelmes elhelyezésben, elsőrangú ellátásban részesülnek itt a sebesültek, akiket a szállodák minden lakója a legnagyobb szeretettel és előzékenységgel vesz körül. Láttam egy jelenetet, mikor az öreg, nyugalmazott német tábornok maga segítette be — a liftkezelővel együtt — egyik sebesült altiszt tolókcóját a liftbe.

*

Érdekes, de jellemző apróság, hogy a francia vasúti kocsikban nincs sem **fogas**, sem **hamutartó**. Eredmény: a felsőkabátot mindenki a csomagtartóba rakja, a hamut pedig egyszerűen a földre szórja...

*

Lobog az örökláng a párisi **Ismeretlen katona** emlékművén. Nem áll mellette ugyan figyelmeztető közeg, mégis minden francia nő meghajítja előtte fejét, minden francia férfi megemeli kalapját. A német katonák pedig olyan feszesen tisztelegnek előtte, mintha a birodalmi marsallt köszöntnék.

*

Érdekes, hogy az 1914—18-as világháború utáni francia **hősiemlékművek** általában a gyászt, a szen-

Dünkirchen.

vedést jelképezik. Nincs bennük lendület, erő, felemelkedni akarás. A francia templomokban még külön, névszerint is feltüntetik a hősihalottakat, mind-egyiknek a fényképét is — bekeretezeten — kifüggesztik az oltár mellett. A mostani háborúban elesett német hősök sírjait a vaskereszt alakjára készített fejfa jelzi...

A Vaskereszt alakjára készített fejfa.

Az 1914—18-as világháború franciaországi **had-színterei** közül a Verdun körüli állások, Daumont, Ypern és a Vimy-fennsík ma is elgondolkasztató terület. Hosszú-hosszú kilométereken át nem lehet mást, csak gránátölcsért látni. Egyik a másik mellett, jóformán minden négyzetméteren. Még most is vannak bekerített területek, ahová nem szabad belépni, mert még mindig tele van az előző világháborúból ott-

Verdun körüli állások az 1914—18-as háborúból.

maradt és fel nem robbant lövedékekkel. A Vimy-fennsík az angolok tulajdona maradt az 1914—18-as világháború után is. Jellemző kalmár-gondolkodásukra, hogy ezt a területet azután pénzért mutogatták. Színpadiasan elrendezték az állásokat, fedezőket, néhány rozsdás géppuskát, elhajított sisakot, szuronyt otthagytak és nagyhangú idegenvezetővel mutogattatták. Állítólag jópénzért még **koponyát** is lehetett vásárolni az angol „örtől”...

*

Verdunnál az első világháborúban **700.000** halott volt. A Maginot-vonal áttörése után — a mostani

háborúban — egy német gépkocsizó zászlóalj 7 halott vesztéssel foglalta el Verdunt... Verdunnál volt a Fleury nevű falu, mely az első világháborúban teljesen elpusztult. Most csak kis kápolna jelzi azt a helyet, ahol valamikor Fleury község állt.

Haldokló oroszánt ábrázoló emlékmű jelzi azt a helyet, ameddig a német csapatok az első világháborúban eljutottak. Hát ez a haldokló oroszán a mostani háborúban alaposan **feltámadt!**

*

A vaskereszt **lovagkeresztjének**, ennek a magas háborús kitüntetésnek igen nagy becsülete van Németországban. A többmillió hadseregben csak 2000 lovagkeresztes van: rendfokozat nélküli katonától tábornaig mindenki megkaphatja ezt a ritka kitüntetést, ha rászolgál. A lovagkeresztesek **nyitott** köpennyel járnak, mint nálunk a tábornoki kar, és rendfokozatra való tekintet nélkül: mindenki előre köteles tisztelni nekik. Nem a rendfokozatnak, hanem a lovagkeresztnek! Ha csak őrzető is a lovagkeresztes: minden őrség — még a tiszti őrség is — **fegyverbe lép** előtte. Egész németországi útunk alatt három lovagkeresztes katonát láttunk: egy páncélos századost, egy tengerész őrmestert és egy gyalogos őrnagyot. Mindegyik különös tiszteletnek örvendett minden német előtt.

(Folytatjuk.)

Bűnügyi apróságok

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** ezredes.

(8. közlemény.)

A vasútak ellen elkövetett merényletek története majdnem olyan régi, mint maguk a vasútak. Ez egyébként minden téren így szokott lenni. A bűnözők minden új találmányt, vívmányt, intézményt azonnal kihasználják a maguk céljaira. Az első biztosítási ügylet megkötését, nemsokára nyomon követte az első biztosítási csalás, a villanyvilágítás elterjedését az első áramlopás, a távbeszélő bevezetését a távbeszélőnek bűnözési célokra való felhasználása (zsarolás, meggyőződés-szerzés betörések előtt, hogy az illető otthon van-e, bizalmas beszélgetések kihallgatása stb.) és az újonnan divatba jött, ipari célokra szánt Dissous gáz még el sem terjedt az ipari üzemekben, midőn már el is követték az első kasszafúrást e gáz felhasználásával (melegvágás).

A vasúti merényleteket különböző indítóokból követik el, de egyetlen bűncselekménynél se találkozunk olyan gyakran az ostoba, éretlen tréfával, beteges kíváncsisággal, mint éppen ennél. Így pl. számtalan olyan vasúti merényletet jegyez fel a bűnügytörténet, ahol a tettesek azzal védekeztek, hogy „szerettek volna egy vonatot kisiklani látni”. Így pl. a Berlin—Küstrini vasútvonalon csupán ezért követett el két lelencc gyerek ismételt vasúti merényleteket. Az ilyen éretlen, meg gondolatlan ifjúság hajlamos más veszélyes meg gondolatlan cselekedetre is. Csúszásból. Évekkel ezelőtt Kaposmérőn pl. éjszaka éretlen suhancok a községen át vezető, úgynevezett Klinker úton, a község kijáratánál, gerendákat raktak keresztbe az út teljes szélességében, és a közelben lesbe álltak. Szerencsétlenségükre véletlenül egy csendőrijárőr botlott meg a gerendákba, amely a suhancokat azonnal le is fűlte. Elmondották, hogy azért tették a gerendákat az útra, mert „szörnyen vicces lehet, amidőn egy autó a gerendákba

Hősi sírok Verdunnál az 1914—18-as háborúból.

ütközik és a levegőben bukfencet hány". Ugyanez a vássottság az indító ok a vonatot, gepkocsikat meghajigáló gyermekek cselekményeinél. Arra egyikük sem gondol, hogy a vonat vagy a gépkocsi utasait is baj érheti. Az ilyen cselekmények tetteseit tehát elsősorban mindig a környék fegyelmetlen, vásott, virtuskodó ifjúsága között kell keresni. Ez természetesen csak egy lehetőség — az ilyen merényleteknek lehetnek komolyabb indító okai is. Maradjunk a vasúti merényleteknél.

Gazdag malomtulajdonos Németországban a vasúti sinekre gerendákat és köveket helyezett. A vonat kisiklott. Három vasúti életét veszítette. A malomtulajdonost a bíróság elutasította egy, a vasút ellen támasztott anyagi igényével. Emiatt akart a vasúton bosszút állni.

Salzungen németországi város közelében ismeretlen tettesek egy vonatot szándékos hamis váltó beállítással kisiklattak. A tettesek, mint kiderült, a merénylettel arra akarták kényszeríteni a vasutat, hogy ezen a helyen a régi elavult váltó berendezést új, korszerű váltóberendezéssel cserélje fel.

A vasúti merényletek igen sokszor politikai okokra vezethetők vissza. A Berlin—Páris-i vonalon valaki huzalokkal vasúti talpfákat erősített a sinekre. A cselekményt néhány perccel a párisi gyorsvonat átfutása előtt fedezték fel, a vonatot az utolsó pillanatban leállította egy pályőr. Így baj nem történt. A párisi gyorsvonat egyik utasa egy orosz nagyherceg volt, így mindenki meg volt győződve, hogy a tetteseket valamilyen forradalmárok között kell keresni. Nagy volt a csodálkozás mikor kiderült, hogy a tettes az a búzgó pályőr volt, aki a vonatot az utolsó pillanatban megállította. Stréber volt, érdemeiket akart szerezni, hogy magának jobb előremenetelt biztosíthasson.

Igen sokszor azonban a vasúti merényleteknek komoly politikai háttere van. Napjainkban Európaszerte elkövetett vasúti merényletek hátterében kommunista szabotázs-cselekmény húzódik meg. Gyakoriak azok a merényletek is, amelyeket olyan vonatok ellen követnek el, amelyeken valamely előkelő személy, exponált közéleti nagyság utazik. Ez indokolja a vasútbiztosítást. Így pl. 1888. évben Oroszországban Borki közelében III. Sándor orosz cár esett majdnem áldozatul ilyen vasúti merényletnek.

Gyakori az elmebajosok által elkövetett vasúti merénylet is. A közvetlen indítók ilyenkor épeszű ember számára teljesen érthetetlen. Így pl. egy epilepsziás ember, egyébként koldus, ki akart siklatni, egy vonatot abbéli bosszújában, hogy egy közeli korcsmáros, akinél kéregetett, elutasította. Egy másik azért akarta a vonatot kisiklatni, mert munkát keresve, elutasították és rosszul bántak vele. A vasúti merényletek terén sajnos nem kell példáért a szomszédba mennünk. Itt van a biatorbágyi szörnyű vasúti merénylet, amely még mindnyájunk szomorú emlékezetében él. Ezt az esetet mindnyájan jól ismerjük, ezért nem is foglalkozom vele, de a biatorbágyi esettel kapcsolatosan szeretnék egy érdekes jelenségre rámutatni. Arra ugyanis, hogy súlyos bűncselekmények általában, de különösen a vasúti merényletek olyanok, mint a ragadós betegség. Utánzókra találnak, egyik követi a másikat.

A vasúti merénylet, amelyet Matuska 1931. szeptember 13-án követett el, országsszerte óriási feltűnést keltett. A lakosságon nagyfokú izgalom vett erőt. A közönség tanácsokkal árasztotta el mind a rendőrséget, mind a csendőrséget. A legkülönbözőbb feljelentések, gyanúsítások futottak be, amelyek azután majdnem ki-

vétel nélkül alaptalannak bizonyultak. Izgatott lelki állapotukban sokaknak betegesen működött a fantáziája. Fenyegelőzésekben sem volt hiány. Az akkor történtek közül csupán néhányat ragadok ki példaképpen.

1931. szeptember 19-én Bánhidán ismeretlen egyének az utcán — a csendőrlaktanya közvetlen közelében — egy padra kézzel írott szövegű papírlapot helyeztek el, amelyen bejelentették, hogy ők robbantották fel a biatorbágyi vasúti völgyhidat és fel fogják robbantani a villamosművet és a bányát is. Az iraton „A fekete kéz szövetsége” aláírás állott.

1931. szeptember 14-én Üllő községben egy munkás állítólag olyan kijelentést tett, hogy fel fogják robbantani az ország összes vasúti hidjait, ha a kormány 24 óra alatt nem teremt munkaalkalmakat. A nyomozás során kiderült, hogy mindez csupán a bejelentő képzeletében született meg.

1931. szeptember 16-án Dorogon ismeretlen munkások azzal fenyegetőztek, hogy felrobbantják a dorogi hidat, ha nem lesz munkaalkalom. Ez is valótlannak bizonyult.

1931. szeptember 26-án egy tápiószecsői embernek állítólag az alábbi élménye volt:

Az országúton haladva, az országút árkában két pihenő ismeretlen fiatalembert pillantott meg. A fiatal emberek szöllőt ettek. Kerékpárjaik mellettük heverték a földön. Őt is megkínálták egy fürt szőlővel. Elfogadta. A fiatalemberek egyike megkérdezte tőle, hogy Mende község messze van-e még és hogy a mendei vasúti hídnál van-e vasúti őrség? Ekkor az úton három kerékpározó leventesapkás fiatalember közeledett. Ezeket megpillantva az út árkában ülő fiatalemberek egyike, csak annyit mondott, hogy „45”, ezzel kerékpárra kaptak és a másik három fiatalemberrel együtt elhajtottak. Ő a szőlő elfogyasztása után mintegy 8-10 perccel annyira elálmosodott, hogy helyben elaludt és csak kb. 3 óra múlva ébredt fel. A két fiatalemberről és kerékpárjaikról hajszálpontos leírást is adott. Az illető nem volt elmebajos. Csupán igen erős képzelőtehetsége volt és a biatorbágyi szörnyű merénylet megvisele idegrendszerét. Nem kell mondanunk, hogy az illető az egész történetet elejétől végig úgy találta ki.

1931. szeptember 19-én Dunaalmás határában egy vasúti őrségen egy ismeretlen azt a feljelentést tette, hogy találkozott az országúton egy idegen férfivel, aki ráakarta őt bírni, hogy neki vasúti merényletek elkövetésénél segédkezzék. Elmondotta az idegen neki, hogy őt a budapesti rendőrség keresi, mert vasúti merényletek elkövetésével van gyanúsítva. Mivel ő nem állt kötélnek, az idegen leszállt kerékpárjáról és az éppen közelben levő híd alá ment. Egy barna kézibőrönd is volt nála. A jelentés-tevőt a nemzeti munkavédelem tagjaiból álló őrség sajnos, elengedte, anélkül, hogy kilétét megállapította volna. Nem sikerült többé a nyomára bukkanni, de teljesen eredménytelenek maradtak a jelentésében említett idegen után folytatott puhatólások is. A biatorbágyi merénylet hatása alatt minden valószínűség szerint itt is csupán a képzelet szüleményéről volt szó.

A biatorbágyi merénylet után országsszerte megnyilvánult az utánzási hajlam. Az így elkövetett merényletek szerencsére nem jártak súlyos következményekkel. Íme:

1931. október 24—25-ére virradó éjjel Felsőnyék és Fürge között ismeretlen tettes a vasúti vágányokra helyezett egy szelvényjelző követ és egy vasúti jelző-

karót. Szerencsétlenség nem történt. A tettes egy 16 éves marhapásztorfiú személyében került kézre.

1931. november 3-án a Kiskunfélegyháza—Szolnok-i vasútvonalon a sinekre ismeretlen tettesek követek helyeztek. A mozdonyvezető 400 m. távolságról észrevette az akadályt, megállította a vonatot s így nem történt szerencsétlenség. A tettesek vásott kölykök voltak.

1931. november 3-án Sajószentpéter közelében a vasúti pályatesten ismeretlen tettesek tölgyfákat helyeztek az egyik sinre és azt ott, a sinkötésnél, vaslemezrel és huzallal is megerősítették. Szerencsétlenség nem történt, mert a ráfutó mozdony az akadályt lelőkte a sinről.

1931. november 5-én Izsák—Fülöpszállás között ismeretlen tettes terméskódarabokat helyezett a vágányokra. Egy éppen arra haladó vegyesvonal mozdonya kisiklott és 76 méter távolságon a sinek mellett a talpfákon futott. Az anyagi kártól eltekintve, szerencsétlenség nem történt.

1931. november 9-én éjjel a Bicske—Székesfehérvár-i vasútvonalon valaki 90 cm. hosszú, 14 cm. átmérőjű, 45 kg. súlyú cementből készült hektométer-jelzőt a helyéről kiemelt és azt a sinekre rakta. Egy vonat ráfutott, a jelzőt magával ragadta és a bicskei állomásig cipelte magával. Szerencsétlenség nem történt. Munkások követték el borközi állapotban.

Az a tény, hogy a vasút elleni merényletek, jobban mondva merényletkísérletek ilyen gyors egymásutánban követték egymást, nem lehet a véletlen műve. Nem fér kétség hozzá, hogy a mozgóerőt a biatorbágyi merénylet által kiváltott utánzási vágy alkotta ezekben az esetekben. Az utánzási hajlamnak mindenestre erősen kellett működnie, mert a magyar kormány a biatorbágyi merénylet után, 1931. szeptember 19-én a rögtönítélő bíraskodást a vaspályákon vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények büntetése is kiterjesztette.

*

Londonban igen elszaporodtak a gépkocsi lopások. A rendőrség ezek leküzdése érdekében többek között egy újszerű eszközhöz folyamodott. A rendőröket, apró, kis, vékonyfalú, gömbalakú üvegcsékkel szerelték fel. Az üvegcsék ismeretlen vegyi összetételű folyadékot tartalmaztak. A folyadéknak az volt a különleges tulajdonsága, hogy azon a felületen, amelyekre öntik, feltűnő és csak bizonyos vegyszerrel eltávolítható nyomokat idéz elő. Az elgondolás az volt, hogy a rendőr ezt az üvegcsét a tovaszáguldó gépkocsi után dobja, az üvegcsé eltörik és megfestik feltűnően a lopott gépkocsit. Az ilyen, feltűnően ellopottnak jelzett, gépkocsit azután a rendőrség bárhol felismeri és feltartóztathatja.

A színnel való megjelölés nem új gondolat. A különböző színező porok használata a házi tolvajok leplezésénél (kezeiket festi meg) a gyakorlatban igen jól bevált. Az autó-megjelölő üvegcsé azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Alkalmazására ugyanis csak nagyon ritkán kerülhetett a sor, mert ehhez szükséges volt, hogy a rendőr tettenérő szemtanúja legyen a gépkocsi-lopásnak, még pedig a lehetséges legnagyobb dobási távolságon belül. Sok kellemetlenség is származott belőle. London utcáin ugyanis hihetetlen élénk a forgalom, gépkocsi gépkocsit ér. Így előfordult az is, hogy a jelző folyadék ártatlan ember gépkocsijára freccsent, aki erről mit sem tudva, csodálkozott, hogy a következő utcasarkon a rendőr kocsiától együtt lefogta és bekísérte a legközelebbi rendőrségre, honnan

csak hosszadalmas eljárás után tudott szabadulni. A rendőrségnek viszont fedezni kellett a kocsiszekrény rendbehozatalának költségeit, a tulajdonost pedig addig is ártatlansági bizonyítvánnyal kellett ellátnia, nehogy minden utcasarkon feltartóztassák.

*

Egy német jogász — a nők mint tanúk — lélektanának hosszas tanulmányozása eredményeképpen összefoglalta azokat a tanácsokat, amelyeket a nőknek, ha mint tanúk szerepelnek, meg kellene szívníniök. A tanácsokat nő adja, akinek saját nemét jól kell ismernie, erényeivel és hibáival együtt. A kérdéshez való hozzászólását viszont jogász mivolta is indokolja, tehát a kérdést a szakértő szemével vizsgálta. Ezeket a tanácsokat az alábbiakban szövegszerűen ismertetem. Nem vettem el belőlük, de nem is tettem hozzájuk, semmit.

Ime:

A nő mint tanu:

Ne vesztse el nyugalmát.

Csak annyit beszéljen, amennyi szükséges.

Ne hallgasson el semmit, közöljön mindent, amit az ügyre vonatkozik tud.

Tényeket és ne egyéni véleményét adja elő.

Ne egészítse ki, ne helyettesítse képzeletből azt, amit elfelejtett, vagy nem is észlelt.

Tanuvallomását ne tanulja be előre.

Ne tartsa a bíró kérdéseit szemrehányásoknak, még akkor se, ha azok ránézve kellemetlenek.

Ne tartsa saját személyét a per középpontjának.

Ne higgye, hogy az a feladata, hogy valamelyik perfének segítsen vagy árton.

Gondolja meg, hogy vallomásának értékét a vallomás előadási módjának szenvedélyessége nem emeli.

Eddig a tanácsok. Ezeknek igen jó hasznát veheti minden nő, akinek valamely ügyben tanúskodnia kell. Ha mindezt megszívleli, a bíróság vele mint tanúval meg lesz elégedve.

De hasznát vehetjük ezeknek a tanácsoknak mi is. Csak gondolkoznunk kell rajtuk. Pl. azon, hogy a tanácsadó nőt az egyes tanácsainak megadására, milyen megfigyelések, tapasztalatok készíthették? Ha a gondolkodás révén az egyes tanácsok alapjául szolgáló okokra rájöttünk, akkor előttünk fekszenek kiterítve mindazok a sajátosságok, hibák, melyek a nőt mint tanút, a tanúvallomásának módját és tartalmát, általában jellemzik.

Természetesen kivételek is vannak. Azt szokás mondani, hogy ezek erősítik meg a szabályt. A gyakorlati nyomozással foglalkozó csendőrök részére ezek az ismeretek hasznosak. A tanúvallomás a vallomást tevő és a vallomást feltevő személy együttes teljesítménye. Ha a vallomást feltevő, a vallomást tevő — ez esetben a női tanúk — jellemzőit jól ismeri, célravezetőbben tud bánni a tanúval és a vallomás értékeléséhez is fontos támpontokat nyerni.

*

A nyomozásnál a véletlen olyan tényező, amellyel mindig számolni kell. A véletlen nem mindig segít, sokszor egyenesen káros. Bonyolulttá teszi a nyomozást és ha ez nem jó kezében van, könnyen végzetes tévedéseknek lehet a forrása. Erre Locard francia kriminalista említ meg műveiben két igen érdekes és tanulságos példát. Mindkét eset Franciaországban fordult elő.

Egyedül lakó, vagyonos öregasszonyt holtan találták a lakásán. Ismeretlen tettes megfojtotta és kirabolta. A helyszíni szemle alkalmával a kert puha

talajában jól kivehető, azonosításra is alkalmas, lábnyomcsapást találtak. A lábnyomcsapás a kert végében elhúzódó elősövényben levő részhez, majd onnan, jól kivehetően, egyenesen a szomszéd lakóház ajtajához vezetett. A lábnyomokról alaposan fel lehetett tételezni, hogy a tettestől származnak. A nyomokat követték. A szomszéd házba lépve, megijedt, izgatott ember fogadta a nyomozókat. A bűntudat az arcára volt írva. Tagadása ellenére elfogták. A helyszíni szemle alkalmával az említett lábnyomcsapáson kívül egy vastag porréteg-gel borított asztalon egy könyök lenyomatát találták. A porban levő nyomról világosan le lehetett olvasni, hogy a nyomot előidéző ember, valami bordázott mintájú anyagból készült ruhát viselt. Több tárgyon ujjnyomokat is sikerült találni. Az elfogott szomszéd birtokában talált cipőket azonosították a lábnyomokkal. A nyomok ettől a cipőtől eredtek. Ezt az alak, a méretek és sajátossági pontok tökéletes egyezése bizonyította. Az is kétségtelen volt, hogy a nyomok a kertben a gyilkosság éjszakáján keletkeztek. A szomszéd nagyon megrendült, midőn a lábnyomoknak a cipőjével való egyezését elébetárták. Ennek hatása alatt a következő beismerő vallomást tette: tény az, hogy az éj folyamán, lopási szándékkal, ájtott az öregasszony telkére. Be akart hatolni a házba és el akarta lopni az öregasszony aranypénzeit. Az egész falu tudta ugyanis, hogy a zsugori öregasszony ilyeneket rejteget a lakásán. A lakás ajtajához érve azonban elveszítette a bátorságát. Nem mert a házba behatolni. Jó darabig álldogált, tépelődve, az ajtó előtt, majd a kút alacsony kávéjára ült és ott igyekezett magának bátorságot bebeszélni. Mivel ez nem sikerült és pirkadni is kezdett, anélkül, hogy valami büntetendő cselekményt követett volna el, visszatért a szomszédságban levő lakására. Tagadta, hogy az öregasszonyt ő fojtotta volna meg, kijelentette, hogy a gyilkosságról fogalma sem volt.

A csendőrök hitték is, meg nem is, amit mond. Inkább nem. De azért kötelességtudó emberek voltak és az egész ügyet most már nemcsak abból a szemszögből nézték, hogy a tettes csakis a szomszéd lehet, mert az ő lábnyomait találták a helyszínen, hanem gondolkodtak azon, hogy miként alakul a helyzet, ha a gyanúsított az igazat mondja és valóban nem ő a gyilkos. Ezt az utóbbi lehetőséget is figyelembe véve, folytatták a nyomozást. Az ajtó előtt valóban megtalálták az álldogálásra mutató jellegzetes lábnyomokat (taposási nyomok), a kút kávéjában levő porrétegben pedig egy ülő ember testének lenyomatát. A gyanúsított szomszédnak nem volt olyan bordázott mintájú kabátja, mint amilyent az asztallap porában visszamaradt könyöknyom mutatott. A helyszínen talált ujjnyomok nem gyanúsítottól származtak. A gyanúsított lakásán megtartott házkutatás eredménytelen volt. Mindezek az adatok inkább a gyanúsított ártatlansága, védekezésének valósága mellett látszottak szólni. Új feltevéshez folyamodtak tehát, ahhoz ugyanis, hogy a gyilkosságot és a rablást nem a fogva levő szomszéd, hanem más, eddig még ismeretlen személy követte el. Az ily irányban megindított nyomozás hamarosan egy büntetett előéletű csavargó elfogásához vezetett. A csavargón barna bordázott mintájú bársony ruha (amelyet a kerékpárosok szoktak viselni) volt. Körmei alatt vérnyomokat fedeztek fel. Ujjnyomatai egyeztek a helyszíni ujjnyomokkal. A rablásból eredő bűnjeleket is találtak nála. Kézrekerült tehát a valódi gyilkos, aki a cselekményét be is ismerte azzal, hogy azt egyedül követte el.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON

11. Kérdés. Milyen tárgyak, illetőleg iparcikkek vásárlásával és eladásával foglalkozhatik a zsidárús és milyenekkel az őszeres?

Válasz. Mind a zsidárús, mind az őszeres használt tárgyaknak és feldolgozás útján értékesíthető hulladékoknak adás-vételével foglalkozhatik ugyan, de a két ipar között mégis különbség van. A zsidárúsipar helyhez kötött, amin azt kell érteni, hogy a zsidárús az említett tárgyakat csak az üzlethelyiségében vásárolhatja meg és árúsihatja; ezzel szemben az őszeresipar az említett tárgyaknak továbbeladás céljából házról-házra járva történő összevásárlásában áll. Az őszeresipar tehát tulajdonképpen vándoripar, a zsidárúsipar nem az.

Az 1884:XVII. t.-c. a zsidárúsipar munkakörét nem határozza ugyan meg, de azért nem volt kétséges, hogy a zsidárúsipar munkakörébe az ocska, használt tárgyak árúsiása tartozott. Amennyiben a zsidárús új árucikk előállításával is foglalkozni kíván, ezt csak abban az esetben tehetné, ha a zsidárús iparengedélyen felül megfelelő külön iparigazolványt is váltott. Ezenfelül több helységben szabályrendelet volt arra, hogy zsidárús üzletben új tárgyakat sem készíteni, sem pedig tartani nem szabad; ilyen helyeken a zsidárúsok új tárgyakat csak a zsidárús üzlettől különálló és szabályszerűen bejelentett más üzlethelyiségben állíthattak elő és tarthattak.

Az 1922:XII. t.-c. a zsidárúsipar munkakörét közelebbről meghatározta. Eszerint oda csak használt tárgyak és feldolgozás útján értékesíthető hulladékok megvétele és eladása tartozik. Új árút tehát a zsidárús továbbeladás céljából nem vásárolhat és nem árúsihat. Új árúnak számít:

- a kislejtezett új árucikk, amilyen pl. a „csekély gyári hibával” kínált új edény, harisnya, ruhanemű, stb.
 - b) a hibás szövés folytán forgalomba kerülő maradék-árú, amely hulladéknak nem minősíthető;
 - c) a maradék szövet, ha abból még rendeltetésének megfelelő új ruhadarabot (pl. a nadrágszövetből nadrágot, vászonneműből inget, lábravalót, stb.) lehet készíteni.
 - d) javítás vagy átalakítás által rendbehozott lábbeli.
- Hulladék csak az az anyag, amely új átdolgozás nélkül rendeltetésének megfelelően már fel nem használható. (Szövetből tehát pl. annyi, amennyiből ruhadarabot nem lehet készíteni, hanem azt már csak feltépés útján, mint ú. n. műgyapjút lehet feldolgozni.)

A zsidárús által megvásárolt használt tárgyak és hulladékok feldolgozása, javítása, illetőleg a vevők igényeihez mért átalakítása képesítéshez kötött ipari munka; ilyen munkát tehát a zsidárús az 1922:XII. t.-c. 47. §-a és a 78.000/1923. K. M. rendelet 115. §-a értelmében maga nem végezhet, hanem azt szakmabeli iparossal kell elvégeztetnie.

Olyan használt tárgyakkal kereskedéshez, amelynek értéke a használat idejével emelkedik, vagy amelyeknek műbecsük vagy tudományos értékük van, zsidárús iparengedély nem kell, azonban a zsidárús iparengedélye alapján ilyen árúk vételével vagy eladásával is foglalkozhatik. A zsidárúsna tehát az ú. n. régiségkereskedésre nem kell külön iparigazolványt váltania.

12. Kérdés. Egy, az erdőgazgatóság szolgálatában álló főerdőőr az erdőgazgatóság megbízásából erdőkitermelést végeztet. Az erdőgazgatóság a kitermelést végző munkások részére élelmicikkeket bocsátott rendelkezésére és meg-hagyta, hogy a munkásoknak kiszolgáltattott élelmicikkeket árát a heti elszámoláskor a bérükből vonja le. Joga van-e az erdőgazgatóságnak a munkások részére élelmicikkeket árúsiítani és azok árát a bérükből levonni? Ha igen, kötelező-e az ilyen módon árúsiított árucikkeknél a megállapított legmagasabb árak betartása?

Válasz. Az 1884:XVII. t.-c. 118. §-a értelmében a gyáros — munkaadó — köteles munkása bérét készpénzben és pedig — ha másként nem egyezkedett — hetenkint kifizetni. Árúkat és szeszes italokat a munkásainak nem hitelezhet. Lakással, tüzfával, földhaszonélvezettel, rendes élelmézzel, orvossággal és orvosi segéllyel azonban a munkást, ha ez beleegyezik, elláthatja és az ezekért járó összegeket bérfizetés alkalmával a hérből levonhatja. Élelmézési költség címén azonban csak a szerződésileg kikötött rendes élelmézési költségeit szabad levonni. Nem tekinthetők rendes élelmézésnek az olyan vásárlások, amelyeket a munkások

kölcsönösen előre meg nem állapított árakért szatócsnál vagy kereskedőnél teljesítenek; az ilyen vásárlások után fennmaradó tartozásoknak a munkaadó vagy alkalmazottja részéről való levonása az idézett törvény 118. és 119. §-ába ütközik. (79.964/1898. K. M. rendelet.)

Megjegyzendő, hogy az ipartörvény a munkások számára árúknak és szeszes italoknak hitelezését tiltja, de nem tiltja azt, hogy a munkaadók tisztviselőik és munkásaik részére készpénzfizetés ellenében olcsó beszerzési forrásokat nyissanak. (77.301/1904. K. M. rendelet.)

Olyan árúért való követelések, amelyeket a munkásoknak a 118. §-ban foglalt tilalom ellenére hiteleztek, a gyártulajdonos által sem törvény útján nem érvényesíthetők, sem beszállítás tárgyát nem képezhetik. Olyan szerződések, amelyek az ipartörvény 118. és 119. §-ának rendelkezéseivel ellentétesek, kötelező erővel nem bírnak.

A fentiekből következik, hogy:

a) a munkaadónak meg van engedve, hogy munkásai részére természetbeni ételmezést nyújtson, de csak akkor, ha ezt a kötelezettségét a munkaszerződés tartalmazza; ilyen esetben a nyújtandó ételmezésnek és az ételmezés árának a szerződésben szintén megállapítva kell lennie;

b) a munkaadónak meg van engedve, hogy a munkásai részére olcsó élelmiszert, szeszes italt, vagy egyéb közszükségleti cikket árusítsa, de a munkásokat nem kötelezheti arra, hogy szükségletüket a munkaadó ilyen árusítóhelyén szerezék be, az árusítás pedig csak készpénzfizetés ellenében történhetik. A munkásoknak hitelezni és a vásárolt áruk árát a bérükből levonni nem szabad.

A megállapított legmagasabb árak a munkaadók által fenntartott beszerzési helyekre is kötelezők, sőt ilyen helyeken fokozottan kell ellenőrizni az árak betartását, különösen akkor, ha a munkások más beszerzési helyektől távolos helyeken dolgoznak és így a munkaadó által fenntartott beszerzési helyeken kénytelenek vásárolni. mert ilyen helyeken a visszaélésre és a munkások kiuzsorázására nagyobb a lehetőség, mint ott, ahol ezt magánkereskedők versenye ellensúlyozza. Egyébként is, az idézett 77.301/1904. K. M. rendelet is hangsúlyozza, hogy a munkaadónak olcsó beszerzési források megnyitása van megengedve; ellenkezőképpen a rendelettel olyan munkaadói beszerzési források elnézése, amelyeknek árai magasabbak a magánkereskedelem árainál, hiszen a törvény és a rendelet éppen az ilyen drágább árusítóhelyek létesítését és fenntartását akarta megszüntetni.

13. Kérdés. A Szut. 508. pontja szerint az elfogott vagy elővezetett katonai egyéneket a legközelebbi honvéd állomásparancsnokságnak kell átadni. Az őrs által elfogott katonai egyént a legközelebbi honvéd állomásparancsnokság nem vette át azzal az indokolással, hogy a továbbkíséréshez nincs lényegisége, ezért a foglyot a bekísérő járőrnek kellett egy másik honvéd állomásparancsnoksághoz továbbkísérnie. Mit tegyen ilyen esetben az őrs, illetőleg a járőr?

Válasz. A Szut. idézett pontjában említett „legközelebbi” honvéd állomásparancsnokságon olyat kell érteni, amelynek állomáshelyén az állomásparancsnokság rendelkezésére álló valamilyen honvéd alakulat is állomásozik, amelynek állományából a fogoly átvételéhez és továbbkíséréséhez szükséges őrkíséret kirendelhető. Ezt a Szut. nem mondja ugyan ki, de irányadóul szolgálhat a 64.408/eln. 10. 1941. számú H. M. rendelet (41/1941. Cs. K.), amely a behívó parancsra be nem vonult újonccal szemben követendő eljárást szabályozza. E rendelet szerint „legközelebbi” honvéd állomásparancsnokságon azt az állomásparancsnokságot kell érteni, amelyet a legkisebb költséggel és a legrövidebb idő alatt el lehet érni és amelynek állomáshelyén fegyveres honvédségi alakulat állomásozik. Az olyan állomásparancsnokság, amelyeknek állomáshelyén csak igazgatási tevékenységet ellátó katonai hatóság, vagy szerv (pl. járási, városi levéltarparancsnokság, honvéd kiegészítő parancsnokság, kiegészítő kirendeltség, raktár, műhely, intézet, kórház, stb.) állomásozik, foglyok átvétele és továbbkísérése szempontjából nem jöhet tekintetbe.

Aból a célból, hogy a kérdésben foglaltakhoz hasonló félreértés elkerültesse, célszerű, ha az osztályparancsnokság megállapítja a területén, illetőleg a szomszédos osztály területén levő azokat a honvéd állomásparancsnokságokat, amelyeknek katonai foglyok átadhatók és ezeket tájékoztatásul közli az alárendelt őrszeivel.

14. Kérdés. A Szut. 406. pontja szerint a m. kir. rendőrség és a pénzügyőrség tagja ellen indított nyomozásról az illetőnek feljebbvaló hatóságát a nyomozás megindításával egyidejűen értesíteni kell. Lehet-e értesíteni a feljebbvaló hatóságot akkor, ha a nyomozás nem a rendőrség, vagy pénzügyőrség tagja, hanem más köztisztviselő ellen folyik?

Válasz. A Szut. 406. pontja a feljebbvaló hatóság kötelező értesítését csak a rendőrség és a pénzügyőrség tagja ellen folyó nyomozás esetében teszi kötelezővé azért, mert a rendőrség és a pénzügyőrség szintén nyomozó szervek; nem volna helyes, ha egyik nyomozó szervezet egy másik, azonos, vagy hasonló feladatú szerv tagja ellen az illetékes feljebbvaló hatóság tudta nélkül folytatna nyomozást. Megjegyzendő, hogy az ilyen nyomozáshoz nem szükséges a feljebbvaló hatóság beleegyezése, vagy hozzájárulása, hanem csak az, hogy a megindított nyomozásról tudomása legyen.

Katonai egyénekre nézve kivételes rendelkezést tartalmaz a Szut. 509. pont 1. bekezdése, mely szerint tényleges katonai szolgálatban álló katonai egyén ellen a csendőrség vagy járőr az illetékes katonai parancsnokságtól vett felhívás nélkül csak akkor teljesíthet nyomozó cselekményeket, ha a késedelem veszéllyel jár.

Olyan rendelkezés, hogy a rendőrség és a pénzügyőrség tagjain kívül más köztisztviselő ellen folytatott nyomozásról a gyanúsított feljebbvaló hatóságát kötelezően értesíteni kellene, nincsen, csupán elfogás esetén rendeli el a 317. pont a közvetlen főnök értesítését abból a célból, hogy az elfogandó köz- vagy magánalkalmazott helyettesítéséről — ha erre szükség van — gondoskodni lehessen. Lehetnek azonban esetek, amikor a közalkalmazott ellen megindított csendőrségi nyomozásról az illető feljebbvaló hatóságát célszerű értesíteni. Olyankor fordulhat ez elő, amikor a közalkalmazott súlyos bűncselekménnyel van gyanúsítva és a feljebbvaló hatóságnak döntenie kell, hogy az illetőt megahagyja-e a közszolgálatban, vagy pedig állásától azonnal felfüggeszse-e, illetőleg a tennivaló alól felmentse-e. Ebbe az intézkedésbe a csendőrségnek természetesen nincsen beleszólása, de célszerű lehet, ha erre az illetékes feljebbvaló hatóság figyelmét felhívja, feltéve, hogy ezzel a további nyomozás érdekét nem veszélyezteti.

Az ilyen értesítés a nyomozás érdekében is történhetik, különösen, ha hivatali bűncselekmények nyomozásáról van szó és a nyomozás érdeke azt kívánja, hogy a gyanúsított az illető hivatalban többé ne működhessen és az esetleges bizonyítékokat el ne tűntethesse.

Minthogy köztisztviselők feljebbvaló hatóságaival az őrs közvetlenül nem levelezhet, az ilyen értesítéseket a szárnyparancsnokság útján kell megtenni. A szárnyparancsnok feladata elbírálni, hogy az értesítésre szükség van-e, továbbá, hogy súlyos bűncselekménnyel van-e szó és főképpen, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok elégségesek-e ahhoz, hogy azok alapján a feljebbvaló hatóság a gyanúsított ellen előzetes fegyelmi intézkedéseket tehessen.

15. Kérdés. Egy, a m. kir. rendőrség működési területén fekvő városban levő szövetkezet vezetője egy társával együtt több családot és ezzel kapcsolatos köz- és magánokirathatóságot követett el. A sértettek egy része a városban, másik része pedig a környező községekben, tehát a csendőrség működési területén lakik. A gyanúsítottak a szóbanforgó bűncselekményeket hosszabb időn át követték el; azok között nincs összefüggés, mert majdnem mindenik sértett sérelmére önálló és a többitől független bűncselekmény történt. Az illetékes kir. ügyész felhívására a nyomozást valamennyi, tehát a csendőrség működési területén lakó sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény ügyében is a szövetkezet székhelye szerint illetékes rendőrkapitányság közegei folytatták. A Szut. melyik rendelkezését kell erre az esetre alkalmazni?

Válasz. A m. kir. csendőrség és a rendőrség kölcsönös nyomozási illetékességét a Szut. 396. pontjának 6—11. pontjai szabályozzák. E szabályozás lényege az, hogy mind a rendőrség, mind a csendőrség a maga működési területén elkövetett bűncselekményeket önállóan nyomozza; a nem saját területen elkövetett bűncselekményeket akkor sem szabad nyomozni, ha a gyanúsítottat saját közegek fogták is el, hanem át kell adni annak a rendőrhatalóságnak vagy csendőrségnek, amely a nyomozásra a fentiek szerint illetékes. Azonban:

a) tettenkapás esetében, vagy a saját területen elkövetett bűncselekmény nyomozásának folytatása végett a csendőrség és rendőrség közegei egymás működési területén nyomozó cselekményeket végezhetnek;

b) a rendőrség és a csendőrség működési területén folytatlagosan elkövetett ugyanazt a bűncselekményt az a szerv nyomozza, amelyik a nyomozást előbb indította meg; végül

c) ugyanazon gyanúsított által a csendőrségi és rendőrségi területen elkövetett különálló bűncselekmények közül mindenik szerv csak a maga területén elkövetetteket nyomozza, többiek nyomozását a másik illetékes szervnek kell átengednie.

Ezek szerint tehát itt azt kell eldönteni, hogy a kérdésben szereplő gyanúsítottak által elkövetett bűncselekményeket összefüggőknek (folytatolagosoknak), vagy pedig különállóknak kell-e tekinteni.

A kérdésből kivehetően a szövetkezet vezetői valamennyi sértett sérelmére körülbelül azonos módon véghezvitt csalásokat és okirathamításokat követtek el, valószínűleg úgy, hogy a szövetkezet könyveit, nyugtáit, a felek váltóit, stb. meghamisították. Lehetséges, hogy az egyes bűncselekmények között nincs tárgyi összefüggés, mert azok között esetleg hosszabb-rövidebb időköz telt el, a sértettek talán nem is tudtak egymásról, mégis, az ugyanazon tettesek által ilyen módon, sorozatosan elkövetett azonos bűncselekményeket folytatolagosaknak lehet tekinteni akkor is, ha azok tényállása között nincs szoros összefüggés. A nyomozásnak a sértettek lakóhelyére való tekintet nélkül a szövetkezet székhelyéről kell kiindulnia és oda kell vizsgatérnie, mert a tárgyi bizonyítékok többsége bizonyára ott található fel. A nyomozásnak valószínűleg összekuszált elszámolási kérdéseket kell tisztáznia, át kell vizsgálnia a könyvelést, ismernie kell a gyanúsítottak által követett eljárást, az összes sértettek és tanúk vallomását, vagyis a nyomozás egész anyagát, mert enélkül az esetet nem tudja hiánytalanul felderíteni.

Ha arra az álláspontra helyezkednénk, hogy a gyanúsítottak által elkövetett bűncselekmények nem folytatolagosak, hanem önállóak, s ezért azokat a területi illetékesség szerint részben a rendőrségnek, részben pedig a csendőrségnek kell nyomoznia, ezzel csak szükségtelenül bonyolítanók a nyomozás munkáját, mert abba az illetékes rendőrkapitányság közegein kívül több csendőrségnek is bele kellene kapcsolódnia s azt természetesen minden esetben előlrol kezdnie, mert az előzményekben és az addig felderített tényállásban nem volna tájékozott. Ezért tehát nemcsak a Szut. idézett rendelkezésének, de a gyakorlati szempontoknak is az felel meg, ha az egész nyomozást ugyanazok a közegek — ebben az esetben a rendőrség közegei — végzik, akik azt a város területén megkezdették. Természetesen ugyanezt az eljárást kellene követni akkor is, ha a szóban forgó szövetkezet székhelye a csendőrség működési területén lenne és a sértettek, tanúk stb. egyrésze a rendőrség működési területén laknék.

Egymástól független, különálló bűncselekményeknek azokat kell tekinteni, amelyek között semmiféle összefüggés nincsen. Ilyen eset pl., ha a gyanúsítottak az országot különböző helységeiben betöréses lopásokat, vagy pl. olyan csalásokat követnek el, amelyek mindenikét önállóan ki lehet nyomozni anélkül, hogy a nyomozást a gyanúsítottak által másutt elkövetett hasonló bűncselekmények befolyásolnák. De még ilyen esetre is azt rendeli a Szut. idézett pontjának 4. bekezdése, hogy a nyomozást valamennyi bűncselekmény ügyében elvben ugyanaz a járőr végezze, idegen örskörletekben egy, a helyi és személyi viszonyokkal ismerős járőr támogatásával. Az indok ugyanaz, amit a fentebbiekben kifejtettünk: a nyomozásnak lehetőleg egy kézben tartása és meggátolása annak, hogy az több óra között megoszolva túlságosan szétagolódjék. Nagybbszabású, szétagázó bűncselekmények nyomozásának ezt az egységet a csendőrségen belül a nyomozó alosztályok biztosítják.

Valószínűleg ugyanezek a szempontok indították a kir. ügyészséget is arra, hogy a kérdésben foglalt nyomozás teljes lefolytatásával az illetékes rendőrkapitányságot bizzák meg, amire egyébként, amint láttuk, a Szut. alapján joga is volt. A Szut.-nak a csendőrség és a rendőrség működési területére vonatkozó rendelkezései egyébként a kir. ügyész-ség számára is mértékadók.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Lopás nyomozása.

Beküldte: VÁGI IMRE tiszthelyettes
(Székesfehérvár).

1940 szeptember 12-én, a sz...-i órs bejelentése alapján, Sz... községben elkövetett lólopás nyomozásánál közreműködésre a nyomozó alosztályparancsnokság engem rendelt ki.

E nyomozás közben a sz... i m. kir. állami gimnázium igazgatója, 1940 szeptember 16-án az ottani örsön feljelentette, hogy a vezetése alatt álló gimnáziumnak építés alatt álló részében, a már beszerelt központi fűtőtestekből ismeretlen tettesek kb. 100—120 drb. sárgarézből készült hőszabályozó-hengert elloptak.

A kincstár kára: 1000 P.

Az igazgató előadta még, hogy az ügyre vonatkozóan Horváth János iskolaszolga bővebb adatokkal tud szolgálni. A gimnázium két diákja ugyanis az ismeretlen tetteseket megzavarta s a tettesek menekülésük közben az elloptott hőszabályozó-hengerek egy részét elszórták, amit a diákok összeszedtek és az iskolaszolga lakására vittek.

Tekintettel arra, hogy a kivezérlésemet szükségessé tevő lólopás időközben kiderült s hogy eme újabb lopás folytán az államkincstárt nagyobb mérvű károsodás érte, a nyomozásba bekapcsolódtam.

Az igazgató, előadása szerint, a lopásról az iskolaszolgától értesült, — a közelebbi adatok megszerzése és tisztázása végett — a nyomozást tehát az iskolaszolga kikérdezésével kezdtük meg.

Az iskolaszolga az alábbiakat adta elő:

1940 szeptember 15-én az esti órákban Pór Frigyes* és Szenes Ferenc* gimnáziumi tanulók megjelentek a lakásán és közölték vele, hogy a gimnázium épülőfélben levő részében, az emeleti részen tettenértek két idegent, amikor azok onnan valamilyen építéshez szükséges anyagokat elloptak. Ők, az előttük ismeretlen két fiatalembert, menekülésük közben, egy darabon át üldözték. A menekülők egyike azonban a velük volt és „Dundi” névre hallgató, fehérszörű kutyát rájuk úszította, mire a további üldözésükkel felhagytak. Az ismeretlen tettesek menekülésük közben 49 darab rézhengert elszórtak, amit összeszedtek és neki átadták.

Ő a rézhengereket átvette és lakásán elhelyezte, majd a diákokkal a gimnázium kérdéses részébe ment s ott körülnézve észlelte, hogy a már beszerelt központi fűtőtestekből 120 darab hőszabályozó rézhenger hiányzik.

A történeteket másnap — szeptember 16-án — jelentette az igazgatónak.

Az iskolaszolga kikérdezése után, mivel aznap tanítás volt, az igazgatót felkértük, hogy az előadáson jelenlevő Pór és Szenes diákok kikérdezését tegye lehetővé. E kérelmünknek az igazgató eleget tett és a kikérdezés idejére irodáját is rendelkezésünkre bocsátotta.

Pór és Szenes külön-külön történt kikérdezésük során egybehangzóan azt adták elő, amit a szolga.

Az általuk megzavart tettesekről az alábbi szemléyleírást adták:

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

1. kb. 19—20 éves, 150—160 cm magas fiatalember, aki szürke csíkos inget, térdén alul érő fehér nadrágot, üllepén szürke folttal — és barna félcipőt,

2. kb. 17—18 éves, 170 cm magas fiatalember, aki sötétkék színű peccsés ruhát, szürke sportsapkát és barna félcipőt viselt.

A zsák, amelyben a látszatra súlyosabb tárgyak voltak, az 1. alatti egyén hátán volt.

A szemtanuk által szolgáltatott adatok alapján, a tettesek felkutatására és kézrekerítésére az alábbi tervet dolgoztuk ki:

a) A birtokunkban levő személyleírás alapján az ismeretlen egyének kilétének megállapítása végett B-egyének bevonásával Sz... n és a környező községekben felderítést végezni;

b) a helyi és vidéki ócskavaskereskedőknél érdeklődni, hogy akár a multban, akár pedig a cselekmény elkövetési ideje óta nem kínált-e megvételre valaki rézből készült tárgyakat eladásra;

c) a községi állatorvos által vezetett nyilvántartási könyvből kiírni mindazoknak az egyéneknek a személyadatait, akiknek fehérszőrű kutyájuk van.

Ezeket az egyéneket ellenőrizni, hogy:

1. nincs-e olyan családtagjuk, akire a szemtanuk által adott személyleírás ráillik;

2. ilyen személyleírású egyének feltalálása esetén a kérdéses időben való holtartózkodásukat ellenőrizni;

3. a tettesek, valamint a kutya felismerésénél Pór és Szenes önkéntes támogatását is igénybe venni.

d) A tettesek menekülési irányában lakó egyének-nél érdeklődni, hogy a kérdéses időpontban nem láttak-e olyan egyéneket menekülni, akikre a diákoktól kapott személyleírás ráillik?

Ha igen, azokat személyesen ismerték-e? Vagy további menekülési irányukat megfigyelték-e?

A fentírtak szerint az egyes feladatokat egymás között elosztottuk s a nyomozást a tettesek felkutatására megkezdjük.

Az állatorvosi előjegyzésben 22 egyént találtunk, akiknek fehérszőrű kutyájuk volt nyilvántartva.

Ezeknél az egyéneknél Pór és Szenes bevonásával megfordultunk, azonban Pór és Szenes a családtagok egyikében sem vélte felismerni azt az egyént, akit a lopás elkövetése után megzavartak.

Ügyszintén a háznál levő kutyát sem találták azonosnak azzal a kutyával, amely az általuk megzavart egyének társaságában volt.

Az ismeretlen egyének után Sz... községben. B-egyének bevonásával végzett felderítés sem járt eredménnyel.

Az ócskavas kereskedőknél végzett adatgyűjtés sem hozott olyan eredményt, amiből a tettesek kilétére lehetett volna következtetni.

Igy, az első nekivágás eredménytelenül végződött.

Mivel az eddigi tervek alapján lefolytatott nyomozás nem járt eredménnyel, a nyomozás további mikéntjét újra megbeszélés tárgyává tettük. A bűncselekmény elkövetési körülményeit s az eddig rendelkezésre álló adatokat ismételten átvizsgáltuk s úgy határoztunk, hogy még mielőtt a nyomozást a környező községekben megkezdénénk, Pórt és Szenest újra kikérdezzük s róluk környezettanulmányt végzünk, mert az eddig rendelkezésre álló adatsorozatba nem tudtuk beilleszteni azt a körülményt, hogy a menekülő tetteseket a Pór és Szenes által megjelölt irányban senki sem látta annak ellenére, hogy a nyomozás során sikerült olyan egyéneket felkutatni, akik a menekülés idő-

pontjában olyan helyeken tartózkodtak, ahonnan a menekülőket látniok kellett volna.

Több egyéntől beszerzett adatok arra mutattak, hogy Pór kisebb házi lopásokat gyakran követ el részben szülei, részben pedig a szomszédok sérelmére. Ezek a csinytevésai azonban nem képezték egy esetben sem fejtelentés vagy panasz tárgyát, mert szülei minden esetben elsimították az ügyet.

Az így nyert adatok azt a feltevést váltották ki bennünk, hogy nincs kizárva, hogy a lopást Pór és Szenes követte el.

Ennek a feltevésnek ellentmondani látszott az a körülmény, hogy Pór és Szenes volt az, aki a lopást tulajdonképpen felfedezte és az ellopott tárgyak egy részét is visszaszolgáltatta azzal, hogy azokat az általuk megzavart tettesek menekülés közben szórták el.

Ennek ellenére úgy döntöttünk, hogy ez utóbbi feltevés alapján a két diákot most már mint gyanúsítottakat fogjuk kikérdezni s végére járunk e feltevésünk helytálló vagy helyt nem álló voltának.

Mivel Pórt és Szenest már személyesen ismertük, úgy határoztunk, hogy először a gyengébb fizikumú és idegzetű Szenessel foglalkozunk.

Ezt követően Szenest és Pórt a község házára idéztük s Szenes kikérdezését megkezdjük.

Figyelmeztettük, hogy a feltett kérdésekre őszintén válaszoljon. Ne igyekezzék bennünket továbbra is félrevezetni s ezzel munkánkat megnehezíteni.

Elébe tártuk, hogy rajtuk kívül senki sem látta a menekülő tolvajokat, holott vasárnap volt és abban az időben a kérdéses helyen több személy álldogált. Elébe tártuk továbbá, tudomásunk van arról, hogy Pór a multban is követett el lopásokat. Tudjuk azt is, hogy a jelenlegi lopásnak is Pór volt az értelmi szerzője s ő csak Pór rábeszélésére vett benne részt. Pór volt, akinek az agyában megszületett az, hogy az általuk ellopott tárgyak egy részét visszaviszik s ezáltal a gyanút magukról elterelik.

A tettesekről adott személyleírás is valótlan és azt is csak Pór találta ki, hogy a nyomozást tévútra vezesse.

Szenes a fentiek eléletárása után sírva fakadt és a lopás elkövetését az alábbiak szerint ismerte be:

1940 szeptember 15-én a délelőtti órákban találkozott Pór Frigyes osztálytársával, aki közölte vele, hogy van egy tippje, amellyel könnyen lehetne pénzhez szerezni. Erre elmondta neki, hogy a gimnázium építés alatt álló részében a már beépített központi fűtőtestekben sárgarézszelepek vannak beszerelve, amiket onnan könnyűszerrel ki lehet szedni és értékesíteni.

Pórnak ezt az ajánlatát magáévá tette és elhatározták, hogy a fűtőtestekből a rézszelepeket kiszzerelik és értékesítik. Az értékesítés folytán befolyt összegben egyenlő részben osztoznak.

Ezt követően, a délelőtti órákban Pórral a gimnázium kérdéses részébe mentek, ahol egy csavarkulcs segítségével a fűtőtestből 4 darab rézhengert kivettek. Munkaközben azonban meggyőződtek arról, hogy a rendelkezésükre álló eszközzel a fűtőtestekből a rézhengereket csak hosszabb munkával tudják kiszedni. Ezért elhatározták, hogy a délutáni órákban Pórék lakásáról egy csavarhúzó és egy ú. n. „francia-kulcsot” visznek magukkal és azok felhasználásával szedik ki a hengereket a fűtőtestből.

A délutáni órákban a fent írt szerszámok birtokában újból a gimnáziumba mentek, ahol kb. 100 drb. rézhengert szedtek ki a fűtőtestekből.

A kiszedett hengereket az ő lakásukra vitték, ahol azokat a faskamrában rejtették el. A zsákmány elrejtése után Pór azt tanácsolta, hogy annak egy részét vigyék vissza a gimnáziumba, ott adják át az iskola-szolgának és mondják azt neki, hogy azt előttük két ismeretlen egyén lopta a gimnáziumból és szórta e., amikor megzavarták őket.

Pontosan megegyeztek Pórral abban is, hogy a csendőrök kérdéseire a tolvajokra vonatkozólag milyen személyleírást fognak adni.

Ezután Pórral az előzőleg ellopott rézhengerekből mintegy 40 darabot visszavitték a gimnáziumba, ahol megbeszélésük értelmében átadták azokat az iskola-szolgának.

Szenes elmondotta még, hogy az ellopott tárgyak nagy része még jelenleg is a faskamrájukban van elrejtve.

Szenes beismerése után Pórt kérdeztük ki, aki, amikor látta, hogy már tagadásával célt nem ér, a cselekmény elkövetését Szenes előadásával egybehangzóan ismerte be.

Az ellopott tárgyak hiány nélkül megkerültek.

A leírt nyomozás több tanulságot nyújt.

Első helyen említést érdemel az a hivatásos bűnözőknek is „becsületére“ való agyafurtság, amellyel a két fiatalkorú, büntetlen előéletű diágyerek a saját tettes-ségét leplezni és a gyanút más irányban terelni igyekezett. Valljuk meg őszintén, hogy ezt az igyekezetet sok helyen teljes siker koronázta volna és az eset kiderítetlen maradt volna.

A nyomozás alaposság és tervszerűség tekintetében mintaszerű volt. Csupán annyit lehetne megjegyezni, hogy az adott lehetőségekre felépített feltevéseket időben nem egymás után, hanem egymás mellett kell kidolgozni, lenyomozni. A csendőrt nyomozásoknál mindig a kételkedésnek kell jellemeznie. A gyakorlat azt mutatja, hogy a tettes a nyomozás későbbi folyamán igen sokszor a feljelentő, a bűncselekmény felfedezője vagy a „sértett“ személyében derül ki. Ezért a neki-vágásnál egyik feltevésnek mindig annak kell lenni, hogy hátha nem igaz, vagy nem mind igaz, amit a sértett vagy a feljelentő mond? Ennél a feltevésnél az illető multjáról, viszonyairól, összeköttetéseiről bizalmasan beszerzendő környezettanulmány az első lépés, amely akár pozitív, akár negatív szempontból, de mindig hoz valami olyan eredményt, amely a feltevés további kezelésére vonatkozólag útmutatást nyújt.

Az adatok általában pozitív vagy negatív jellegűek lehetnek. Pozitív adat pl. az, ha betörés színhelyén, az ablak alatt, a süppedős talajban lábnyomot találunk, negatív: ha ugyanott nem találunk lábnyomot, holott az ablakon át való behatolást feltételezve, ott feltétlenül nyomnak kellett volna maradnia. Vagy pl. falusi udvarból éjjel történt lopás alkalmával az éber ház-őrző eb bizonyos órában erősen ugatott (pozitív adat), másik esetben ugyanilyen alkalomkor az éber ház-őrző eb nem ugatott (negatív adat). A negatív adat — tehát valaminek hiánya, elmaradása — sokszor igen nagy-jelentőségű.

Ezt a nyomozást is tulajdonképpen egy negatív adat terelte a helyes irányba és ennek a negatív adatnak új feltevés alapjául való választása hozta meg az eredményt. A két tettenérő és feljelentő ugyanis meg-

jelölte a tettesek menekülési irányát. A nyomozás emberei erre nagyon helyesen, olyan tanukat kutattak fel, akik a kérdéses időben a kérdéses helyen tartózkodtak. Találtak is ilyeneket; ezek azonban senkit sem láttak menekülni, holott, ha valóban menekült volna arra valaki abban az időben, látniok kellett volna (negatív adat).

Ebből a negatív adatból csak arra lehet következtetni, hogy a feljelentők nem mondtak igazat, ennek viszont valami, még nem ismert okának kell lennie. Ez mindenesetre arra int, hogy a személyükkel behatóbban kell foglalkozni. Ez itt is megtörtént és meg is hozta az eredményt.

HALOTTAINK

Dancs István székesfehérvári II. kerületbeli őrmester április 3-án Nagyszentjánospusztán, szolgálat közben, a csendőrpihenőszobában, agyhüdben meghalt. Gyórszentivánban temették el. Ki-tüntetései: III. o. leg. kat. szolg. jel., Erdélyi Emlék-érem. Háb. emlékérem kard és sisak nélkül.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Bárány Mihály tiszthelyettes (II. ker.), 1897—1914-ig szolgált,

Bodó Ádám alhadnagy (I. ker.), 1907—1940-ig szolgált,

Délczeg Jenő György tiszthelyettes (IV. ker.), 1908—1929-ig szolgált,

Greco Dávid tiszthelyettes (VI. ker.), 1881—1916-ig szolgált,

Hilák Ferenc tiszthelyettes (II. ker.), 1908—1921-ig szolgált,

Kiss Gyula tiszthelyettes (II. ker.), 1899—1929-ig szolgált,

Komondi Antal tiszthelyettes (II. ker.), 1911—1935-ig szolgált,

Menyhárt Vendel törzsőrmester (V. ker.), 1923—1939-ig szolgált,

Soós István tiszthelyettes (II. ker.), 1904—1924-ig szolgált,

Szántó József alhadnagy (IV. ker.), 1902—1934-ig szolgált,

Térő Ferenc őrmester (II. ker.), 1911—1919-ig szolgált,

Veress Márton tiszthelyettes (VIII. ker.), 1910—1935-ig szolgált a testületben.

Kegyelttel őrizzük emléküket!

HIREK

ELLENSÉGES RÁDIÓK egyre fokozzák a propagandadásaikat. Különösen a magyarnyelvűeket szaporítják. 1942 áprilisában már naponta és rendszeresen, reggel 3 órától éjjel 1 óráig 34 alkalommal 15—30 perces időtartamban szórják izgató adásukat magyar nyelven. Az adások egyszerre 2—3 hullámon történnek. Ezt még azzal is fűszerezik, hogy állandóan egy hullámot használnak, míg másik egy-két hullámot változtatnak. Ritkán marad el a következő felhívásuk: Hitler Antonescuval megegyezett abban, hogy háború után a bécsi döntéssel elszakított Erdélyrészt Románia visszakapja. Magyar asszonyok! Ne dolgozzatok! Beszéljétek rá férjeiteket és gyermekeiteket, hogy Hitlerért ne harcoljanak! Hős magyar katonák! Ne harcoljatok Hitlerért! Adjátok meg magatokat! Aki megadja magát, annak nem lesz semmi bántódása!

A portyázó csendőrök sokat érintkeznek a lakossággal. Figyeljük meg, hogy ezeket az adásokat a körlet rádiótulajdonosai nem használják-e fel az izgatásra!

D. K.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával Gencsy Géza őrnagy nyugállományba helyezését a saját kérelmére lefolytatott felülvizsgálat eredménye alapján **elrendelni** méltóztatott.

Áthelyezések, kinevezések. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben **áthelyezte:** Szili István századost Nagyváradról Pécsre, Balás Géza hadnagyot Érsekújvárról Nagyváradra, Farbak József alezredest Pécsről Ujvidékre, vitéz Batory Géza alezredest Ujvidékről Ungvárra, dr. Tóth József századost Husztról Ujvidékre, dr. vitéz Kovács Jenő századost Ujvidékről Husztra, **kinevezte:** dr. Kertész Lajos századost századparancsnokul a nagyvárad csendőriskolához, Sásdy László alezredest a pécsi IV. kerület segédtisztjévé.

Dicséret. A pécsi IV. kerület parancsnoka **okirati dicső elismerését** fejezte ki: Nagy Sándor VIII. tiszthelyettesnek, nyilvánosan megdicsérte: Tóth Lajos III., Fonyó Henrik csendőröket, Fica János prb. csendőrt.

Adomány. A mátészalkai szárny legénysége április 10-én, céllovászat alkalmával, az orosz harctéren küzdő honvédbajtársak részére **230 pengő 50 fillért** adott össze dohányneműre. Az összeget a szárnyparancsnokság rendeltetési helyére juttatta. Örömmel üdvözljük a mátészalkai szárnybelieket bajtársias cselekedetükért.

A csendőrségi jutalmazási alaphoz felajánlott jutalékok. A kassai VIII. kerületben: Juhász Mátyás őrmester 1 P 25 f., Nagy György I. őrmester 60 f., Viola István, Szabó Balázs és Tóth János törzsőrmesterek egyenkint 2 P 28 f., Szabó András őrmester, Kisnyegrő Géza csendőr egyenkint 20 P

40 f., Szécsi András, Szabó Ferenc csendőrök egyenkint 4 P 77 f., Tóth Lajos tiszthelyettes 16 P 55 f., Petercsák Péter prb. csendőr 16 P 54 f., S. Vass Károly törzsőrmester, Koszta Mihály csendőr, Komlósi Miklós őrmester, Bagdi Gyula prb. csendőr egyenkint 7 P 44 f., Szénási Imre őrmester, Kósa János csendőr egyenkint 1 P 34 f., Fábian Sándor, Nagy Sándor csendőrök egyenkint 1 P 24 f., Horváth János, Patkós Ferenc, Kerekes István csendőrök, Nagy Károly prb. csendőr egyenkint 1 P, Kósa János csendőr 6 P 10 f., Szalai József I. csendőr, Rédeczi István prb. csendőr egyenkint 12 P 41 f., Szakács Péter pótcsendőr 4 P 95 f., Burai István csendőr 6 P 21 f., Kovács Imre prb. csendőr 6 P 20 f., Horváth József II. őrmester és Béres Ferenc pótcsendőr egyenkint 2 P 48 f., Kovács János őrmester 4 P 17 f., Szolnoki Jakab prb. csendőr 4 P 16 f. tettenérei és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamenynyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alaphoz. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 15. szám. Honvédség katonai bűnvádi perrendtartásának a honvédségi védőkre vonatkozó egyes rendelkezései. A bűnvádi üldözés jogával felruházott csendőrségi parancsnokok illetékességi körének szabályozása. Honvédség katonai bűnvádi perrendtartásának a honvédségi védőkre vonatkozó egyes rendelkezéseiről intézkedő rendelet végrehajtása. Cs.—1. jelzésű szolgálati könyv kiegészítése. E.—26. Katonadijszabás helyesbítése. Sertés forgalmának és levágásának szabályozására vonatkozó rendelet kiegészítése. Búza és rozs kiórlási arányának újabb megállapítása. **16. szám.** Vitézi telkek elnyerése iránti kérvények benyújtása. A német Vaskereszt és egyéb német kitüntetések viselésének szabályozása. Hágóvas-csatlósíjjal rendszeresítése. Friss tyűktojás legmagasabb eladási árának megállapítása. Levágott sertések utáni zsirbeszolgáltatási kötelezettség újabb szabályozásáról szóló rendelet hatályának a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre kiterjesztése.

Megjelent a repülők lapja. A Magyar Szárnyak repülésiügyi folyóirat új száma most jelent meg. Vezércikkét vitéz Horthy István kormányzóhelyettes írta, aki az életpályaválasztás előtt álló ifjúságot a magyar légierők szolgálatába hívja. Bachó István alezredes a repülőterek rejtéséről, Seversky amerikai alezredes az USA. légierők hibáiról, Bisits Tibor alezredes a légikronikáról és Udvarny Jenő őrnagy a világ repülő híreiről ír. Érdekes riportot közöl még a lap a vakrepülésről és a légierők zenekaránál tett látogatásról. Vitéz Farkas Ferenc vezérőrnagy nyilatkozatát is hozza a cserkészrepülők jövő feladatairól. Zalán Ervin zászlós a német repülőgépekről, míg Nagy Ernő az olasz gépekről ír. Szabó Imre elbeszélése mellett az új angol bombázókról találunk érdekes cikkeket a rendkívüli szépen illusztrált lapban. A Jánosy István szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Király-utca 93.) kívánatra ingyen küld.

Munkafelügyelőnek kőbányához erélyes, teljes erőben lévő, nyugalmazott csendőrtisztet keresünk azonnali belépésre: Magyar Erdőipar Kirendeltsége, Szatmárnémeti, Árpád-utca 11.

Ki tud róla? Ágoston József csendőrt, aki 1933. évben Sopronban a 3. honvéd huszárezredben szolgált, keresi Horváth Ferenc Budapest, I. Kapisztrán-tér 1. Állami-nyomda. Kéri, hogy aki tud valamit keresetről, közölje vele.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV. Ujvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

SZEMÉLYI HIREK.

Kinevezések. A szombathelyi III. kerületben: Göcze József, Tóth László II. alhadnagyok **szakaszpáncsnokká**; a budapesti I. kerületben: Magyar Miklós v. törzsörmeister, Szabó Sándor IV. törzsörmeister, Tóth Miklós örmester; a marosvásárhelyi X. kerületben: Bognár János I., Pajor Lajos, Varga Ferenc I. v. törzsörmeister **ideiglenes őrsparancsnokká**; a székesfehérvári II. kerületben: Fülöp József I. tiszthelyettes **belsőcsoportvezetővé**, Reményi Vilmos törzsörmeister **alcsoportvezetővé** kinevezettek.

Diszérém odaítélése. A budapesti I. kerületben: Gyarmathy Elek, Telek Miklós alhadnagy; a pécsi IV. kerületben: Imre Gábor tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: Panda György eü. törzsörmeister; a marosvásárhelyi X. kerületben: Varga Ferenc I. alhadnagy és Csiszár András tiszthelyettes részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatukért a **Diszérmet** odaítélte.

Előléptetés. A szombathelyi III. kerület állományába tartozó Sebestyén István tiszthelyettes **alhadnaggyá** előléptett.

Véglegesítették. A szegedi V. kerület állományába tartozó Óze Antal, Szabó János IV., Kozma Sándor, Kocsis Károly, Szilágyi József, Miklós István és Miczák András csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. Dr. Hegyi József hb. százados Torontáli Kornélia-Olga úrhölgygel Marosvásárhelyen; a budapesti I. kerületben: Lepsényi János örmester Egyszerű Juliannával Esztergomban, Erdei István örmester Szécsényi Annával Nagykátán, Süveges András örmester Csókás Máriával Nagyköpcson; a székesfehérvári II. kerületben: Szakonyi Kálmán csendőr Molnár Ilonával Celldömölkön; a szegedi V. kerületben: Vörös József csendőr Sulyok Máriával Bácsalmáson, Balogh Béla csendőr Budavári Margittal Abonyban, Gyarakai Mihály örmester Palotás Zsuzsannával Köröstarcsán; a debreceni VI. kerületben: Kardos Gyula törzsörmeister Földi Erzsébettel Zsadányban; a miskolci VII. kerületben: Sándor Ferenc csendőr Németh Rozáliával Füzesabonyban; a kassai VIII. kerületben: Szalkai Antal csendőr Pittner Annával Esztergomban, Ferenc József II. örmester Orosz Erzsébettel Munkácson; a marosvásárhelyi X. kerületben: Takács József csendőr Lénárt Juliannával Budapesten.

Született. Záhonyi Arzén százados feleségének Solt István Mária fia, vitéz Bajay Ferenc őrnagy feleségének Erzsébet-Mária leánya; a budapesti I. kerületben: Nagy Lajos III. tiszthelyettes feleségének Magdolna-Klára leánya; a székesfehérvári II. kerületben: Takács József II. alhadnagy feleségének József-Árpád fia, Szőke Sándor tiszthelyettes feleségének Árpád-Zoltán fia, Kovács Albert örmester feleségének Mária leánya; a szombathelyi III. kerületben: Kálmán Lajos v. törzsörmeister feleségének Lajos-János fia, Balogh János I. törzsörmeister feleségének János-Béla fia, Lócsi János örmester feleségének Zoltán Tivadar fia; a pécsi IV. kerületben: nemes Balogh István törzsör-

mester feleségének Ildikó-Márta leánya, Szabolcs János törzsörmeister feleségének Mária leánya, Varga József IV. tiszthelyettes feleségének Tibor-József fia, Tóth István IX. törzsörmeister feleségének László-József fia; a szegedi V. kerületben: Kerkai Sándor örmester feleségének Sándor-József fia, Gyepes Mihály törzsörmeister feleségének Mihály fia, Bácskai József örmester feleségének Etelka-Mária-Terézia leánya, Balogh Imre örmester feleségének Ilona leánya, Kökényesi Ernő örmester feleségének Ernő fia, Déri József törzsörmeister feleségének Márta leánya, Kadarkuti Mihály törzsörmeister feleségének Mária-Julianna leánya, Gonda Pál örmester feleségének Mária leánya, Felföldi József örmester feleségének József fia; a debreceni VI. kerületben: Gönczi Antal törzsörmeister feleségének Antal fia, Balogh István I. törzsörmeister feleségének István-Lajos fia; a miskolci VII. kerületben: Ádám Lajos tiszthelyettes feleségének Éva-Katalin leánya, Deák István tiszthelyettes feleségének István fia, Endrődi János örmester feleségének János-András-Mátyás fia; a kassai VIII. kerületben: Tóth József IV. törzsörmeister feleségének Mária-Gizella leánya, Tabajdi Imre tiszthelyettes feleségének József fia, Medgyesi Lajos I. tiszthelyettes feleségének Katalin-Julianna leánya, Forray Domokos örmester feleségének Mária leánya, Zelei Ferenc törzsörmeister feleségének Viola-Mária leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Szoboszlai István I. törzsörmeister feleségének András-István fia, Tóth János II. örmester feleségének János-Ferenc-László fia, Gönczöl Mihály tiszthelyettes feleségének Mihály-Ferenc fia, Varga Pál törzsörmeister feleségének Ilona-Dorottya leánya, Havas Pál törzsörmeister feleségének Pál-Imre fia, Piros István törzsörmeister feleségének Károly-Sándor fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Masa József örmester feleségének László-József fia, Szabó István II. csendőr feleségének Margit leánya, Tóth Mihály csendőr feleségének Irén leánya, Szabó Elek tiszthelyettes feleségének Éva leánya, Halász János tiszthelyettes feleségének Ilona-Borbála leánya, Kárándi József törzsörmeister feleségének András-József fia, Mátrahegy László csendőr feleségének László fia, Bagoly János tiszthelyettes feleségének Erzsébet leánya, Keszthelyi György tiszthelyettes feleségének Márta-Anna leánya, Horváth Antal törzsörmeister feleségének Antal-Gyula fia, Rákos János tiszthelyettes feleségének Sándor fia, Csuka István törzsörmeister feleségének László fia, Locskai István örmester feleségének Mária-Katalin leánya, Fekete István örmester feleségének Ilona leánya.

Halálozás. Szabados Sándor II. törzsörmeister Aranka leánya Bácsbokodon, Dávid Sándor törzsörmeister Károly fia Balassagyarmaton, Porcsalmi Mihály tiszthelyettes felesége szül. Balogh Erzsébet Kassán, Fülöp Lajos törzsörmeister Lajos-Géza fia Szobráncan, Forray Domokos Mária leánya Kisbérén, Gödri Zsigmond törzsörmeister felesége szül. Lasánczky Mária Nagyváradon, Máthai József tiszthelyettes felesége szül. Bukszár Ilona Szatmárnémetiben, Székely József I. tiszthelyettes felesége szül. Csondor Mária Szovátán, Masa József csendőr László-József fia Maroshevízen, meghaltak.

„Réka”
EGYENRUHÁT
Készít:
egységcsomagból
igénylésre előírt
egységáron. Paszontányok,
gombok, felszerelési cikkek.
Postai szétküldés.

RUHAIPARI és KERESKEDELMI R.T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

kisipari termelő szövetkezet

BUDAPEST, VII. KER., DOB-UTCA 94. SZ. TELEFON: 423-037.

Szállít közintézeteknek és testületeknek fehérműt és egyenruhát.

Csendőrség részére levélpapír
nyomtatvány, papír és írószer
b e s z e r e z h e t ő

Hertelendy László és Társai-nál

Budapest, XII., Bernáth Géza-u. 14.

A nyomtatványokról előzetes jegyzékünket a csendőrpáncsnokságok címére küldött CSENDŐRSÉGI LAPOK március 16-i számához mellékeljük.

Szíves érdeklődésre közöljük a **levélpapírok árát**:
10 levélpapír 1.20 P 50 levélpapír 5. — P
10 boríték 50 boríték dobozban 5. — P
Jobb minőségben 1.40 P Jobb minőségben 5.60 P
Kihágási esetek helyszíni feljegyzéséhez 80 lapos tömb ára 50 P.
Egyéb filléreit takarítják meg (kevesebb postaköltség,
stb.) ha egy órsbeliek együttesen rendelik szükségleteiket.

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható kivitelben

Keresztény
másolatok
butorterméi.

HETESI GÁBOR cégnél
vásárolunk.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butorokban nagy választék.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiigazítás jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézírral nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligétől legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét

nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másától nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342 számú postatakarékpénztári csekkszámjára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapra tegyék.

Bajtársiasság. 1. Nagyfokú tapintatlanság, sőt bajtársiatlanság az, ha az éjjeli időben szolgálatba induló, vagy onnan bevonuló járőrök az alvó bajtársak nyugalmát hangos beszéddel, dobogással, a szerelvény szükségtelen zörgetésével és ajtócsapkodással zavarják. Felesleges, hogy erre nézve tiltó rendelkezést tartalmazzon a Szut., mert az csak egészen természetes, hogy a laktanyában lakó nőtlen légénységnek is éppen úgy szüksége van zavartalan éjjeli alvásra, mint a kint lakó nőknek, vagy bárki más emberfiának. A Szolg. Szab. I. Részének 239. pontjában egyébként

Megbízható minőségű
elsőrangú kivitelű

BUTORT

Asztalos-mesterek butorcarnoka
SZENDRÉNYI GÉZA ÉS TÁRSA
S Z E G E D Dugonics-tér 11. szám.

vásároljunk

A m. kir. csendőrség
tagjainak kedvező
fizetési
feltételek

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS!

„TAKARÉKOSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget,
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTÁLVÁNYOKAT KÉSZÍTÉssel NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U.S.

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
Szalagok — miniatűrök — Javítások

MORZSÁNYI

cégnél
Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.

Alapítási év 1870.

A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

A világhírű **NIFE** akkumulátorokat
és szárazelemeket gyártja:
NIFE akkumulátor és villamossági rt.
Budapest, IX. ker., Vaskapu-utca 20. szám.

A m. kir. csendőrség állandó szerződéses
szívetkészítője és ruhakészítője

Trunkhahn

szívet közvetlen a gyártótól!

ELADÁS:

N. PROHÁSZKA Ö.-UTCA 8
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8
VII. BAROSS-TÉR 15.

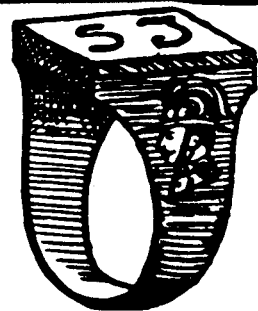
AZ ORSZÁG EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM.

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép
kivitelben monogrammal
14 pengőért 3 havi
részletre is fizethető.

SASVÁRI JÓZSEF

Budapest, IV., Régi posta-utca 10. sz.

PAPSZT GYULA

W e s s e l é n y i u t c a 2. szám.

Alapítva: 1879. • Szakszerű javítások.

órás és ékszerész
KOLOZSVÁR,

láthatja az a néhány tapintatlan csendőr is, hogy a legénység éjjeli nyugalma még az ügyeleti közeg sem zavarhatja. Fokozottan vonatkozik ez a csendőr nyugalma, akinek amúgyis sok éjjelét veszi igénybe a szolgálata. Nagyon rossz szul teszi az az őrsparancsnok, aki ilyen nagyfontosságú belső ügyek iránt nem érdeklődik, mert elsősorban magának árt. A belső egyenetlenség kikezdi még az őrs fegyelmét is. A kiadatlan ember rosszkedvű, elégedetlen, zsörtölődő, szolgálatban is feleannyit ér, mint a pihent ember. Jelentsék csak nyugodtan az őrsparancsnoknak, ha éjjeli nyugalmaikat állandóan zavarja az a néhány csendőr. Az őrsparancsnok egészen biztosan gondoskodni fog, hogy éjjel lábujjhegyen járjanak, halkán nyissák és csukják az ajtókat, ne beszéljenek, külső szobában szereljenek fel s ha már elkerülhetetlen a gépírás, távoleső helyiségben gépeljenek. 2. Teljesen igaza van Önnek. Ahogyan más zsebkendőjét, törülközőjét és viselt fehérneműjét nem használjuk, ne feküdjünk más ágyába se, ha használt ágynemű van abban. Nemcsak azért, hogy fertőző betegségeknek ne tegyük ki magunkat, hanem azért is, mert ettől kultúremler létünkre ösztönösen idegenkedünk. Segíteni kell ezért azon a helyzeten, hogy az őrsökön megjelenő csendőrök kénytelenek legyenek a távollévő csendőrök használt ágyneműs ágyába feküdni, viszont azok az átvonulók által használt ágyneműjünkben még talán hetekig is aludni. Tartsunk készen erre a célra tiszta ágyhuzatot s ha most nehézségbe ütköznék, legalább szellőztessük ki és fordítsuk meg az ágyhuzatot.

B. M. Kőrösmező. Olvassa el 1941. évi 23. számunk 791. oldalán „Cservenka” jelíges üzenetünket. Úgy látjuk, hogy édesanyjánál fennforognak a családi pótlék kérelmezéséhez szükséges feltételek. Visszamenőleg nem engedélyeznek családi pótlékot.

Bokor. A kerítés és az abból nőtt fa azé, aki a kerítést csinálta. Egyébként forduljanak az érdekeltek a községi jegyzőhöz, ilyen ügyekben ott kaphatnak felvilágosítást.

19. 120. Semmi kilátás nincs arra, hogy a 12 éve Amerikában élő apával — aki négy év óta még csak életjelt sem adott magáról — a mostani viszonyok között érintkezésbe léphessenek. Ezért csatolják csak az anya beleegyező nyilatkozatát, bizonyára elegendő lesz az is.

K. I. Abod. Nemsokára intézkedés történik. Addig a rendelet szerint kell eljárni.

Ratosnya. A katonai igazolvány zálogba adásáért az illetőt jelentsék fel katonai parancsnokságának.

Nyugdíj 1942. I. 1. Érdeklődünk, kérvényét illetékes helyre továbbították. Az az érzésünk, hogy helyt adnak neki. Rosszindulatról, ahogyan Ön gondolja, szó sem lehet. Más oka van annak, hogy nem tarthatták vissza a szolgálatban, amint először tervezték. Vigyáznunk kell, hogy tisztánlátásunkat akkor se veszítsük el, ha úgy érezzük, hogy méltánytalanság ért.

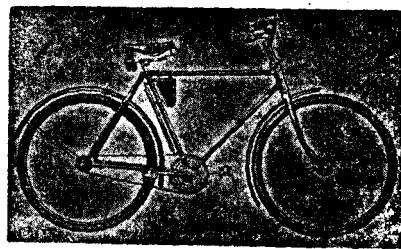
Ágasvár. Minden újszülött után az első hónapban a családi pótlék ötszöröse illetékes, ha a családfő azt idejében — 30 napon belül — kéri. Az osztályparancsnoksághoz előterjesztendő kérelemhez csatolni kell a születésről szóló anyakönyvvezetői értesítést. Az elhalálozásról szóló anyakönyvvezetői értesítést szintén elő kell terjeszteni.

73. 920. Régi állomáshelyéről új állomáshelyére való átköltözködésénél a katonadijszabás szerinti szállítási költségek igénye van, ha az ingóságait valóban át is szállította. (156.600/VI. b. 1925. számú B. M. rendelet.) Amennyiben pedig ingóságait más helyről kívánja új állomáshelyére átszállítani, erre a B. M. úrtól (VI. b. osztály) szolgálati úton engedélyt kell kérnie.

Gépkocsi. A katonai gépjármű-vizsgára bocsátás engedélyezését az illetékes hadtestparancsnokságtól, a polgári gépjármű-vizsga engedélyezését pedig a gépjárműkerület szerint illetékes rendőrkapitányságtól kell kérnie. Hogy melyik vizsgát teszi le, úgyszólván mindegy, ha azonban katonáknál (csendőrségnél) kívánja tudását hasznosítani, tegye le a katonait. Mindkét kérvényt szolgálati úton kell előterjeszteni.

Ettől függ minden. A származás igazolására nézve olvassa el 1941. évi 16. számunk 550. oldalán „Származás” és 18. számunk 624. oldalán „Rába” jelíges üzenetünket.

F. Keszthely. Bádoki Soós Károly ny. altábornagy címe: Budapest, I., Attila-körút 17/19. Vitéz Náray Jenő alezre-

KERÉKPÁR vásárlók szíves figyelmébe:

A csendőrség véglegesített tagjainak továbbra is adunk részletfizetésre kerékpárt. A részletfizetés maximális időtartama a Steyr Waffenrad gépeknél 8, a többinél 6 hónap. Részletfizetésre történő vásárlásnál az alább feltüntetett készpénzárakhoz havonként 3 pengőt számítunk fel. A feltüntetett árak férfigépekre értendők, a női gépek 8 pengővel drágábbak. Gyermekekérőpárunk ezidőszertint nincs.

A kerékpárok ezidőszertinti árai a következők:

STEYR WAFFENRAD	P 270.—
PUCH KERÉKPÁR	P 262.—
CSODA KERÉKPÁR	P 210.—
CSEPEL KERÉKPÁR	P 198.—

Gyári vagy hatósági áremelés esetén természetesen az árváltoztatás jogát fenntartjuk. A gépek azonnali leszállítását egyik gépre sem tudjuk szavatolni, a megrendeléseket azonban szigorúan a beérkezés sorrendjében intézzük el.

Ha a megrendelő csendőr az esetleges várakozási időt hosszúnak tartja, mi bármikor felmentjük a vételkötelezettsége alól. Azaz: az eszközölt megrendelés bármikor visszavonható. Mindössze egy levelezőlap értesítést kérünk ilyen esetben, hogy az illető megrendelő nevét az előjegyzésből törölhessük.

A sürgetős mellőzést kérjük, egyrészt azért mert mi a lehetőség szerint amúgy is késedelem nélkül intézzük el a megrendeléseket, másfelől felgyülemlett irodai munkánk mellett igen nehéz minden egyes sürgető levélnek megválaszolója. A kerékpárokat utánvét mellett küldjük, az utánvét összege jelenti az első részletet.

A megrendeléseknél esetleges külön kívánságokat, amelyek az eredeti gyári összeállítástól (felszereléstől) eltérnek, nem vehetjük figyelembe, mert a jelen viszonyok között a gépek gyári előállításán és felszerelésén a legcsekélyebb változtatást sem áll módunkban eszközölni.

A gépek feltüntetett árai teljes felszereléssel értendők. **A teljes felszereléshez tartoznak:** gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámok, női gépeknél a szoknyavédő háló is.

Nem tartoznak a gyári felszereléshez:

A dynamó-világító berendezés fényszóróval	P 29.—
Kardtartó — — — — —	P 4.—
Csomagtartó — — — — —	P 2.20
Villalakat — — — — —	P 4.—

Puskatartó ezidőszertint nincs, ugyancsak nem tudunk külön üléspárnával sem szolgálni.

A megrendeléseket levélben vagy levelezőlapon kérjük eszközölni, lehetőleg a következő pontok szerint:

1. milyen gépet óhajt? (ha ez nem kapható, elfogad-e egy másikat?)
2. készpénzfizetés mellett vagy részletre? (hány havi részletre?)
3. a feltüntetett gyári felszerelésen kívül óhajt-e más felszerelési tárgyat (Dynamó, stb.).
4. csak „azonnali” szállításra akarja a gépet vagy tud várni? (mennyi ideig?)
5. Név. Rendfokozat. Pontos cím (Várm. és u. p. is!).

CSENDŐRBOLT
BUDAPEST, XII. BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 19/a.

des: Győr, csendőrsztály parancsnokság. A harmadik keresett cím valószínű Remetey (volt Radics) József ny. őrnagy: Budapest, VII., Wesselényi-u. 47., III. em. 27.

Kárpátok. Kívánságára itt közöljük a közelmúltban forgalombahozott csendőr-levélpapír díszítő rajzát. Nem jól hallották, mert a járőr fej a levélpapíron fehér domború nyomással van, csak a levélpapír dobozán vagy a 10-es csomagolású levélpapírtáskán van fekete rajzban. Szerintünk azonban nem is ez a fontos, hanem az, hogy a levélpapír igen jó minőségű és a mai viszonyok között meglepően olcsó. A vállalat (Hertelendy László és társai, Budapest, XII., Bernáth Géza-u.) az árat megírja. Olyan helyeken, mint ahol Önök is vannak, különösen jól jön az ilyen segítség. Másik kérdésekre lexikonban felelünk.

H. L. Csernaholova. Ön, mint ideiglenesen vezényelt, 20%-al felemelt napibetétet fizet vezénylési helyén. Levele szerint sokszor huzamos ideig távol van külszolgálatban, táskaélelemmel a közzgazdálkodás nem látja el, mégis befizettetik Önnel a 20%-kal felemelt napibetétet. Így persze rosszul jár, mert kint is kell magát élelmeznie. Tőlünk kérdezi, hogy követelheti-e Öntől a közzgazdálkodás ilyen esetekben a 20%-kal felemelt napibetétet. Erre egyszerűen lehetne válaszolni: ha táskaélelemmel ellátják, igen, másként nem. Csakhogy most háború van, a beszerzési nehézségek miatt egyik-másik őrs a táskaélelemmel ellátást nehezen tudja megoldani s ha erre hivatkozva a tagok a külszolgálat idejére visszakövetelnék a napibetétjüket, rövidesen csődbejutna a közzgazdálkodás. Ezért a legtöbb őrsön megállapodnak a tagok, hogy csak többnapos távollét után vagy egyáltalán nem fizetik vissza a napibetétet a külszolgálatban állónak, aszerint, hogy milyen a közzgazdálkodás anyagi helyzete. A 20%-kal felemelten fizetőkkel — akik nem is tagjai a közzgazdálkodásnak — mégis bizonyos méltányossággal kell eljárni. Ezt már a bajtársiasság is megkívánja. A Cs—20. Határozványok nem intézkedik erre (mert amikor szerkesztették, mások voltak a viszonyok), de mi mindenképpen méltányosnak tartjuk, hogy a napibetétnek legalább egy részét (a nagyobbikat) visszatérítsék nekik a külszolgálat idejére, ha táskaélelemmel nem látják el őket.

Temesvár. Leveléből úgy látjuk, hogy apósjelöltje az 1940. évi XXXVII. t.-c. alapján kérheti a rehabilitációját. Ha figyelembe veszik a kérést, véleményünk szerint elhárul

az akadály. Addig tartózkodjék könnyelmű ígéretektől. A hivatkozott törvénycikket az 1940. évi hivatalos lapban megtalálhatja. A rehabilitációról a közelmúltban közöltünk cikket, dr. Soós Károly hadbíró százados írta.

Aknaszlatinai őrsöt kérjük, értesítse alkalmilag az ot-tani 8/7. őrszázadnál szolgáló Szász Ferenc tart. őrmestert, hogy őt 1920. I. 1. óta a tiszthelyettesi rendfokozat illeti meg az 1919. évi 80. számú Honvédségi Közlönyben (szab. rend.) közzétett rendelkezés alapján. Levelet nem írunk, a bélyeget lapunk javára fordítjuk.

K. P. Az öregségi és rokkantsági ellátás a háztartási alkalmazottakra nincs kiterjesztve. A jegyzőnél egyébként megkapják a felvilágosítást.

Kárpátalja. Ahogyan leveléből megítélhetjük, az illetőket a Délvidéki Emlékerem nem illeti meg. Közbelépésnek azonban nincs helye, ha nevezetteknek adományozták az emlékermet. Feltételezi Ön, hogy annyian viselnék jogosulatlanul, a parancsnokság tudta nélkül? Ha mégis a parancsnokságuk tudta nélkül és jogosulatlanul viselik, a parancsnokságuknak tegyen az őrs jelentést.

Hóvirág. 1. Nincs olyan rendelkezés, amely megtiltana, hogy mozgófényképszház tulajdonosa az üzemében saját fiát gépkezelőként alkalmazza, ha a fiúnak az ehhez előírt szakképesítése megvan. 2. Hagyatékot (ingatlant és ingót) csak a hagyatéki bíróság rendelkezésére szabad elárverezni. Az 1894:XVI. t.-c. 97. §. utolsó bekezdése szerint a bíróság székhelyén kívül levő, csekélyebb értékű ingóságok árverésével a községi előljáróság is megbízható. Az árverési felteteleket a hagyatéki bíróság állapítja meg. Az árverési hirdetményt a bíróságnál kifüggesztik és az árverés helyén való kihirdetés végett megküldik ama község előljáróságának is, amely községben az árverést foganatosítják. A kihirdetés szóval is történhetik; helyi lapban vagy pedig a hivatalos lapban csak akkor kell közzétenni, ha a becsérték 1000 pengőt meghalad. Arra nincs rendelkezés, hogy az árverést a szomszédos községekben is közhírré kellene tenni és az sincs meghatározva, hogy vevőként ki jelentkezhetik. Ha többet ígérő nincsen, az elárverezett tárgyat az árverést vezető községi előljárósági tag is megveheti.

Havasi őrs. Minthogy Ön a levelében említett ékszereket az elhalt menyasszonyának kifejezetten a köteendő házasság reményében, menyasszonyi ajándéku vette, azokat most, hogy a menyasszony elhalálozása miatt a házasság nem jöhetett létre, a volt menyasszonya szüleitől, mint

IZZADÁS

ELLEN

HASZNÁLJON VALÓDI

Lysoform

-ot

2-3%-OS OLDATBAN

Hűsít Szagtalanít

vitéz Mácsai Mácsovits Lajos

bőripari vállalata

BUDAPEST, XIII., KARTÁCS-U. 20.

ALAPÍTÁSI ÉV: 1888. TEL. 493-318.

A m. kir. csendőrség hivatalos szállítója

Szállít: Mindennemű bőrányagot, cipészkel ékeket, közületek, katonaság és vállalatok részére.

LEGUJABB!

MOST JELENT MEG!

AZ OROSZHADSZINTÉR

(európai Oroszország térképe) 63x92 cm nagyság, 5 mm. méret.
Ára: P 1.50. A m. kir. Honvéd Térképészeti Intézet kiadása.
Kapható: KÖKAI LAJOS-nál, Budapest, IV., Kammermayer-utca 3.
Az összeg előzetes beküldése esetén (bélyegben is) bérmentve.

örökösöktől, visszakövetelheti, illetőleg azok értékét a menyasszony apja által Önnek kölcsönzött összegből levonhatja. Nem valószínű, hogy az ügyvéd perre vigye a dolgot, de ha mégis így lenne, Ön éljen visszeresettel az apósjelöltjével szemben a menyasszonyi ajándékok értéke erejéig, vagy pedig kérje azoknak természetben való visszaszolgáltatását.

Szerencse. Csendőrségi tansegédletet csak a honvédelmi miniszter úr engedélyével szabad kiadni és a csendőrség körében terjeszteni. Az engedélykéréshez csatolni kell a kiadni szándékolt tansegédlet kéziratát, amelyet a honvédelmi miniszter úr megbíráltat. A tansegédletek árát a betérjesztendő költségvetés és vélemény alapján a belügyminiszter úr állapítja meg. Írja meg nekünk, milyen tansegédlet kiadásának tervével foglalkozik, mi megírjuk Önnek, hogy érdemes-e a dologgal foglalkoznia; enélkül kitéheti magát annak, hogy a kiadást nem engedélyezik és a munkája kárbavész. Tansegédletnek engedély nélkül való kiadása nem bűncselekmény, de fegyelmiileg felelősségre vonhatják érte; ezenkívül a terjesztést is megtilthatják, ami tetemes anyagi kárt jelenthet.

11.111. (L. prbcso.) Ismét izenünk, mert megállapítottuk, hogy az őrsén a Cs—20. Határozmányok 3. pontjánál nincs előjegyezve az 1939 június 19-én kelt 573.146/20.—1939. számú H. M. rendelet, mely teljesen tisztázza a kérdést. Ez a rendelet ugyanis akként intézkedik, hogy a karhatalmi próbacsendőrök 1939. július 1-től az őrsök közigazdálkodásainak rendes tagjai s az alaptökéket a Cs-20. Hat 14. pontja szerint kell befizetniük, illetve törleszteniük. Ez azt jelenti, hogy a próbacsendőrnek is azt az alaptökéket kell fizetnie, mely az őrsre helyezésekor — és nem az elméleti vizsga letétele után — érvényben volt.

Ki tudna segíteni. Olyan kényszerítő jogszabály nincs, amely bárkit is arra kötelezne, hogy a csendőr eljárásánál a bizalmi egyén tisztét vállalja. Ebből következik, hogy nem fennhéjázó parancsszóval kell felszólítani valakit a bizalmi egyén tisztének vállalására, hanem meg kell kérni erre. Végeredményben a bizalmi egyén szívességet tesz a csendőrnek, amikor munkát, pihenést vagy szórakozást otthagyni, vállalkozik arra, hogy a csendőr eljárásának tanúja legyen. Elsősorban a községi előljárásság tagjai szerepelnek bizalmi egyénként, de mozgalmassabb helyeken, ahol gyakran kell a járőröknek bizalmi egyéneket igénybe venniük, nem lehet az előljárásság tagjait állandóan terhelni ezzel. A Szut. csak azt határozza meg, hogy a bizalmi egyének érdektelenek, megbízhatók és felnőttek legyenek. Előfordulhat az is, hogy bizalmi egyéneket nem talál a járőr, vagy csak egyet sikerül szereznie (lakott helytől távol; vagy munkaidőben stb.). A Szut. erre is gondol, de előírja, hogy ezt a körülményt a hatóságnak tett jelentésben vagy a tényvázlatban — az ok megjelölése mellett — fel kell említeni. Szabálytalanságot

tehát nem követ el a csendőr akkor, ha csak egy bizalmi lehet találni (esetleg kivételesen egyet sem), de ezt bejelenti. Ha nem jelenti be, felelősségrevonásnak teszi ki magát. Megmondja a Szut. 431. pontja azt is, hogy a gyanúsítottat lehetően a községházán kell kikérdezni. Ha erre a célra a községházán nem adnak helyet és más alkalmas helyiség sem áll rendelkezésre (pl. a községi bíró háza), a csendőrnek akkor sem kell erőszakoskodnia és veszekednie, hanem be kell sürgősen jelenteni a szárnyparancsnokságnak, mely az őrs jelentése alapján a főszolgabíró kéri fel intézkedésre. Amint látja, könnyen segíthet a bajon.

KÉZIRATOK. FÉNYKEPEK.

B. K., Enyicke. A sok szakkifejezés miatt a cikk csak rádiós szakembereknek való, ezért nem közölhetjük.

Erdély. Ilyen tartalmú verseket nem közlünk. Különben sem arra valók, gyengék. Csendőr léte ne is törje magát ezzel, más Önnek a dolga, hivatása.

Ikervári, 1900. Nagy haladást látunk, erős tehetség mutatkozik meg mindkét versében. Érzései mélyek és most már mesterkélttség nélkül, tetszetősen önti formába. Szépirodalmi lap esetleg már elfogadná, mi ilyen vonatkozású verseket nem közlünk.

Pozsony. Szép a gondolat, de a megírása nem sikerült. A vers rossz.

K. I., Szeged. Ha ilyen verset olvasna nyomtatásban, igen elcsodálkozna Ön is. Mindnyájunk érdekében — papírkosárba csúsztatjuk.

Állj meg bajtárs . . . Jeligtét nem írt, ezért verse címét használjuk. Ön jó csendőr és katona. Költőnek rossz, ne is akarjon az lenni.

Sz. M., Debrecen. Sokszorosításra kevésbé alkalmas és beállított képek.

Zimi. Jó kép, de közlésre még jobbak és érdekesebbek várnak.

B. J., Vágsellye. Erre is az előbbieket mondjuk.

OLVASÓINKHOZ. Kérjük olvasóinkat, hogy cím-változás bejelentésére használják a borítólaponk utolsó oldalán levő és kivágható nyomtatványt, amelyet 3 filléres bélyeggel küldhetnek be hozzánk. Csak az ilyen módon bejelentett cím-változást vesszük tudomásul.

Csendőrijárőr

éjjeli portyázásain csak

Pertrix

elemmel világítson

Minden szaküzletben kapható!

"SZILMENT"

autóbiztonsági üveg, lövedékálló üveg, fényvisszaverő üveg. (Macskaszem) Mosz. 1690. MAGYAR GYÁRTMÁNY! Gyártja:

Ligeti László

üvegtechnikai műintézete. Budapest, VIII., József-u. 23. Tel.: 142-856. Alapítva: 1886. A m. kir. Honvédség szállítója.

MÜFOGAK

a legjutányosabb árak mellett a legtüketesebb kivitelben JÓTÁLLÁS mellett készülnek!

SCHUSTER FERENC

VIII. LUTHER-U. 1/B. Rákóczi-úti Magy. Divatszarnok mellett vizsgázott fogásmester

PONTOS szolgálathoz pontos ÓRÁT! Arany, ezüst ékszert MI

Optika, fotocikkek.

Székesfehérvár

Zita királyné-út 2. sz.

Gede Lajos
ÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL
VÁSÁROLUNK

Megfejtések.

A Cs. L. 2/1942. számában közölt „Nincs itt semmi” c. versenyfeladatra beérkezett dolgozatok szerzői:

I.

Arnyas János cső. (Gyömrő), Balog Ferenc őrm. (Acs), Baranyi Imre tőrm. (Miskolc), Bata József cső. (Bercel), Bérci János ny. alhdgy. (Baja), Bokor József thts. (Budapest), Borbély István I. őrm. (Bázakeretnye), Borbély József cső. (Vágsellye), Boros István I. őrm. (Nógrádverőce), Császi Lajos cső. (Kápolnakegyháza), Csátsi István cső. (Dunapentele), Cseh Balázs thts. (Büdszentmihály), Csetneki Antal cső. (Ersekújvár), Csizmadia Antal I. cső. (Bácsi), Csóka István III. thts. (Vép), Dákai Péter alhadnagy (Nagyvárad), Darabos János alhdgy. (Mohács), E. Dürög János őrm. (Királyháza), Erdei Miklós tőrm. (Gát), Erdélyi István tőrm. (Ungvár), Faggyas Imre cső. (Gérce), Farkas József II. thts. (Budapest), Farkas Mihály alhdgy. (Marosvásárhely), Farkas Pál II. thts. (Szombathely), Fejes József I. thts. (Osgyán), Füleki József ny. alhdgy. (Kaposvár, Sétatér-u. 30.), Fülöp Ernő őrm. (Pécs), Galambos János thts. (Szombathely), Galambos József őrm. (Alsószolca), Gerzsenyi Béla cső. (Frigyessfalva), Gombos Sándor tőrm. (Ersekvadkert), Gönczy Antal thts. (Kassa), Gyüre Máttyás thts. (Hajásd), Hajdu László alhdgy. (Debrecen), Halász János thts. (Bogács), Hegedűs János thts. (Székelyvárság), Horváth József ny. thts. (Keszthely), Högye Mihály cső. (Alsóhomoród), Illyés Mihály I. tőrm. (Nagysomkút), Kalmár Péter thts. (Kunhegyes), Kapás József őrm. (Bogács), Karacs László őrm. (Ungvár), Képiró László I. thts. (Ungvár), Kiss András III. tőrm. (Alberti), Kiss Miklós alhdgy. (Debrecen), Kiss Vendel őrm. (Lajosmizse), Kormos-Tóth János thts. (Budapest), Kovács Albert őrm. (Udvard), Kovács Lajos V. thts. (Zirc), Kozma Mihály alhdgy. (Munkács), Lakatos István thts. (Somogyzentmiklós), Lakatos Ferenc thts. (Jánosháza), Lantos Ferenc őrm. (Jánosháza), Lencse Sándor thts. (Ungvár), Lengyel István őrm. (Szond), Ligeti Alajos ny. alhdgy. (Szeged), Maros János őrm. (Zirc), Máté Miklós cső. (Miskolc), Mázsári Mihály cső. (Kötegyán), Mészáros Mihály thts. (Nyíregyháza), Mészáros Lajos cső. (Csáb.), Sz. Molnár Lajos thts. (Toronyiszentmiklós), Molnár Lajos őrm. (Pécs), Monori Pál thts. (Szeged), Nagy János cső. (Homrogy), Nagy József XI. thts. (Ungvár), Nagy József cső. (Hegyesfalva), Nemes Miklós őrm. (Székesfehérvár), Nemesi József őrm. (Vasvár), Németh Sándor I. őrm. (Köny), Nyitrai János tőrm. (Abádszalók), Orbán József I. thts. (Jánosháza), Páll Dávid ny. thts. (Nyirbátor), Palkó Miklós őrm. (Miskolc), Palotás József thts. (Kolosvár), Pataki József thts. (Túrkeve), Pessei János tőrm. (Ungvár), Pintér István thts. (Kassa), Rác János thts. (Szeged), Rajna László őrm. (Sepsibüksád), Rákó János thts. (Etéd), Sánta József tőrm. (Jászó), Sarkadi Antal őrm. (Ungvár), Simon János I. őrm. (Dárda), Sipőcz József thts. (Marosvá-

sárhely), K. Szabó Béla I. cső. (Jászfényszaru), Szabó Ferenc II. thts. (Bükkösd), Szabó Lajos V. thts. (Budapest), Szajkó Győző thts. (Bercsényifalva), Szernai Endre őrm. (Sárospatak), Szentkúti István ny. tőrm. (Csepel, Magyar-u. 5. sz.), Szikszó Károly tőrm. (Hőgyész), Szilágyi György őrm. (Miskolc), Szombath Márton alhdgy. (Dés), Szűrös József thts. (Dunapentele), Takács Imre III. v. tőrm. (Radnailajosfalva), Takács József II. alhdgy. (Köny), Tóth István I. tőrm. (Bátaszék), Tóth István I. alhdgy. (Nagykanizsa), Tóth János V. őrm. (Ungvár), Török Bertalan őrm. (Ungvár), Varga József I. tőrm. (Szombathely), Végső Mihály thts. (Barátos), Virág József thts. (Karácsond), Zólyom János thts. (Lajosmizse), Zubor János alhdgy. (Békéscsaba).

Hatalmas anyagot kaptunk a dolgozatokkal, igen értékes segítséget nyújtottak ezzel a résztvevő bajtársaink ahhoz, hogy fiatal bajtársaink megtanulják: a helyszínen mindig van valami adat, amelyből kiindulva eljutunk a bűnőshöz. Nem könnyű munka ez! Ahhoz, hogy kibogozzuk, tisztázzuk a bűncselekményt, sok tanulásra van szükség, ebben komoly segítség az a sok tapasztalat, amelyet a pályázatunkra küldött dolgozatokból szereztünk. Ez az anyag kiváló önképzési anyag az őrsön éppúgy, mint az iskolákban: ezért a beérkezett dolgozatok legjobbjait közölni és tiszteletdíjazni fogjuk. Legjobb azok, amelyek szerzőinek nevét vastag betűkkel, jók azok, amelyek szerzőinek nevét dült betűkkel szedettük. A többi sem rossz, de különösebb, érdekesebb, újabb tapasztalatokat nem adnak.

II.

A Cs. L. 6/1942. számában közölt „Az én asszonyom” c. pályázatra beérkezett dolgozatok legjobbjainak szerzői:

„Ancsurka” jeligés, Füleki József ny. alhdgy. (Kaposvár), Illés Mihály I. tőrm. (Nagysomkút), Kalmár Péter thts. (Kunhegyes), Kecskés János őrm. (Nagybaracska), Nagy József XI. thts. (Ungvár), Pataki József thts. (Túrkeve) és „Szerény” jeligés.

Ezek közül az „Ancsurka”, a „Szerény” jeligés és Pataki József thts. dolgozatait közöljük és tiszteletdíjazzuk. Nagyon meleg, nagyon szép, boldog büszkeséggel telt sorokat kaptunk, a valóban hűséges asszonybajtársak arcképeit. Sajnáljuk, hogy helyszűke miatt több dolgozatot nem közölhetünk; amiket közlünk mai számunkban, azokat igaz örömmel mutatjuk be öreg és fiatal bajtársainknak.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Győry Aladár igazgató.

A legmegbízhatóbb
minőségű
BUTORT

ezentül **DARIDA PÁL**
butorraktárában vásároljunk.
BÉKÉSCSABA, Munkácsy-u. 2.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezmény.

A legmegbízhatóbb kivitelű
őskeresztény cég.

A m. kir. Csendőrség tagjai-
nak kedvező feltételek.

POLOZSVÁR, Horthy Miklós-út 14 és 30 sz. • Telefon: 11-59.

BUTORT
GYÖNE ISTVÁN

lakberendezőnél vásároljunk

KERÉKPÁR, fegyver, pisztolyok, lőszer,
sportelkek megbízható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

aranyéremmel kitüntetett puskműves. Kedvező fizetési feltételek. A csendő-
rök elismert bevásárlási helye. **KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.**

IROGEP
(új és újjáépített)

RADIO
kellékek, javítás

JUHÁSZ IMRE
SZÉKESFEHÉRVÁR,

RAKÖCZI-U. 2. • A m. kir. csendőrségnek kedvezmény.

MI BÚTORT

FEKETE VILMOS

SZÉKESFEHÉRVÁR, Színház épület

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

Méltányos árak!

A leggyorsabb kivitelű

különleges kivitelű

műbútor asztalosmester

bútorcsarnokból vásárolunk

Kiváló munka!

MI RÁDIÓT — FOTÓCIKKET villamossági
cikkeket

Röhlich-nél vásárolunk!

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nagy Sándor-u. 5.

özv. Bálint Mihályné

m ű s z a k i k e r e s k e d ő

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET KRT 43.

KERÉKPÁROK

**kedvező fizetési
feltételekkel!**

AZ IDEÁL és ERIKA IRÓGÉPEK HELYSÉGÉBEN.